

Zaaknummer : 01055188
Ons Kenmerk : ODH860036
Datum : 8 januari 2024

Beschikking

Waterwet

Onderwerp

Bij besluit van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Dunea een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning op de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. Tevens is vergunning verleend voor het infiltreren van (diep en ondiep) water, ter aanvulling op het te onttrekken grondwater.

Op 23 december 2022 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van bovengenoemde vergunning uit 2010 en heeft alleen betrekking op drinkwaterwinning 4 (Duindoornel, deelgebied 9, gelegen in cluster 8) van Dunea in het waterwingebied Berkheide. Het projectgebied van winning 4 is gelegen in het zuiden van Berkheide, ten noorden van de Wassenaarse Slag. De begrenzing van het deelgebied waar de wijziging van de vergunning op ziet, is weergegeven in bijlage D9-4 bij deze beschikking. De aangevraagde wijziging is tweeledig:

- Dunea is voornemens het project ‘Optimalisatie winning 4’ uit te voeren, zodat de drinkwaterproductie binnen deze winning kan worden verhoogd. Beoogd wordt de bestaande drain voor winning 4 te vervangen en tevens met circa 50 meter te verlengen tot een totale lengte van circa 530 meter. Het winniveau in de drain zal worden verlaagd van NAP +2,3 m naar NAP +1,0 m. Daarnaast wordt beoogd ten noordwesten van de (verlengde) drain een nieuwe infiltratieplas 28-2 aan te leggen. Deze zal een oppervlakte hebben van circa 1.320 m². Het oppervlaktewaterpeil in de plas zal worden aangehouden op NAP +9,1 m. Als laatste wordt beoogd het oppervlaktewaterpeil in de ten zuiden van winning 4 gelegen infiltratieplas 36 met 0,5 meter te verhogen tot een peil van NAP +9,6 m. De oever aan de actieve zijde (oostelijk deel) van deze infiltratieplas zal daarnaast worden aangepast om de verblijftijd van het grondwater te verlengen. Dunea verzoekt de vergunning op het vorenstaande te wijzigen;
- Aan de vigerende waterwetvergunning uit 2010 zijn voorschriften verbonden. Een groot deel van deze voorschriften betreft middelvoorschriften, waarbij vooral eisen worden gesteld aan de inrichting en het gebruik van deze inrichting (hoeveelheden te onttrekken en te infiltreren (grond)water over een bepaald gebied gezien). Dergelijke voorschriften zien niet, of slechts in beperkte mate, op de samenhang tussen de drinkwaterwinning en omgevingsbelangen en daarmee op de (mogelijke) effecten die de drinkwaterwinning op deze omgevingsbelangen heeft. Benodigde en/of gewenste ontwikkelingen in de bedrijfsvoering, vaak in relatie tot afstemming met omgevingsbelangen, worden regelmatig belemmerd door de opgelegde middelvoorschriften. Verzocht wordt dan ook om de voorschriften waar mogelijk aan te passen en te wijzigen in zogenoemde doelvoorschriften, waarbij wordt gestuurd op effecten op omgevingsbelangen. Dunea verzoekt deze doelvoorschriften in te laten gaan op het moment dat de beoogde wijzigingen bij drinkwaterwinning 4 zijn doorgevoerd.

Besluit

Gelet op het bepaalde in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, de Wet milieubeheer en de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 besluiten wij:

- I. de vergunning in het kader van de Waterwet van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 9, zoals weergegeven in bijlage D9.4 van dit besluit, te wijzigen voor onbepaalde tijd;
- II. in te stemmen met de aangevraagde wijzigingen van drinkwaterwinning 4 binnen deelgebied 9, onder de voorwaarde dat deze zullen worden uitgevoerd, in gebruik genomen en in gebruik gehouden conform hetgeen is aangegeven in de aanvraag van 23 december 2022 (inclusief bijlagen), alsmede de aanvullingen van 31 maart 2023 (inclusief bijlage) en 22 september 2023 (inclusief bijlage);
- III. de voorschriften 1.1 t/m 1.4, 2.2, 2.6, 5.1 t/m 5.4, 8.1 t/m 8.6, 9.1, 9.2, 10.1, 10.2, 12.2, 12.3, 13.1 en 13.2 van de waterwetvergunning van 28 januari 2010 voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 9 in te trekken en te vervangen door de voorschriften D9.1.1 tot en met D9.10.5 zoals opgenomen in onderhavige beschikking, ingaande op het moment dat de onder II bedoelde wijzigingen zijn doorgevoerd en in gebruik genomen. In afwijking hiervan treden de voorschriften D9.2, D9.3.3, aanhef en onder b, D9.3.12, D9.3.13, D9.3.14 en D9.3.15 reeds bij de inwerkingtreding van dit besluit in werking;
- IV. bijlage 3 van de waterwetvergunning van 28 januari 2010 voor wat betreft ondiepe winningen in deelgebied 9 in te trekken, op het moment dat alle onder II bedoelde wijzigingen zijn doorgevoerd en in gebruik genomen;
- V. bijlage D9-4 toe te voegen aan de waterwetvergunning van 28 januari 2010;
- VI. de aanvraag van 23 december 2022 (inclusief bijlagen), alsmede de aanvullingen van 31 maart 2023 (inclusief bijlage) en 22 september 2023 (inclusief bijlage), onderdeel te laten zijn van deze beschikking.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage: Bijlage D9-4 Doelvoorschriften Dunea (documentnummer ODH836753)

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Bij besluit van 28 januari 2010, kenmerk PZH-2010-152186391, hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op grond van de Waterwet aan Dunea een vergunning verleend voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de drinkwaterwinning op de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. Tevens is vergunning verleend voor het infiltreren van (diep en ondiep) water, ter aanvulling op het te onttrekken grondwater.

Op 23 december 2022 hebben wij een aanvraag om vergunning ontvangen als bedoeld in artikel 6.4 van de Waterwet. De aanvraag betreft het wijzigen van bovengenoemde vergunning uit 2010 en heeft alleen betrekking op drinkwaterwinning 4 (Duindoordel, deelgebied 9, binnen cluster 8) van Dunea in het waterwingebied Berkheide. Het projectgebied van winning 4 is gelegen in het zuiden van Berkheide, ten noorden van de Wassenaarse Slag. De begrenzing van het deelgebied waar de wijziging van de vergunning op ziet, is weergegeven in bijlage D9-4 bij deze beschikking. De aangevraagde wijziging is tweeledig:

- het wijzigen ('optimalisatie') van drinkwaterwinning 4;
- het wijzigen van de in de vergunning opgenomen middelvoorschriften naar doelvoorschriften.

Wijziging ('optimalisatie') drinkwaterwinning 4

Dunea verwacht dat de drinkwater vraag binnen haar leveringsgebied de komende decennia zal blijven groeien, waardoor de wincapaciteit in de toekomst dient te worden uitgebreid. Voor de regio Rotterdam – Den Haag – Leiden ('de Zuidvleugel') is de verwachting dat 230.000 nieuwe woningen nodig zijn. In het leveringsgebied van Dunea zal daardoor het aantal inwoners groeien van de huidige 1,3 miljoen naar 1,5 miljoen inwoners in 2040. In het waterwingebied Berkheide ligt voor de komende jaren een grote capaciteitsopgave om aan de (toenemende) drinkwater vraag te kunnen blijven voldoen. Dunea heeft voor de periode 2018-2025 dan ook het Programma Berkheide gestart om dit waterwingebied maximaal in te kunnen zetten voor de stijgende drinkwater vraag.

Het maximaal vergunde onttrekkingsdebiet voor het totale gebied Berkheide bedraagt 32,1 miljoen m³ grondwater per jaar. In de praktijk ligt op dit moment de productiecapaciteit aanzienlijk (gemiddeld enkele miljoenen m³) lager, maar Dunea heeft het voornemen deze te vergroten. Het doel is om -binnen het gehele Programma Berkheide- het debiet van het ondiepe systeem te vergroten naar 32 miljoen m³ grondwater per jaar, dus bijna tot aan de vergunde grens. In verband hiermee zijn de afgelopen jaren binnen het programma door Dunea al een aantal winningen onderzocht en geoptimaliseerd. Hiervoor zijn eerder vier wijzigingen van de vigerende waterwetvergunning van 28 januari 2010 aangevraagd en verleend:

- Besluit van 31 maart 2021, kenmerk ODH-2021-00001373. Deze wijziging heeft betrekking op winning 6.2 (deelgebied 14). Beoogd werd de onttrekkingsputten deels te vervangen en deels te verwijderen, alsmede extra onttrekkingsputten te plaatsen. Daarnaast werd beoogd een nieuwe infiltratieplas aan te leggen en een bestaande infiltratieplas deels te dempen. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor het deelgebied doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;
- Besluit van 23 april 2021, kenmerk ODH-2021-00021360. Deze wijziging heeft betrekking op de winningen 1 en 11 (Mientkant, deelgebied 4). Beoogd werd een nieuwe drinkwaterwinning 11 te realiseren. Daarnaast werd beoogd de bestaande drinkwaterwinning 1 te verlengen. Deze verlenging bevindt zich deels in deelgebied 4 en deels in deelgebied 6. Verder beoogde Dunea de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen 50-1 en 50-2 te verhogen. Deze plassen zijn gelegen op de grens tussen deelgebied 4 en 6. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor het deelgebied doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;
- Besluit van 23 april 2021, kenmerk ODH-2021-00021355. Deze wijziging heeft betrekking op winning 1 (Mientkant, deelgebied 6). Beoogd werd de bestaande drinkwaterwinning 1 te verlengen. Deze was alleen gelegen in deelgebied 4, maar door de verlenging zal de winning zich nu ook uitstrekken tot in deelgebied 6. Verder beoogde Dunea de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen 50-1 en 50-2 te verhogen. Deze

plassen zijn gelegen op de grens tussen deelgebied 4 en 6. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor het deelgebied doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld;

- Besluit van 6 mei 2021, kenmerk ODH-2021-00013792. Deze wijziging heeft betrekking op winning 10 (Mientkant, deelgebied 3). Beoogd werd de capaciteit van de winning te verhogen van 70 m³ per uur naar 90 m³ per uur. Een fysieke wijziging/uitbreiding van de winmiddelen was hierbij niet nodig. Tevens zijn middels de wijzigingsvergunning voor het deelgebied doelvoorschriften aan de vergunning gekoppeld.

Bovengenoemde vergunningen zijn onherroepelijk van kracht.

De wijzigingen van de winningen 6.2 en 10 zijn inmiddels gerealiseerd en in werking. De wijzigingen van de winningen 1 en 11 zijn nog niet gerealiseerd.

Dunea is binnen het Programma Berkheide nu voornemens het project 'Optimalisatie winning 4' uit te voeren. De winning is aangelegd in 1936. De oorspronkelijke lengte van de draineerleiding bedroeg destijds 945 meter. Ten gevolge van de aanleg van winning 3 in 1999 is de lengte van winning 4 ingekort tot de huidige circa 480 meter. De huidige win- en infiltratiemiddelen van winning 4 zijn naar de mening van Dunea niet meer geschikt om de komende decennia betrouwbaar water mee te kunnen winnen. Om deze reden beoogt Dunea de volgende aanpassingen aan de winning door te voeren:

- De bestaande onttrekkingsdrain wordt over de gehele lengte van 480 meter vervangen. Aanwezige verzamelputten worden eveneens vervangen. Het winniveau in de hele drain zal worden verlaagd van NAP +2,3 m naar NAP +1,0 m;
- De onttrekkingsdrain wordt aan de noordwestkant met circa 50 meter verlengd tot een totale lengte van circa 530 meter;
- Ten noordwesten van de (verlengde) drain wordt de nieuwe infiltratieplas 28-2 aangelegd. Deze zal een oppervlakte hebben van circa 1.320 m². Het oppervlaktewaterpeil in deze plas zal, gelijk aan het peil in de bestaande infiltratieplas 28, worden aangehouden op een niveau van NAP +9,1 m;
- Het oppervlaktewaterpeil in de ten zuiden van winning 4 gelegen infiltratieplas 36 wordt met 0,5 meter verhoogd tot een peil van NAP +9,6 m. De oever aan de actieve zijde (oostelijk deel) van de infiltratieplas zal daarnaast worden aangepast om de verblijftijd van het grondwater te verlengen.

Door bovenstaande aanpassingen zal ook het onttrekkingsdebiet van de winning worden verhoogd. Dit hangt mede samen met het verlagen van het winniveau van NAP +2,3 m naar NAP +1,0 m. In de huidige situatie bedraagt het onttrekkingsdebiet voor winning 4 circa 1,35 miljoen m³ grondwater per jaar. Winning 4 is echter een bestaande winning die ook al is opgenomen in de vigerende vergunning uit 2010 (alsmede eerder verleende vergunningen, die met het besluit uit 2010 zijn komen te vervallen). In de vigerende vergunning is geen maximaal debiet opgenomen voor winning 4. Echter, bij eerdere besluitvorming (waaronder bij de vigerende vergunning uit 2010) is het maximale debiet van de gerealiseerde winning 4 het uitgangspunt geweest bij de afwegingen. Het maximale onttrekkingsdebiet van de winning bedroeg begin deze eeuw 1,5 miljoen m³ grondwater per jaar. Dit kan redelijkerwijs worden beschouwd als het huidige toegestane maximale debiet. Door de renovatie en verlenging van de onttrekkingsdrain (alsmede de aanleg van de nieuwe infiltratieplas 28-2 en het verhogen van het oppervlaktewaterpeil in de bestaande infiltratieplas 36) zal de onttrekkingshoeveelheid worden verhoogd tot maximaal 1,8 miljoen m³ grondwater per jaar. Ook de infiltratiecapaciteit zal worden verhoogd. De infiltratiecapaciteit direct vanuit de infiltratieplassen behorend bij winning 4 neemt naar verwachting met circa 0,26 miljoen m³ per jaar toe. Door een grotere infiltratie ook in de omliggende deelgebieden zullen onttrekking en infiltratie in de omgeving van de winning weer in balans zijn.

Om de beoogde aanpassingen aan winning 4 te mogen aanleggen en in gebruik nemen en -houden, is op 23 december 2022 een wijziging van de vigerende waterwetvergunning uit 2010 aangevraagd. Omdat de bestaande winning 4 al onderdeel uitmaakt van deze vergunning, is de wijziging alleen aangevraagd voor die onderdelen

waarop zal worden afgeweken van de vigerende vergunning. Deze wijzigingen betreffen de verlenging van de onttrekkingsdrain, de nieuwe infiltratieplas 28-2 en de verhoging van het oppervlaktewaterpeil in infiltratieplas 36. Voor het vervangen van de huidige drain behoeft de vigerende vergunning in het kader van de Waterwet geen wijziging, evenmin als voor het verlagen van het onttrekkingsniveau in de drain. Ook na de verhoging van de wincapaciteit per jaar zullen de in de vergunning opgenomen maximale onttrekkingshoeveelheden voor het wingebed Berkheide niet worden overschreden. De aangevraagde wijziging van de vergunning heeft dus geen betrekking op de maximale totale hoeveelheden zoals deze voor het gehele gebied in de vigerende vergunning zijn opgenomen.

In aanvulling op de aanpassingen (direct) ten behoeve van de winning worden binnen het project nog een aantal andere wijzigingen/ingrepen beoogd. Het betreft hier onder andere het verleggen van kabels en leidingen vanuit het onderhoudspad naar de sprang van de winning, het opheffen van het onderhoudspad en het uitvoeren van een natuurherstelproject rond de kop van de sprang. Dergelijke wijzigingen vallen echter niet (direct) onder de werking van de Waterwet en zullen derhalve niet worden meegewogen in onderhavig besluit.

Deelgebied 22 (Zwarte Pan)

Middels de vergunningaanvraag van 23 december 2022 is tevens verzocht de vergunning aan te passen voor wat betreft deelgebied 22 (Zwarte Pan). Binnen dit deelgebied zijn twee winningen (genummerd 9.1 en 9.2) aanwezig. De winningen worden gevoed door de infiltratieplassen 36 en 37. Infiltratieplas 36 ligt voor de helft binnen deelgebied 9 en voor de andere helft binnen deelgebied 22. De verhoging van het infiltratiepeil in deze plas zal volledig worden meegewogen binnen onderhavig besluit voor winning 4 (deelgebied 9). Binnen het Programma Berkheide bestaan geen plannen om de genoemde winmiddelen binnen deelgebied 22 aan te passen. Het hydrologische effect van het project 'Optimalisatie winning 4' zal -zeker gezien de genoemde peilverhoging in infiltratieplas 36- echter naar verwachting wel reiken tot in het deelgebied 22. Het is daarmee van belang dat de effecten op omgevingsbelangen binnen deelgebied 22 voldoende in beeld worden gebracht. Mede om deze reden heeft Dunea ook voor dit deelgebied een wijziging van de waterwetvergunning aangevraagd, zodat doelvoorschriften aan de vergunning worden gekoppeld en effecten op omgevingsbelangen (milieu/natuur) na uitvoering van de projecten passend worden gemonitord. Ondanks dat de wijzigingsaanvragen tegelijkertijd (en met gebruik van één aanvraagformulier) zijn ingediend, zal op de aanvraag voor deelgebied 22 apart worden besloten. Deze zaak is in behandeling onder zaaknummer 01058296. De bij de vergunningaanvragen gevoegde documenten hebben deels betrekking op beide deelgebieden, maar deels ook slechts op één van beide deelgebieden. Bij de beoordeling van de aanvragen zijn alleen de voor het betreffende deelgebied relevante documenten betrokken. Verderop in deze beschikking is aangegeven welke documenten dit zijn voor drinkwaterwinning 4 (deelgebied 9).

Voor andere beoogde wijzigingen in het gebied Berkheide zullen separaat wijzigingen van de vigerende waterwetvergunning worden aangevraagd. Het is nog niet definitief duidelijk wat de wijzigingen zullen zijn, maar er zijn door Dunea al gewenste aanpassingen van bijvoorbeeld de winningen 3, 6.1 en 8 aangekondigd.

Doelvoorschriften

De grondwateronttrekking en waterinfiltratie ter plaatse van de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom vinden plaats op grond van de waterwetvergunning van 2010. Deze vergunning betrof een ambtshalve actualisatie van de vergunningensituatie, alsmede een samenvoeging van de separate vergunningen voor de locaties Berkheide en Berkheide/De Kom. De oude onttrekkings- en infiltratievergunningen voor Berkheide en Berkheide/De Kom stamden nog uit 1972 en 1980. In 2008 waren deze vergunningen al een keer gewijzigd, maar dat betrof alleen het toevoegen van een beëindigingsvoorschrift aan de vergunningen.

Bij de actualisatie van de vergunningensituatie in 2010 zijn de vergunningen getoetst aan de op dat moment vigerende wet- en regelgeving en aan het beleid op het gebied van grondwaterbeheer. Ook zijn toen de voorschriften tegen het licht gehouden, waarbij is gekeken of de vergunde situatie nog overeenkwam met de feitelijke bedrijfsvoering. De voorschriften zijn toen tevens aangepast aan de voorschriften die in 2010 normaliter

ook aan andere, vergelijkbare, grondwateronttrekkingen en infiltraties werden verbonden. Dit betekende in dit geval vooral een uitbreiding van monitorings- en rapportageverplichtingen.

De voorschriften in de vigerende vergunning uit 2010 zijn voornamelijk gericht op het vastleggen van de onttrekkings- en infiltratie-inrichting en bedrijfsvoering van Dunea op het moment van vergunningverlening. Zo zijn de ligging (en diepte) van de onttrekkingsputten en infiltratieplassen, zoals die op dat moment aanwezig waren, verankerd in de voorschriften. Ook is een maximale onttrekkings- en infiltratiehoeveelheid opgenomen op basis van de (maximaal verwachte) bedrijfsvoering van Dunea op dat moment. Een ander voorbeeld is het opnemen van een aan te houden balans tussen de hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfiltrerd water. Dergelijke voorschriften noemen we middelvoorschriften.

Een voordeel van het toepassen van middelvoorschriften is dat deze objectief en makkelijk te controleren zijn, zowel door het bevoegd gezag en stakeholders als door Dunea zelf. Het is eenvoudig te controleren of een onttrekkingsput of peilbuis op de aangegeven locatie aanwezig is en met het aflezen van debietmeters kan worden gecontroleerd of de aangegeven maximale debieten niet worden overschreden. Toch kleven aan het toepassen van middelvoorschriften een aantal nadelen / beperkingen:

- Middelvoorschriften zijn niet (direct) gericht op het toezien op de samenhang tussen de drinkwaterwinning en de effecten op de omgeving en de daar aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Voor ieder onderdeel van de vergunning kan aan de daaraan gestelde voorschriften worden voldaan, terwijl wijzigingen binnen de gestelde bandbreedtes (dus conform de vergunning) kunnen leiden tot andere effecten op de omgeving. Een voorbeeld hiervan is een andere inzet van de verschillende winningen, waardoor de zwaarte van de winning binnen het gebied verschuift naar een ander deel. Een dergelijke wijziging kan binnen de bestaande vergunning worden uitgevoerd, zonder dat wordt getoetst of de effecten hiervan wel wenselijk zijn;
- Omgevingsfactoren spelen een belangrijke rol bij de impact die de waterwinning heeft op de omgeving. Voorbeelden zijn een (structurele) zeespiegelverandering of de verschillen in hoeveelheid neerslag over de seizoenen en jaren gezien. Een middelvoorschrift, zoals bijvoorbeeld een vereiste (langjarige) balans tussen de hoeveelheden onttrokken grondwater en geïnfiltrerd water, houdt geen rekening met dergelijke wijzigende omgevingsfactoren. In voorgenoemd geval zouden bij een verplichting om een gelijke hoeveelheid water te infiltreren in een langdurige periode waarin sprake is van een groot neerslagoverschot problemen kunnen ontstaan om het water nog te infiltreren zonder dat de infiltratieplassen overstromen. Niet alleen zou dit grote gevolgen hebben voor de drinkwaterwinning (onttrekkingsputten om de infiltratieplassen heen mogen nooit onder water komen te staan), maar mogelijk zouden hierdoor ook omgevingsbelangen kunnen worden geschaad;
- De drinkwaterwingebieden van Dunea (Solleveld, Meijndel, Berkheide en Berkheide/De Kom) liggen binnen aangewezen Natura 2000-gebieden. Natuur- en drinkwaterbelangen komen samen in deze gebieden, waarbij Dunea een belangrijke rol heeft in natuurontwikkeling, -beheer en onderhoud. Vanuit de rol als natuurbeheerder ontstaat bij Dunea soms de noodzaak of wens om de drinkwaterwinning (winningsmiddelen en/of bedrijfsvoering) te wijzigen ten behoeve van de bevordering of herstel van natuurwaarden. De wijzigingen kunnen vanuit een bepaald kader (bijvoorbeeld Wet natuurbescherming) zijn vereist, maar dit kan ook gestoeld zijn op door Dunea met stakeholders overeengekomen maatregelen. De in de waterwetvergunning opgenomen middelvoorschriften blijken in de praktijk vaak (te) beperkend om eventueel ten behoeve van natuurontwikkeling of -behoud te nemen maatregelen te kunnen uitvoeren, waaronder het verplaatsen van een aantal onttrekkingsputten vanuit het duin naar een locatie langs een onderhoudspad, dat niet binnen de vergunning kon worden uitgevoerd. De meeste denkbare beoogde wijzigingen vereisen een wijziging van de waterwetvergunning, ook in de gevallen dat alle betrokken partijen (Dunea en stakeholders) de beoogde wijziging met het oog op natuur als wenselijk en/of noodzakelijk zien en er geen sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen. Een wijziging van een vergunning betreft een langdurig en kostbaar traject. Gevolg is dat in sommige gevallen de gewenste wijziging dan uiteindelijk toch geen doorgang vindt.

Een zelfde verhaal geldt voor overige omgevingsbelangen. Hier kunnen door betrokken partijen gewenste wijzigingen worden bemoeilijkt door de middelvoorschriften in de waterwetvergunning;

- Dunea heeft de verplichting om binnen haar leveringsgebied voldoende drinkwater van goede kwaliteit te leveren. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen is ten eerste goed beheer en onderhoud van winmiddelen noodzakelijk. In sommige gevallen is echter alleen goed onderhoud niet voldoende. Onttrekkingsputten kunnen verstopt raken, waardoor ze moeten worden vervangen. Herplaatsing kan echter niet op exact dezelfde plaats en moet op enige afstand van de oorspronkelijke plek. Een ander voorbeeld is dat de oevers van infiltratieplassen kunnen afkalven, waardoor de verblijftijd van het geïnfilterde water in de bodem tot aan het onttrekken te kort wordt. Onttrekkingsputten moeten dan vanuit de drinkwaterveiligheid worden verplaatst of de infiltratieplas moet worden aangepast. Middelvoorschriften werken bij wijzigingen ten behoeve van onderhoud van winmiddelen vaak te beperkend, omdat exacte locaties voor de winmiddelen zijn vastgelegd. Dit geldt ook op het moment dat Dunea de wens heeft om een winning te optimaliseren of uit te breiden. De vraag naar drinkwater neemt toe en zal dit naar verwachting in de toekomst ook blijven doen. Dunea moet adequaat in kunnen spelen op mogelijke toename (en ook fluctuatie) van de drinkwatervraag. Er wordt dan ook gezocht naar mogelijkheden om de winningen te optimaliseren en waar mogelijk uit te breiden. In sommige gevallen wordt beoogd alleen het gebruik van de bestaande winmiddelen aan te passen, in andere gevallen bestaat de wens nieuwe onttrekkingsputten en infiltratieplassen te realiseren en in gebruik te nemen. Op dit moment vormen de middelvoorschriften een beperking om wijzigingen door te voeren, ook als deze gering zijn en geen (nadelig) effect hebben op omgevingsbelangen. Dit betekent ook in deze gevallen een lang traject om te komen tot een wijziging van de vergunning.

Naar aanleiding van de ondervonden nadelen van de middelvoorschriften in de verschillende waterwetvergunningen van Dunea, zijn Dunea en de Omgevingsdienst Haaglanden in overleg getreden om na te gaan in hoeverre het mogelijk is om de voorschriften uit de waterwetvergunningen van Dunea te wijzigen, zodat zoveel als mogelijk wordt gestuurd op te behalen doelen. Dergelijke voorschriften noemen we doelvoorschriften. De te behalen doelen dienen te zijn gebaseerd op de aanwezige omgevingsbelangen, de effecten die (kunnen) optreden op deze omgevingsbelangen, alsmede op de eisen die redelijkerwijs aan de bedrijfsvoering van Dunea kunnen worden gesteld (ook in relatie tot de huidige bedrijfsvoering en de bedrijfsvoering in het verleden). Inzicht in de samenhang tussen drinkwaterwinning en omgevingsbelangen is hierbij cruciaal. Door het in de vergunningen opnemen van doelvoorschriften zullen deze vergunningen beter aansluiten bij de doelstellingen als bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet, kort gezegd bescherming van de omgevingsbelangen en het watersysteem. Onnodige belemmeringen bij ontwikkelingen in de omgeving zullen met adequate voorschriften worden beperkt. Overigens is het toepassen van doelvoorschriften in lijn met de systematiek van de nieuwe Omgevingswet, die in werking zal treden op 1 januari 2024.

Voor zowel de drinkwatergebieden Solleveld, Meijendel als Berkheide is Omgevingsdienst Haaglanden met Dunea een traject gestart om te bezien of het mogelijk zou zijn de vigerende waterwetvergunningen (per deelgebied) te wijzigen om zodoende middelvoorschriften te vervangen door doelvoorschriften. Hiervoor is een vooroverlegtraject gestart, waarbij ook alle bekende stakeholders zijn betrokken. Op een aantal bijeenkomsten zijn stakeholders geïnformeerd over het opgestarte doelvoorschriftenproject. Ook is tweemaal een (concept) set voorschriften voorgelegd aan een aantal stakeholders. Opmerkingen / reacties zijn verder meegenomen bij het opstellen van de doelvoorschriften. Vervolgens zijn de eerste vergunningaanvragen ingediend, beginnend in het gebied Meijendel. De eerste wijzigingsvergunningen met doelvoorschriften zijn verleend. Binnen Berkheide zijn/worden de wijzigingsvergunningen gekoppeld aan eventuele beoogde wijzigingen van de drinkwaterwinning die voortkomen uit het Programma Berkheide. Dit is al gebeurd voor de eerder in dit besluit genoemde winningen 1, 6.2, 10 en 11. De doelvoorschriften in onderhavig besluit zijn grotendeels, op enkele tekstuele verbeteringen na, met uitzondering van voorschriften D9.3.3.b, D9.3.12 t/m D9.3.15 (welke betrekking hebben op het monitorings- en actieplan), gelijk aan de eerder in wijzigingsvergunningen opgenomen doelvoorschriften.

Met onderhavige aanvraag tot wijziging van de vergunning verzoekt Dunea waar mogelijk de middelvoorschriften uit de vigerende vergunning te vervangen door doelvoorschriften. Het verzoek heeft alleen betrekking op het wijzigen van de voorschriften ten behoeve van drinkwaterwinning 4 (deelgebied 9, gelegen binnen cluster 8). Omdat de beoogde (en aangevraagde) wijzigingen van drinkwaterwinning 4 los staan van de wens om in de toekomst doelvoorschriften te mogen hanteren, wordt verzocht de nieuwe doelvoorschriften pas in werking te laten treden na afronding van genoemde wijzigingen van drinkwaterwinning 4. Deze wijzigingen worden dus niet uitgevoerd onder de werking van deze doelvoorschriften.

Aanvraag

Bij de vergunningaanvraag van 23 december 2022 zijn -voor zover de aanvraag betrekking had op de beoogde wijzigingen voor drinkwaterwinning 4- de volgende stukken gevoegd:

- Ingevuld OLO-formulier, Dunea, geen kenmerk, geen datum;
- Memo 'Toelichting aanvraag vergunningswijziging Cluster 8, Deelgebied 9 – Winning 4, Deelgebied 22 – Winning 9', Dunea, geen kenmerk, 23 december 2022;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebieden Meijndel en Berkheide', Dunea, geen kenmerk, 25 oktober 2018, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 9 – Duindoornel, Ligging infiltratie- en winmiddelen Dunea', Dunea, geen kenmerk, 29 november 2022, definitief (documentnaam DG09_Bijlage_B_v1);
- Memo 'Winmiddelen Dunea in deelgebied 9 – Duindoornel', Dunea, documentnummer DG09_Bijlage_C_v1.pdf, 6 september 2022;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 9 (Duindoornel), Effecten van de variatie in de huidige bedrijfsvoering op de grondwaterstand.', Dunea, document DG9_BijlageD1.1_v1, 29 november 2022, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 9 (Duindoornel), Effecten van de voorgenoemde wijzigingen in infiltratie- en winmiddelen op de huidige gemiddelde grondwaterstand.', Dunea, document DG9_Bijlage_D1.2_v1, 29 november 2022, definitief;
- Kaart 'Herziening van de winvergunning van Dunea, Deelgebied 9 (Duindoornel), Belangen en invloedsgebied van de drinkwaterproductie', Dunea, document Bijlage_E_v1, 29 november 2022, definitief;
- Rapport 'Optimalisatie winning 4, Geohydrologische berekeningen', Royal Haskoning DHV, referentie BI3935-WM-RP-220609-1315, 9 juni 2022;
- Rapport 'Passende beoordeling Project winning 4 Programma Berkheide', Bureau Waardenburg Ecologie & Landschap, rapportnummer 21-102, projectnummer 20-0691, 3 november 2022;
- Besluit artikel 7.17 van de Wet milieubeheer, Omgevingsdienst Haaglanden, kenmerk ODH468626, 14 oktober 2022.

Procedure

De uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer zijn toegepast op deze beschikking.

Op 31 maart 2023 hebben wij van Dunea per e-mailbericht de volgende aanvulling op de aanvraag ontvangen:

- Kaart 'Profielen plas 28.2 & einde sprang winning 4', Dunea, DZH nummer 20707-000, 18 februari 2022, definitief ontwerp – aanpassingen.

De aanvulling is ingediend in verband met onduidelijkheid die was ontstaan over de ontgravingsdieptes van infiltratieplas 28.2 zoals aangegeven in het bij de aanvraag geleverde rapport van Royal Haskoning DHV (referentie BI3939-WM-RP-220609-1315, 9 juni 2022).

Op 22 september 2023 hebben wij van Dunea per e-mailbericht de volgende aanvulling op de aanvraag ontvangen:

- Rapport ‘Optimalisatie winning 4, Geohydrologische berekeningen’, Royal Haskoning DHV, referentie BI3935-WM-RP-220804-0931, status definitief/2.1, 4 augustus 2022.

De rapportage betreft een meer recente versie dan de versie van 9 juni 2022 (referentie BI3935-WM-RP-220609-1315) die bij de vergunningaanvraag was gevoegd. Omdat deze nieuwere versie ook wordt gebruikt bij andere vergunningaanvragen en de basis vormt voor het op grond van onderhavig besluit op te stellen monitorings- en actieplan en meetplan, is het rapport als aanvulling op de aanvraag ingediend. Het rapport van 4 augustus 2022 vervangt hiermee het rapport van 9 juni 2022.

Adviezen

Bij deze procedure hebben wij betrokken:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Wassenaar;
- Dijkgraaf en hoogheemraden van het hoogheemraadschap van Rijnland.

Op 14 februari 2023 hebben wij van het hoogheemraadschap van Rijnland per e-mailbericht (met bijgevoegd een brief met kenmerk 23.013418 / 2023-001237 / 2023-001238, briefdatum 14 februari 2023) een advies ontvangen. Het inhoudelijke deel van het advies luidt als volgt:

“Uit de berekeningen blijkt dat de effecten van wijziging van de onttrekking voornamelijk tot het duingebied beperkt blijven. De wijziging raakt daarmee maar in beperkte mate de belangen van Rijnland. Rijnland gaat ervan uit dat de effecten op de in het duingebied aanwezige natuurwaarden door de provincie Zuid-Holland worden getoetst.

Rijnland vertrouwd er tevens op dat de gemeente het programma van eisen beoordeelt waarin een uitvoeringswijze wordt voorgesteld waarmee de effecten op de archeologische waarden in het gebied worden geminimaliseerd. Graag attenderen wij Dunea erop dat voor de realisatiefase van de uitbreiding van de winning een aparte aanvraag/melding moet worden gedaan voor de grondwateronttrekking.

Wij vertrouwen erop dat u bovenstaande aspecten meeneemt in uw reactie richting DUNEA.”

Wij hebben van de gemeente Wassenaar binnen de gestelde termijn geen advies ontvangen.

Reactie advies

Naar aanleiding van het advies van het hoogheemraadschap van Rijnland merken wij het volgende op. Het klopt dat de hydrologische invloed van de beoogde optimalisatie van drinkwaterwinning zich voornamelijk beperkt tot het duingebied. Op grond van de Wet natuurbescherming is voor de beoogde optimalisatie zowel een vergunning benodigd in het kader van de gebiedsbescherming als een ontheffing in het kader van de soortenbescherming. De Omgevingsdienst Haaglanden treedt in mandaat namens de provincie Zuid-Holland op als bevoegd gezag en zal de effecten op natuurbelangen beoordelen en toetsen. Ook in het kader van onderhavige waterwetvergunning zijn natuurbelangen meegewogen. Het toetsen van natuurwaarden is hiermee naar onze mening afdoende geborgd.

Met het integraal overnemen van het inhoudelijk deel van het advies van het hoogheemraadschap is Dunea op de hoogte gebracht van de adviespunten.

Overleg stakeholders en Dunea

Naar aanleiding van de ingediende vergunningaanvraag heeft meerdere malen een overleg plaatsgevonden tussen Stichting Duinbehoud, Stichting Berkheide Coepelduynen, Staatsbosbeheer, Dunea en de Omgevingsdienst Haaglanden. Tijdens deze overleggen is met name gesproken over de borging van de maximale hydrologische effecten op omgevingsbelangen middels monitoring en waar nodig het nemen van maatregelen. Naast de concept ontwerpbesluit is tevens een aantal keer een conceptversie van een door Dunea opgesteld raamwerk voor de monitoring besproken. Het raamwerk zal als basis dienen voor het op te stellen monitorings- en actieplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3b. Afgesproken is dat er een definitieve versie van dit raamwerk zal zijn opgesteld

voordat een eventuele definitieve beschikking wordt afgegeven. Deze zal ook worden gedeeld met genoemde stakeholders en eventuele andere stakeholders die hier om verzoeken.

Zienswijzen

De ontwerpbeschikking heeft ter inzage gelegen van 3 november 2023 tot en met 14 december 2023.

Er zijn geen zienswijzen ingediend tegen de ontwerpbeschikking.

M.e.r. beoordeling

M.e.r.- (beoordelings)plicht (onder drempelwaarden D-lijst)

De aangevraagde activiteit valt onder onderdeel D van de bijlage van het Besluit milieueffectrapportage. Op 2 september 2022 heeft de aanvrager een mededeling (aanmeldingsnotitie) op grond van artikel 7.16 van de Wet milieubeheer ingediend om te laten beoordelen of er een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Wij hebben de mededeling met bijbehorende stukken beoordeeld en besloten dat geen milieueffectrapport hoeft te worden gemaakt. Dit beoordelingsbesluit is bij de aanvraag gevoegd. Het betreft het besluit van 14 oktober 2022 met kenmerk ODH468626.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 6.4 van de Waterwet zijn wij bevoegd gezag om op deze aanvraag te beslissen. Bij de besluitvorming naar aanleiding van vergunningaanvragen krachtens de Waterwet dient volgens artikel 6.21 van de Waterwet rekening te worden gehouden met de doelstellingen in artikel 2.1 van de Waterwet.

Op 26 juni 2018 is de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 vastgesteld. Deze regel is op 11 juli 2018 gepubliceerd en in werking getreden en wordt gehanteerd bij de afweging van de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen in het kader van de vergunningverlening.

Beoordeling

Dunea heeft het voornemen de bestaande drinkwaterwinning 4 te wijzigen en uit te breiden. Het plan bestaat uit het vervangen en verlengen van de bestaande onttrekkingsdrain van circa 480 m tot circa 530 m. Het onttrekkingsniveau in de drain zal worden verlaagd van NAP +2,3 m naar NAP +1,0 m. Tevens is het voornemen ten noordwesten van de (verlengde) drain de nieuwe infiltratieplas 28-2 aan te leggen en in gebruik te nemen op een peil van NAP +9,1 m. Daarnaast wordt beoogd het oppervlaktewaterpeil in infiltratieplas 36 met 0,5 m te verhogen tot een peil van NAP +9,6 m. Na uitvoering van vorengenoemde aanpassingen zullen de grondwateronttrekking en infiltratie gewijzigd worden uitgevoerd, waarbij ook de te infiltreren en te winnen hoeveelheid (grond)water zullen worden verhoogd tot maximaal 1,8 miljoen m³ grondwater per jaar.

Aan de waterwetvergunning uit 2010 zijn voorschriften verbonden. Een groot deel van deze voorschriften betreffen middelvoorschriften, waarbij vooral eisen worden gesteld aan de inrichting en het gebruik van deze inrichting. Dunea verzoekt om de voorschriften waar mogelijk aan te passen naar zogenoemde doelvoorschriften, waarbij wordt gestuurd op effecten op omgevingsbelangen. Verzocht wordt deze doelvoorschriften in te laten gaan op het moment dat de aanpassingen van drinkwaterwinning 4 zijn doorgevoerd.

Beleid

Om negatieve effecten van grondwateronttrekkingen en -retourneringen op het bodemsysteem, op grondgebruiksfuncties of op andere onttrekkingen en ingrepen in de ondergrond te voorkomen, worden er voorwaarden gesteld aan grondwateronttrekkingen en -retourneringen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Waterwet.

In ieder geval noemt de Beleidsregel grondwatervergunningen Zuid-Holland 2018 voor een grondwateronttrekking en -infiltratie de volgende voorwaarden:

- De vergunningaanvrager moet inzicht verschaffen in de verwachte effecten (op strategisch zoet grondwatervoorraden, zoet/brak en brak/zout grensvlakken, maaiveld en maaiveldfuncties, andere systemen die gebruik maken van bodem, grondwater en bodemverontreinigingen) van de grondwateronttrekking op het grondwatersysteem. Indien sprake is van negatieve effecten (ter beoordeling van de provincie) dient aangegeven te worden welke maatregelen getroffen zullen worden om de negatieve effecten te voorkomen of te compenseren;
- Om vermenging van brak en zoet grondwater te voorkomen worden geen vergunningen verleend voor onttrekkingen vanuit of infiltraties in een watervoerend pakket waar het grensvlak tussen het zoet en brak grondwater zich bevindt. Eveneens wordt geen onttrekkingsvergunning verleend als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel). Bij grote, langdurige, onttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening is niet altijd te voorkomen dat na verloop van jaren brak/zout grondwater zich door de scheidende laag verplaatst en zelfs het onttrekkingspunt bereikt (upconing). Als er een vergunning of een wijziging van een vergunning wordt aangevraagd waardoor de verziltingssituatie verslechtert, kan een dergelijke vergunning slechts worden verleend als binnen de provincie na een integrale afweging wordt besloten dat de verzilting hier niet de doorslag geeft. Een dergelijke afweging kan uiteraard alleen gemaakt worden als alle, zowel hydrologische als andere, relevante informatie beschikbaar is. Aspecten die bij een dergelijk integrale afweging worden betrokken zijn bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkeling en veiligheid;
- Bij onttrekkingen uit de voorraad zoet grondwater geldt dat de voorraad in hetzelfde watervoerend pakket moet worden aangevuld. De eerdere eis dat de aanvulling even groot moet zijn als de onttrekking is losgelaten. In de praktijk is namelijk gebleken dat neerslag een substantiële bijdrage levert aan de aanvulling. Bij vergunningverlening wordt een integrale afweging gemaakt van betrokken belangen om te bepalen tot hoever aanvulling noodzakelijk is. Daarbij geldt dat de hoeveelheid zoet grondwater niet mag afnemen. Daar waar sprake is van oeverinfiltratie in verband met de openbare drinkwatervoorziening vindt de aanvulling door natuurlijke stroming plaats en geldt de aanvullingseis niet. Op basis van het Infiltratiebesluit bodembescherming worden in de vergunning kwaliteitseisen voor het te infiltreren water opgenomen.

Rapportages effecten

Om de (mogelijk) optredende effecten op omgevingsbelangen in beeld te kunnen brengen, heeft Dunea (geo-)hydrologische berekeningen laten uitvoeren (Rapport 'Optimalisatie winning 4, Geohydrologische berekeningen', Royal Haskoning DHV, referentie BI3935-WM-RP-220804-0931, status definitief/2.1, 4 augustus 2022). De uitgevoerde berekeningen zijn inclusief alle bestaande drinkwaterwinningen binnen het gebied Berkheide, waarbij ook rekening is gehouden met de inmiddels vergunde (beoogde) wijzigingen/aanleg van de drinkwaterwinningen 1, 6.2, 10 en 11. Daarnaast geeft de rapportage een doorkijk naar mogelijk toekomstige wijzigingen in omliggende deelgebieden, waaronder bijvoorbeeld winning 8. Deze zijn echter alleen om de hydrologische samenhang beter inzichtelijk te maken en om omgevingsbelangen samen te beschouwen.

Aan de hand van de berekeningsresultaten heeft Dunea zelf onderzoek gedaan naar de effecten op omgevingsbelangen (Memo 'Toelichting aanvraag vergunningswijziging Cluster 8, Deelgebied 9 – Winning 4, Deelgebied 22 – Winning 9', Dunea, geen kenmerk, 23 december 2022). In deze memo wordt voor wat betreft effectbeoordeling verwezen naar documenten die waren bijgevoegd bij de op 2 september 2022 ingediende mededeling (aanmeldnotitie) op grond van artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. Naast de nu bij de aanvraag gevoegde stukken betrof het de volgende, voor wat betreft effecten op omgevingsbelangen relevante, documenten:

- Aanmeldnotitie 'Toelichting t.b.v. m.e.r.-beoordeling Programma Berkheide – projecten 'Optimalisatie winning 4' en 'Optimalisatie winning 8', Dunea N.V., geen kenmerk, 24 augustus 2022;

- Notitie / Memo ‘Aanvullende onderbouwing effecten kwel/wegzijing en verzilting ontwerp winning 4 en winning 8’, Royal Haskoning DHV, kenmerk BI3935-WM-NT-220818-0937, 18 augustus 2022;
- Rapport ‘Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen, Dunea Winning 8 te Wassenaar’, Antea Group Archeologie, kenmerk 2022/76, projectnummer 0475801.100, 11 april 2022.

Bij onze beoordeling van de aanvraag zijn wij uitgegaan van zowel de bij de aanvraag gevoegde als van de hierboven genoemde studies, inclusief de kaarten die los als bijlagen bij de aanvraag zijn gevoegd.

Om de mogelijke effecten van het complete project (inclusief mitigerende maatregelen) op natuurwaarden te bepalen, is in opdracht van Dunea een Passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd (Rapport ‘Passende beoordeling Project winning 4 Programma Berkheide’, Bureau Waardenburg Ecologie & Landschap, rapportnummer 21-102, projectnummer 20-0691, 3 november 2022). Deze is opgesteld op grond van verplichtingen in het kader van de Wet natuurbescherming, maar gezien de samenhang met de beoogde wijzigingen in het kader van de waterwetvergunning is de passende beoordeling ook bij de aanvraag van 23 december 2022 gevoegd. Hierbij wordt opgemerkt dat het m.e.r.-beoordelingsbesluit is gebaseerd op een eerdere versie van de passende beoordeling van 12 september 2022. De bij deze vergunningaanvraag gevoegde versie van 3 november 2022 bevat naar onze mening geen dusdanig andere conclusies over de mogelijke effecten van de beoogde wijzigingen van winning 4 op natuurbelangen, dat het m.e.r.-beoordelingsbesluit van 14 oktober 2022 zou moeten worden herzien.

Voor wat betreft de bij de aanvraag gevoegde natuurrapportages wordt benadrukt dat de beoordeling van deze rapportages in de onderhavige situatie louter heeft plaatsgevonden met het oog op de voorgenomen aanvraag tot wijziging van de vigerende waterwetvergunning. Er is gekeken naar de mogelijke effecten van de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekkingen en waterinfiltratie voor drinkwaterwinning 4. Voor wat betreft de effecten van het totale project op natuurwaarden zal separaat de passende beoordeling worden opgesteld en zal het vergunningverleningstraject in het kader van de Wet natuurbescherming plaatsvinden.

Beoordeling hydrologisch model

Om te kunnen beschouwen in hoeverre omgevingsbelangen nadelig kunnen worden beïnvloed door de beoogde wijzigingen van winning 4, moet eerst worden berekend in hoeverre grondwaterstanden, stijghoogten en verticale stroming (kwel en/of inzijing) kunnen veranderen. Zoals hiervoor ook al aangegeven heeft Royal Haskoning DHV hiertoe in opdracht van Dunea uitgebreide modelberekeningen uitgevoerd. Een uitvoerige beschrijving van de uitgevoerde berekeningen, alsmede de presentatie van de uitkomsten van de modelberekeningen, zijn opgenomen in de eerdergenoemde documenten die bij de op 2 september 2022 ingediende mededeling (aanmeldnotitie) op grond van artikel 7.16 van de Wet milieubeheer en de vergunningaanvraag van 23 december 2022 (alsmede de aanvulling op de aanvraag van 22 september 2023).

Zoals al eerder aangegeven, bestaat het programma Berkheide uit meerdere projecten. De projecten rond winning 6.2 en 10 zijn al uitgevoerd, het project rond winning 1 en 11 is nog in ontwikkeling. Er is nagegaan welke projecten een cumulatief effect hebben met winning 4 (waarbij ook een doorkijk wordt gegeven naar de mogelijk toekomstige wijzigingen van winning 8). Behalve dat winning 4 en 8 een onderling overlappend hydrologisch effect hebben, ligt ook winning 6.2 binnen de invloedssfeer van (met name) winning 8. Winning 1, 10 en 11 hebben wel betrekking op hetzelfde grondwaterlichaam, maar de (cumulatieve) hydrologische invloedsgebieden overlappen niet met die van winning 4, 6.2 (en 8). De effectberekeningen en -beschouwingen hebben zich verder dus beperkt tot de winningen 4, 6.2 (en 8). Toekomstige projecten binnen het Programma Berkheide zijn ook niet meegenomen, voornamelijk omdat de precieze invulling van deze projecten nog niet bekend is. Indien in een verdere fase bij deze projecten blijkt dat ook daar de grondwaterwinning en/of oppervlaktewaterinfiltratie zal worden gewijzigd of uitgebreid, zal ook daarvoor (minimaal) een m.e.r.-beoordeling benodigd zijn voorafgaand aan een eventuele wijziging van de waterwetvergunning. In dat geval zullen de cumulatieve effecten van alle eerder in ontwikkeling gebrachte projecten (dus inclusief winning 4 en naar verwachting op dat moment ook winning 8) en de nieuwe projecten

samen in beeld worden gebracht en worden meegewogen. Het is hierbij aan Dunea om toekomstige projecten dusdanig te ontwerpen en uit te voeren, dat de cumulatieve situatie niet leidt tot negatieve effecten op omgevingsbelangen (waaronder milieu/natuur).

Ten behoeve van de werkzaamheden voor het project 'Optimalisatie winning 4' zullen een aantal bemalingen worden uitgevoerd om de bouwputten droog te houden. Deze grondwateronttrekkingen zijn tijdelijk en zullen zijn beëindigd ruim voordat de gewijzigde winning 4 weer in gebruik wordt genomen. Omdat hydrologische effecten niet tegelijkertijd zullen plaatsvinden, zal van een groter cumulatief effect op omgevingsbelangen geen sprake zijn. De tijdelijke bemalingen zijn derhalve hier niet meegenomen in de effectberekeningen en de beschouwingen van effecten op de omgeving. Voor de bemalingen zijn wel tijdelijke vergunningen in het kader van de Waterwet benodigd, welke door Dunea separaat zullen worden aangevraagd. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is voor deze vergunningen het bevoegd gezag.

De geohydrologische modelberekeningen zijn uitgevoerd met versie 'Model2022 – Berkheide 3' van het grondwatermodel van Dunea. Dit model is in 2002 opgezet en uitvoerig gekalibreerd en is gericht op het zo getrouw mogelijk benaderen van de hydrologische effecten. In de loop der jaren is het model tijdens gebruik meermaals verder verbeterd, met name voor specifieke locaties waar op dat moment aan gerekend werd. Ten behoeve van de effectenstudie voor winning 4 zijn de uitkomsten van de modelberekeningen vergeleken met peilbuisgegevens uit de omgeving. Geconcludeerd wordt dat over het algemeen de afwijkingen tussen gemeten en berekende grondwaterstanden relatief gering is (kleiner dan 20 centimeter) en dat sprake is van een redelijk betrouwbaar model. Met het model zijn vervolgens een aantal scenario's doorgerekend, waarbij ook conservatieve aannames zijn gedaan (zie ook verdere toelichting over de scenario's verderop in deze paragraaf). Ondanks deze conservatieve benadering kan op basis van de modelberekeningen niet worden gegarandeerd dat de daadwerkelijke effecten ter plaatse van (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen (waaronder milieu/natuur) niet toch (iets) groter zullen zijn dan berekend. Dit zou kunnen worden ondervangen door modelberekeningen nog conservatiever (meer worst case) uit te voeren. Nadeel van een worst case berekening richting een bepaald belang is, dat dit kan leiden tot een onderschatting van de effecten op een ander belang. Het is dus lastig om modelberekeningen dusdanig uit te voeren dat alle belangen hierin worst case zijn meegewogen. Daarnaast blijft het altijd discutabel wanneer berekeningen voldoende worst case zijn uitgevoerd.

Het is van het grootste belang dat in de praktijk effecten op (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen niet groter (of kleiner in het geval van een belang dat positief wordt beïnvloed door de beoogde wijzigingen) zullen worden dan nu verwacht, zodat belangen niet zullen worden geschaad. Dunea heeft naar aanleiding van het vorenstaande aangegeven over voldoende middelen te beschikken om te kunnen sturen op in de omgeving optredende effecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het sturen op onttrekkingsniveaus in drains en oppervlaktewaterpeilen in infiltratieplassen. Op deze manier kan Dunea er voor zorgen dat de middels de modelberekeningen berekende effecten in de praktijk niet groter en/of negatiever zullen worden dan nu verwacht. Om deze reden bestaat er geen reden meer om een (nog meer) worst case modelberekening uit te voeren. Wel is het, gelet op de omgevingsbelangen, van belang dat de daadwerkelijk optredende effecten op zowel korte als lange termijn passend worden gemonitord en dat adequaat wordt gehandeld als de effecten toch op een ongewenste manier afwijken van de verwachtingen. Voor de lange termijn worden de doelvoorschriften (met de systematiek van meetplannen) passend geacht, maar voor de korte termijn is het van belang dat aan de aangevraagde wijzigingsvergunning aanvullende voorwaarden worden verbonden over de wijze en frequentie van monitoring, registratie, toetsing en rapportage. Tevens dient middels voorwaarden te worden geborgd dat tijdig en adequaat wordt gehandeld op het moment dat de effecten hiertoe aanleiding geven. Dit alles zou middels een monitorings- en actieplan kunnen worden geborgd. Vorenstaande borging is als randvoorwaarde meegewogen bij de verdere beoordeling van de modelberekeningen en effectbeschouwing. Uitgangspunt is dat de hydrologische effecten niet zullen leiden tot negatieve effecten voor het milieu (natuur), anders dan al blijkt uit de uitgevoerde modelberekeningen.

Met het grondwatermodel zijn stationaire berekeningen uitgevoerd. Dit betekent dat bij de berekeningen is uitgegaan van een situatie waarbij continue oppervlaktewater wordt geïnfiltrerd en grondwater wordt onttrokken. Er zijn in totaal vier scenario's doorgerekend. Allereerst is de huidige situatie (over 2019) doorgerekend als eerste scenario. Uitgangspunt hierbij waren de winningen (onttrekkingsniveaus en oppervlaktewaterpeilen) zoals deze in dat jaar waren ingezet. Dit betekent een worst case benadering, omdat het onttrekkingsdebiet toen laag was. Vervolgens zijn nog drie scenario's doorgerekend, te weten één waarbij alleen de gewijzigde winning 4 is ingeschakeld, één waarbij alleen de gewijzigde winning 8 is ingeschakeld en één waarbij alle relevante winningen zijn ingeschakeld (winning 4, 6.2 en 8). Het scenario waarbij alleen de gewijzigde winning 8 in werking is, wordt voor ons alleen gezien als doorkijk naar een (mogelijke) toekomst. De effecten van de overige twee scenario's zijn vergeleken met de effecten van het eerste scenario. Op basis hiervan is bepaald wat de wijziging van effecten is op de omgeving. Deze benadering is relatief conservatief, omdat de winningen in 2019 beperkt werden ingezet ten opzichte van de periode net na aanleg en ingebruikname van de winningen. Het verschil in effect zal dus naar verwachting groter zijn dan als dit zou worden vergeleken met de effecten die in de jaren '90 van de vorige eeuw naar verwachting zijn opgetreden. Op basis van (de vergelijking tussen) de drie doorgerekende scenario's is beschouwd in hoeverre en in welke mate effecten optreden ter plaatse van omgevingsbelangen en wat de mogelijke gevolgen hiervan zijn.

Natuur

Drinkwaterwinning 4 ligt in het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide. Alle beoogde wijzigingen van de winmiddelen zullen binnen dit Natura 2000-gebied worden uitgevoerd. Winning 4 ligt in het zuidelijk deel van Berkheide. Het westelijk deel grenst aan een in 1999 afgerond regeneratieproject, het oostelijke deel loopt tot aan een verhard dienstpad. Het ten zuiden van de sprang lopende oude onderhoudspad ligt 3 meter boven de sprang en grenst aan hoger duin met bos en struweel. Ook de noordelijke sprangoever loopt 3 meter steil op en grenst aan hoger duin met bos en struweel. Winning 4 heeft daarmee een besloten karakter. Alleen de westelijke met duindoorn begroeide sprangkop grenst aan open duingebied.

Zoals eerder gemeld is een passende beoordeling opgesteld om de mogelijke effecten van het complete project 'Optimalisatie winning 4' op natuurwaarden te bepalen. Onderdeel van deze passende beoordelingen was ook het vastleggen en beschrijven van de huidig aanwezige habitattypen en -soorten. Onderstaand zijn ter beschrijving een aantal (samenvattende) passages overgenomen. Voor meer uitgebreide informatie, waaronder over de hieronder gebruikte afkortingen en typering en dergelijke, wordt verwezen naar de betreffende stukken zelf.

Beschrijving natuur

In het Natura 2000 beheerplan Meijendel & Berkheide zijn verbeterdoelstellingen opgenomen voor acht habitattypen. Voor zes van deze habitattypen is ook een uitbreidingsdoelstelling geformuleerd, waaronder het prioritaire habitat 'Grijze duinen' (H2130A+B). Voor Grijze duinen in Meijendel & Berkheide geldt een sense of urgency ten aanzien van het herstel van de kwaliteit door tegengaan van vergrassing en verstruweling. Verder gelden verbeterdoelstellingen voor Witte duinen (H2120), Duinbossen binnenduinrand (H2180C) en Vochtige duinvalleien (H2190A/B/C/D). Voor zes habitattypen zijn behoudsdoelstellingen geformuleerd. Meijendel & Berkheide is verder aangewezen voor nauwe korfslak en meervleermuis. Daarnaast is Meijendel & Berkheide in het ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrichtlijn voor gebieden ook aangewezen voor de kleine modderkruiper en kamsalamander. Voor de soorten van Bijlage II van de Habitatrichtlijn geldt in Meijendel & Berkheide een behoudsdoelstelling ten aanzien van oppervlak en kwaliteit leefgebied. Het gebied is niet aangewezen voor vogels.

Voor Meijendel & Berkheide geldt een wateropgave ten aanzien van verbetering van de kwaliteit van de vochtige duinvalleien (type kalkrijk) en habitat voor de nauwe korfslak. Deze wateropgave is door de uitvoering van de regeneratieprojecten, waarbij op locaties de waterwinning is beëindigd ten behoeve van de ontwikkeling van

vochtige duinvalleien, reeds vormgegeven. Deze regeneratiegebieden liggen grotendeels binnen het beheergebied van Staatsbosbeheer en buiten het gebied van Dunea.

Aan weerszijde van winning 4 liggen oppervlakten Duindoornstruweel (H2160) en Duinbossen (H2180). Een belangrijk deel van het bos rond winning 4 bestaat uit dennenbos, dit is niet kenmerkend voor duinbossen. Tussen winning 4 en plas 28 ligt een oppervlak aangegeven als Grijs duinen (H2130A/B). De actuele situatie is dennenbos en duindoornstruweel, droog duingrasland is zeer beperkt aanwezig. Aan de westzijde ligt een groot oppervlak open duingebied dat is aangegeven als Witte duinen (H2120). Habitat Witte duinen is hier ontstaan als gevolg van de in 1999 afgeronde regeneratie. In de huidige situatie is sprake van veel mosvorming, wat betekent dat het gebied zich aan het ontwikkelen is richting duingrasland (Grijs duinen). De Plasjes van Simon worden gerekend tot het habitatype Vochtige duinvalleien (hogere moerasplanten) (H2190D). Vochtige duinvalleien (open water) (H2190A) en Vochtige duinvalleien (kalkrijk) (H2190B) liggen op meer dan 250 meter afstand van winning 4.

Uit de omgeving van winning 4 zijn de afgelopen tien jaar meerdere waarnemingen bekend van de nauwe korfslak (NDFP). Vindplaatsen van nauwe korfslakken liggen langs de infiltratieplassen 25, 26 en 28 en bij winning 3. De meest dichtbijgelegen vindplaats ligt op 135 meter afstand ten noordwesten van winning 4. De nauwe korfslak heeft een voorkeur voor vochtig habitat. Geen van de werklocaties (infiltratieplassen of de mogelijkheden tot ontsluiting) is aangegeven als Lg12 – Zoom, mantel en droog struweel van duinen, wat geschikt leefgebied voor de nauwe korfslak vormt. De sprang van winning 4 heeft een diepe grondwaterstand. De sprang is echter relatief smal (5 meter) en heeft een besloten ligging met hoog opgaande met struweel begroeide taluds. De randen van de met struweel begroeide talud naar het grasland van de sprang kunnen in potentie voldoende vochtig zijn voor nauwe korfslak. Er zijn van de sprang echter geen waarnemingen bekend van nauwe korfslak.

De bunkers en gangenstelsels in Meijndel & Berkheide hebben een belangrijke functie als paar- en winterverblijf voor meervleermuizen. Vanaf eind vorige eeuw neemt, met name bij het Zwarte Pad bij Scheveningen, het aantal in de bunkers van Meijndel & Berkheide met overwinterende dieren gestaag toe. In de omgeving van winning 4 zelf liggen geen bunkers. In de nazomer worden vochtige duinvalleien, infiltratieplassen en -kanalen gebruikt als foerageergebied. De dieren migreren via kanalen, vaarten en andere watergangen tussen zomer- en winterverblijven. Deze liggen voor mannetjes aan de binnenduinrand en voor vrouwtjes in veenweidegebieden. Bekende routes in Meijndel & Berkheide lopen langs de kust en langs de binnenduinrand.

De kleine modderkruiper en kamsalamander zijn opgenomen in het ontwerp-wijzigingsbesluit Habitatrichtlijn voor gebieden, maar Meijndel & Berkheide is voor deze soorten niet definitief aangewezen. De kleine modderkruiper is uit Berkheide bekend van enkele infiltratieplassen en is in 2022 in plas 28 en plas 36 aangetroffen. Daar infiltratieplassen via duikers met elkaar in contact staan en deze niet wezenlijk van elkaar verschillen, is het aannemelijk dat de kleine modderkruiper ook in plas 23 voorkomt. De kamsalamander is alleen bekend van Meijndel. Er zijn geen waarnemingen uit Berkheide bekend, de soort is ook niet met een bemonstering van eDNA aangetoond. De infiltratieplassen bevatten vis (onder andere brasem en snoek). De kamsalamander is zeer gevoelig voor predatie door vis. Het is daarmee aannemelijk dat de kamsalamander niet in infiltratieplassen voorkomt. De projectgebieden zijn onderzocht op geschiktheid voor (overige) beschermde diersoorten. Hierbij is specifiek gelet op kwetsbare locaties voor de soorten die via de Wet natuurbescherming (§3.1 t/m 3.3) wettelijk beschermd zijn. Op basis van de beschermde soorten binnen Berkheide, ecologische kennis van deze soorten en de geplande werkzaamheden is specifiek gelet op broedvogels, vleermuizen, de rugstreeppad en de zandhagedis. Het gebied is wel geschikt voor de rugstreeppad en de zandhagedis.

Effecten op overige soorten kunnen op voorhand worden uitgesloten; voor deze soorten ontbreekt binnen het werkgebied geschikt habitat en/of bevindt het werkgebied zich buiten het verspreidingsgebied.

Uitgangspunt bij het opstellen van de passende beoordeling waren (onder andere) de hydrologische effecten zoals berekend middels de hiervoor al beschreven modelberekeningen. Verder zijn in de passende beoordeling alle ingrepen/wijzigingen die verband houden met het project meegenomen. Verder hebben wij het in opdracht van Dunea opgestelde rapport 'Activiteitenplan Project Winning 4' (Bureau Waardenburg, rapportnummer 21-102, 17 augustus 2022) bij onze beoordeling betrokken, daar deze specifiek ingaat op de soortenbescherming. Wij beperken ons bij de beoordeling van de mogelijk optredende effecten tot de aangevraagde wijzigingen van winning 4.

In de passende beoordeling wordt geconcludeerd dat negatieve effecten als gevolg van de winning, met inbegrip van de in de passende beoordeling genoemde mitigerende maatregelen, op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden worden uitgesloten. Dit geldt voor zowel habitattypen als -soorten. Aangezien de beoogde wijzigingen van winning 4 slechts voor een deel bijdragen aan de effecten op de natuur in de omgeving, kan deze conclusie ook worden getrokken voor alleen de beoogde wijzigingen van drinkwaterwinning 4.

Voor wat betreft de soortenbescherming kan voor winning 4 het volgende worden opgemerkt. Voor broedvogels en vleermuizen wordt geconcludeerd in de passende beoordeling dat van aantasting van verblijfplaatsen geen sprake is. Voor de rugstreeppad en zandhagedis wordt wel verstoring verwacht, maar deze hangt samen met de uit te voeren fysieke werkzaamheden en niet met de (gewijzigde) waterinfiltratie en grondwateronttrekking door winning 4 en valt daarmee buiten onderhavig afwegingskader. De Wet natuurbescherming is uiteraard onverminderd van toepassing. Binnen het plangebied is een klein voortplantingswater aanwezig in de natte tot vochtige laagte langs plas 36. In het recente verleden is voortplanting van de rugstreeppad in deze laagte vastgesteld. Aangezien de eerder beoogde ophoging van deze laagte niet nodig blijkt, blijft dit voortplantingswater behouden.

Naar aanleiding van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de aangevraagde wijzigingen in het kader van de Waterwet voor wat betreft natuurwaarden geen (significante) nadelige gevolgen zullen hebben, uitgaande van de in de aanvraag aangegeven activiteiten en te treffen maatregelen. Aangezien de hydrologische modelberekeningen zijn uitgevoerd met bepaalde onzekerheidsmarges is door Dunea in overleg met stakeholders (Stichting Duinbehoud, Stichting Berkheide Coepelduynen en Staatsbosbeheer) een raamwerk opgesteld voor een monitorings- en actieplan voor winning 4. Met behulp hiervan kunnen de werkelijk optredende hydrologische effecten worden gemonitord en kan eventueel worden bijgestuurd.

Archeologie

In het gehele gebied rond winning 4 is sprake van hoge archeologische verwachtingen. Ter plaatse van de winning is een archeologisch onderzoek uitgevoerd (Rapport 'Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen, Dunea Winning 8 te Wassenaar', Antea Group Archeologie, kenmerk 2022/76, projectnummer 0475801.100, 11 april 2022). Het onderzoek heeft bestaan uit een verkennend en deels karterend archeologisch booronderzoek, nadat eerder een archeologisch booronderzoek is uitgevoerd en gerapporteerd. Na uitvoering van het karterend booronderzoek zijn drie archeologische vindplaatsen aan te wijzen: twee vindplaatsen liggen in de top van het Oude duin, op een diepte variërend van 2,5-3,5 m +NAP (circa 1,5-2,5 m beneden maaiveld). De derde vindplaats ligt binnen de Oude duinafzettingen (top oudste fase), op een diepte van ca 1 m -NAP tot NAP-niveau (5-6 m beneden maaiveld). Net ten noorden van Winning 4 ligt het "widerstandsnest 279a" uit de Tweede Wereldoorlog. Hoewel daar in de boringen geen aanwijzingen voor zijn aangetroffen moet vanaf het maaiveld rondom deze locatie wel rekening gehouden worden met (mogelijk explosieve?) resten uit de Tweede Wereldoorlog. De voorgenomen wijzigingen van winning 4 zullen leiden tot veranderingen van de grondwaterstand in de omgeving. Het is echter niet de verwachting dat in de bodem aanwezige archeologische objecten hier negatieve effecten van zullen ondervinden. Buiten het afwegingskader van de Waterwet zullen uiteraard de nodige toestemmingen en maatregelen nodig zijn in relatie tot de mogelijke explosieve resten.

Bodemverontreinigingen

In het gebiedsdossier “wingebied Meijendel en Berkheide” uit de plancyclus van de KRW (mei 2019) zijn de bodemverontreinigingen in de volledige wingebieden geïnventariseerd. Binnen de 5 centimeter verlagingcontouren van het project zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Binnen het berekende cumulatieve invloedsgebied met (de huidige, ongewijzigde) winning 8 bevindt zich wel een bodemverontreiniging. Deze verontreiniging bevindt zich ter plaatse van parkeerplaats Zeelust langs de Wassenaarse Slag. Het betreft een matige verontreiniging met minerale olie en PAK en sterke verontreiniging met zink, welke tijdens een verkennend bodemonderzoek in 1995 is aangetroffen in de bovenste bodemlaag (0 tot 0,5 meter beneden maaiveld). In de bodemlaag eronder (0,5 tot 1,0 meter beneden maaiveld) zijn deze stoffen niet aangetoond boven streefwaarden. Het grondwater is destijds niet onderzocht, omdat de grondwaterstand dieper ligt dan 5 meter beneden maaiveld.

Het is niet uit te sluiten dat de bodemverontreiniging zich in de jaren na het onderzoek heeft verplaatst of verspreid, maar het is gezien de diepe grondwaterstand niet waarschijnlijk dat inmiddels sprake is van een verontreiniging van het grondwater. De beoogde wijzigingen van winning 4 zullen naar verwachting dan ook niet leiden tot een negatieve invloed op de aanwezige bodemverontreiniging. Mocht de verontreiniging zich inmiddels toch tot in het grondwater hebben verspreid, dan zal de invloed van de beoogde wijzigingen hierop naar verwachting nog steeds zeer beperkt zijn. De berekende maximale grondwaterstandsverlaging bij de verontreiniging bedraagt (in een cumulatieve situatie met een gewijzigde winning 8) namelijk slechts 0,07 meter. Het verhang van de grondwaterstand zal nauwelijks wijzigen, waardoor de grondwaterstromingssnelheid ter plaatse naar verwachting dan ook niet significant zal wijzigen.

Bebouwing en ondergrondse infrastructuur

Binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevindt zich geen bebouwing. Tevens is in dit gebied geen ondergrondse infrastructuur -anders dan die van Dunea zelf- aanwezig. Er worden derhalve geen negatieve effecten verwacht voor bebouwing en ondergrondse infrastructuur van derden. Dunea zal er zelf zorg voor dragen dat eigen ondergrondse infrastructuur geen nadelige gevolgen zal ondervinden van (de gewijzigde) winning 4.

Oppervlaktewater

Binnen het cumulatieve hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevinden zich -behalve de infiltratieplassen- geen oppervlaktewateren. Er worden terzake dan ook geen negatieve effecten verwacht. Omdat de infiltratieplassen actief door Dunea op peil gehouden worden, ondervinden ook deze geen negatieve effecten ten gevolge van optredende grondwaterstandsveranderingen.

Verzilting

Winning 4 ligt in het freatische winsysteem van Berkheide. Onder het zandige duinpakket, waar de freatische winning is gesitueerd, ligt op ongeveer NAP-niveau de top van de Rijnklei-laag. Deze kleilaag is in geheel Berkheide aanwezig en scheidt het freatische systeem van het diepe systeem. De Rijnklei-laag heeft een hoge weerstand tot wel 150.000 dagen. Het zoet/brak grensvlak (chlorideconcentratie 150 mg/l) ligt onder deze Rijnklei-laag, oplopend van een diepte van circa 60 m beneden NAP in het zuiden van Berkheide tot een diepte van circa 30 m beneden NAP in het noorden. Winning 4 ligt in het zuiden van Berkheide, het zoet/brak grensvlak ligt ter hoogte van deze winningen naar verwachting dus op een diepte van circa 60 meter beneden NAP.

Uit de uitgevoerde modelberekeningen blijkt dat de stijghoogte in de zandlaag onder de Rijnklei-laag (eerste watervoerende pakket) naar verwachting niet of nauwelijks (minder dan 5 cm) zal veranderen door toedoen van de beoogde wijzigingen. Het zoet/brak grensvlak zal naar verwachting dan ook niet worden verplaatst. Ditzelfde geldt voor het dieper gelegen brak/zout grensvlak (chlorideconcentratie 1.000 mg/l). Deze conclusies worden ondersteund door uitgevoerde modelberekeningen.

Overige grondwateronttrekkingen en gesloten bodemenergiesystemen

Binnen het (cumulatieve) hydrologische invloedsgebied van de beoogde wijzigingen bevinden zich geen overige grondwateronttrekkingen (waaronder open bodemenergiesystemen). Tevens zijn geen gesloten bodemenergiesystemen binnen het hydrologische invloedsgebied aanwezig. Negatieve effecten worden derhalve niet verwacht.

Overige omgevingsbelangen

Het hydrologische invloedsgebied zal door toedoen van de beoogde wijzigingen slechts beperkt veranderen. Er zal slechts sprake zijn van een geringe (mogelijke) grondwaterstandsverlaging in de omgeving. Er wordt dan ook niet verwacht dat eventuele overige, hierboven nog niet beschreven en nog niet in beeld zijnde, omgevingsbelangen een nadelige invloed zullen ondervinden van de beoogde wijzigingen.

Deelconclusie beoogde wijziging winning 4

De vergunningaanvrager heeft middels de aanvraag (inclusief bijlagen) en de aanvulling op de aanvraag (inclusief bijlage) voldoende inzicht verschaft in de verwachte effecten als gevolg van de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie voor drinkwaterwinning 4. Uit de aanvraag is gebleken dat de beoogde wijzigingen naar verwachting niet zullen leiden tot onaanvaardbare negatieve effecten op omgevingsbelangen, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen adequaat tot uitvoering worden gebracht. Hierbij dient wel een belangrijke kanttekening te worden gemaakt. Het is van belang om goed te monitoren of de hydrologische effecten in de praktijk niet groter en/of negatiever zijn dan nu wordt aangenomen. Ook dient adequaat te worden gehandeld indien de effecten daadwerkelijk groter en/of negatiever blijken te zijn. Uitgangspunt bij de beoordeling van de aanvraag is het middels voorschriften opleggen van passende maatregelen omtrent monitoring, registratie, rapportage en het waar nodig nemen van mitigerende maatregelen.

Naar aanleiding van het vorenstaande is in voorschrift D9.3.3 aanhef en onder b opgenomen dat (naast het meetplan dat ten behoeve van doelvoorschriften voor de lange termijn monitoring benodigd is) tevens een monitorings- en actieplan voor monitoring op de korte termijn dient te worden opgesteld. Door middel van dit monitorings- en actieplan ligt er voorafgaand aan de (her)ingebruikname van winning 4 een plan waarin op een objectieve en duidelijke manier de uitvoering van een gerichte onttrekkings- en infiltratiestrategie, monitoring, registratie en toetsing is opgenomen, zodat er snel en adequaat actie ondernomen kan worden, wanneer noodzakelijk. Tevens dient op voorhand bekend te zijn welke maatregelen waar nodig kunnen worden genomen. De vereisten aan het plan zijn beschreven in voorschrift D9.3.12. In voorschrift D9.3.13 staat omschreven hoe het plan door het bevoegd gezag wordt getoetst, dat vervolgens moet worden gehandeld conform plan en geeft aan tot wanneer het plan dient te worden nageleefd. In voorschrift D9.3.14 is vervolgens opgenomen wanneer en op welke wijze maatregelen dienen te worden genomen. In voorschrift D9.3.15 is tenslotte opgenomen welke acties nodig zijn op het moment dat uit de monitoring niet afdoende blijkt of de hydrologische effecten op omgevingsbelangen al dan niet groter zijn dan mag worden verwacht. Met vorengenoemde set aanvullende voorschriften kan naar onze mening voldoende worden geborgd dat de beoogde wijzigingen van winning 4 niet zullen leiden tot een te groot effect op omgevingsbelangen.

Doelvoorschriften

Zoals al eerder vermeld is de Omgevingsdienst Haaglanden in overleg getreden met Dunea om na te gaan of het mogelijk is middelvoorschriften uit de voor Dunea geldende waterwetvergunningen door doelvoorschriften te vervangen. Omdat de Omgevingsdienst Haaglanden tot op heden slechts heel beperkt ervaring had met doelvoorschriften in waterwetvergunningen, en deze ervaring ook nog niet of nauwelijks aanwezig is bij bevoegde gezagen elders in Nederland, betekende dit dat dergelijke voorschriften nog volledig moesten worden uitgedacht en ontwikkeld. Er is derhalve eigenlijk sprake van een pilotproject, waarbij vooruit wordt gelopen op de vergunningensystematiek uit de toekomstige Omgevingswet.

Omdat er nog geen (of nauwelijks) ervaring was met doelvoorschriften in de Waterwet, was bij de aanvang van het project nog niet duidelijk of het daadwerkelijk zou lukken om vergunningen met adequate doelvoorschriften op te stellen. Dergelijke voorschriften moeten niet alleen een significant voordeel (voor alle betrokken belangen) opleveren ten opzichte van middelvoorschriften, maar mogen ook niet strijdig zijn met wet- en regelgeving en beleid. Om deze reden zijn aan het begin van het project een aantal uitgangspunten/doelstellingen geformuleerd.

Gedurende het project is op meerdere momenten hieraan getoetst. Gedurende het project zijn, op basis van eigen bevindingen en reacties van stakeholders enkele uitgangspunten/doelstellingen aangescherpt en zijn er tevens nog enkele toegevoegd. Uiteindelijk zijn tijdens het project de volgende uitgangspunten/doelstellingen gehanteerd:

- Voorschriften moeten zoveel als mogelijk gericht zijn op het behalen van doelen en niet op het (alleen maar) beschrijven en vastleggen van de inrichting. Ze moeten een verband leggen tussen de waterwinactiviteiten en de aanwezige omgevingsbelangen en moeten zien op de effecten van deze activiteiten op de belangen;
- Uitgangspunt is het bestaande vergunde recht van Dunea. Op het moment dat nu al sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen, dan is dat (maximale) effect het uitgangspunt. De huidige winning van Dunea (het bestaande recht) wordt binnen dit project niet getoetst aan geldend beleid;
- Voorschriften zijn niet onnodig belemmerend. Op het moment dat er een aanleiding of een wens bestaat om wijzigingen in de waterwinning (bedrijfsvoering, inrichting of monitoring) door te voeren, en er is aantoonbaar geen sprake van een negatief effect hiervan op omgevingsbelangen, dan moet dit op basis van de voorschriften mogelijk zijn. Stakeholders worden hierbij voldoende geïnformeerd en betrokken en behouden hun rechtspositie om desgewenst in verweer te komen;
- Voorschriften zijn zo objectief mogelijk (geformuleerd), waardoor ze goed handhaafbaar zijn. Dit betekent waar mogelijk een verwijzing naar in wet- en regelgeving en beleid opgenomen kaders en toetsingscriteria en naar hierin beschreven omgevingsbelangen. In alle andere gevallen worden voorschriften zo objectief mogelijk verwoord met -waar nodig- een toelichting op die voorschriften;
- Voorschriften zijn zo veel mogelijk toekomstbestendig. Wet- en regelgeving en beleid kunnen in de toekomst wijzigen. Voorschriften dienen derhalve dusdanig te worden geformuleerd dat deze bij wijzigingen in wet- en regelgeving en/of beleid in de toekomst van toepassing blijven op de dan geldende kaders;
- Alle vigerende voorschriften uit de vergunning worden tegen het licht gehouden. Ook voor voorschriften die niet worden vervangen door doelvoorschriften wordt beschouwd in hoeverre deze nog verwijzen naar (en voldoen aan) geldende wet- en regelgeving. Daarnaast wordt beschouwd of het wenselijk is de betreffende voorschriften te actualiseren naar voorschriften op basis van de nieuwste inzichten (en stand der techniek);
- Er dient te worden voorkomen dat door het toepassen van doelvoorschriften het afwegingskader van de Waterwet wordt verlaten en wordt getreden binnen het toetsingskader van overige wet- en regelgeving. Indien de Waterwet en andere wet- en regelgeving hetzelfde onderwerp behandelen, dient afstemming te worden gezocht om overlap te voorkomen;
- Gedurende het traject tot aan vergunningverlening worden de bekende stakeholders bij de ontwikkeling van de doelvoorschriften betrokken, zodat zich ontwikkelende doelvoorschriften ook voor wat betreft de bescherming van omgevingsbelangen door deze ter zake kundige partijen tegen het licht kunnen worden gehouden;
- De wingebieden van Dunea worden in deelgebieden verdeeld. Deelgebieden worden op logische wijze ingedeeld op basis van aan elkaar gekoppelde grondwateronttrekkingen en waterinfiltraties. Wijzigingen van de vergunning zullen per deelgebied worden aangevraagd. In een latere fase, op het moment dat voor alle deelgebieden een wijziging van de vergunning is verleend en het werken met doelvoorschriften is geëvalueerd, kan een revisievergunning worden aangevraagd.

Voor wat betreft de in dit besluit opgenomen set voorschriften komen wij tot de conclusie dat wordt voldaan aan de beschreven uitgangspunten/doelstellingen en dat met het toepassen van de nieuwe voorschriften sprake is van een aanzienlijk voordeel ten opzichte van de vervangen voorschriften. Er wordt voortaan gestuurd op de effecten van de winning op omgevingsbelangen, waardoor te behalen doelen worden bewaakt. De voorschriften voldoen aan

wet- en regelgeving en beleid. Er is sprake van een significant voordeel van de nieuwe doelvoorschriften ten opzichte van de eerdere middelvoorschriften. Vorengenoemde conclusies worden hieronder nader toegelicht.

Behalen doelen / toezien effecten

Met de nieuwe voorschriften verandert, voor wat betreft de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, de werkwijze van Dunea en van ons als bevoegd gezag in het kader van de Waterwet. Waar tot op heden binnen het bereik van de Waterwet vooral werd gekeken naar de inrichting (ligging en staat onttrekkingsputten en infiltratieplassen) en het maximale gebruik van deze inrichting (maximale waterhoeveelheden), zal nu vooral worden gestuurd op de effecten die de grondwateronttrekkingen en waterinfiltraties hebben op de omgeving. Monitoring zal plaatsvinden gericht op de omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor de grondwater- en oppervlaktewatersituatie. Meetplannen vormen hierbij het uitgangspunt. Het geheel van het beschrijven van de aanwezige winmiddelen, de bedrijfsvoering rond de drinkwaterwinning, de aanwezige omgevingsbelangen, het (mogelijke) effect op omgevingsbelangen, de uit te voeren monitoring en de bewaking van de (mogelijke) effecten, is opgenomen in dergelijke meetplannen. Voor ieder deelgebied dient er te allen tijde een geldend meetplan te zijn. Meetplannen worden getoetst door het bevoegd gezag en toezicht vindt plaats op basis van deze plannen. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Vergund recht

Dunea onttrekt al vele decennia grondwater uit de duinen (en infiltreert water in duinen) ten behoeve van de drinkwaterproductie. Hiervoor zijn ook vergunningen afgegeven, die gedurende de loop der jaren regelmatig zijn gewijzigd of gereviseerd. Aan dit vergunde recht wordt niet getornd, ook niet als van een deel van de vergunning de afgelopen periode geen gebruik is gemaakt of er sprake is van een negatieve invloed op omgevingsbelangen in deze situatie. Het vergunde recht is geborgd doordat Dunea hiermee in de bij de op te stellen meetplannen rekening mag houden. Bij het stellen van te hanteren grenswaarden mag rekening worden gehouden met een situatie waarin het maximaal vergunde recht zou worden benut.

Wijzigingen binnen vergunning

Op grond van de opgestelde doelvoorschriften kunnen wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie binnen de werking van de vergunning worden doorgevoerd. Harde randvoorwaarde is echter wel dat deze wijzigingen geen nadelige invloed hebben op de op dat moment bekende omgevingsbelangen. Op het moment dat er sprake is van een negatief effect, en dit niet voldoende wordt gecompenseerd, dan is de beoogde wijziging binnen de werking van de vergunning niet mogelijk. Hiervoor is dan een wijziging van de vergunning noodzakelijk. Voor een wijziging binnen de werking van de vergunning dient een melding te worden ingediend. In de voorschriften is vastgelegd waar een melding aan dient te voldoen. Zo dient een onderzoek te worden gedaan naar de mogelijke effecten van de wijziging en dienen omgevingsbelangen te worden geïnventariseerd en beschouwd. Middels de voorschriften is een zo objectief mogelijk toetsingskader opgelegd, waar mogelijk onder verwijzing naar voor de verschillende omgevingsbelangen vastgestelde beleidskaders. Door het opnemen van de mogelijkheid tot het doorvoeren van wijzigingen binnen de vergunning worden op grond van de oude (middel)voorschriften ervaren belemmeringen voor een groot deel weggenomen, terwijl het belang van de bescherming van omgevingsbelangen toch voldoende is geborgd. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Rechtspositie en betrokkenheid stakeholders

In de situatie tot op heden was voor wijzigingen van winningsmiddelen -in de meeste gevallen- een wijziging van de vergunning nodig. Gemeenten en waterschappen worden bij vergunningaanvragen daarvoor in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen. Binnen de procedure wordt een ontwerpbeschikking ter inzage gelegd, waarbij een ieder in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen in te dienen. De definitieve beschikking wordt eveneens ter inzage gelegd, waarbij de mogelijkheid bestaat tegen het besluit in beroep te gaan.

In de nieuwe situatie kunnen in sommige gevallen wijzigingen worden doorgevoerd, zonder dat een wijziging van de vergunning nodig is of een ander besluit hierover wordt genomen. De wijzigingen worden dan doorgevoerd op basis van de opgenomen voorschriften. Toch is de rechtspositie van de stakeholders in de nieuwe situatie onzeker nog voldoende geborgd. Bij ons bekende stakeholders zullen op het moment van een gewijzigd meetplan of een wijzigingsmelding hiervan op de hoogte worden gebracht en relevante ingediende stukken zullen - op verzoek - worden toegestuurd. Het kan voorkomen dat wij bij de beoordeling van een meetplan of melding tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder het niet eens is met onze beoordeling. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij na heroverweging van mening blijven dat de wijzigingsmelding voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een (onderbouwd) besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen dat genomen besluit staat de mogelijkheid van bezwaar open.

Objectieve en toekomstbestendige voorschriften

De nieuwe voorschriften zijn zo objectief mogelijk geformuleerd. Het is belangrijk dat zowel Dunea, stakeholders, als het bevoegd gezag, van te voren weten aan welke eisen dient te worden voldaan en wanneer wel of geen wijzigingsmelding mogelijk is. Om deze reden wordt waar mogelijk verwezen naar vastgestelde beleidskaders. Deze bieden over het algemeen een objectief toetsingskader, waarbij wel wordt opgemerkt dat alleen wordt getoetst aan die onderdelen die betrekking hebben op de afwegingskaders van de Waterwet. In sommige gevallen was het niet mogelijk te verwijzen naar vastgestelde beleidskaders. In die gevallen is met maatwerk een zo objectief mogelijk voorschrift opgesteld. Om de bedoeling en het uitgangspunt van het betreffende voorschrift zo goed mogelijk te duiden, is een toelichting hierop opgenomen in de beschikking. Deze meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen (doel)voorschriften is te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

Om de voorschriften zo toekomstbestendig mogelijk op te stellen, is bij verwijzingen naar wet- en regelgeving en/of beleid zo veel als mogelijk in algemene termen hiernaar verwezen. In de eerder genoemde toelichting op de voorschriften is vervolgens nader toegelicht wat de op moment van vergunningverlening geldende wet- en regelgeving is of welk beleid op dit moment van kracht is. Op deze wijze is duidelijk waar het voorschrift naar verwijst, zonder dat de vergunningvoorschriften mogelijk binnen enkele jaren als achterhaald moeten worden beschouwd.

Overige voorschriften

Alle voorschriften (en de bijlagen) zijn tegen het licht gehouden, ook als deze niet zijn vervangen door doelvoorschriften. Er is gecontroleerd of de huidige voorschriften nog overeenkwamen met de geldende eisen uit wet- en regelgeving en beleid. Tevens zijn wij nagegaan of het wenselijk was de betreffende voorschriften te actualiseren naar voorschriften op basis van de nieuwste inzichten (en stand der techniek). Naar aanleiding hiervan zijn er ook een aantal niet-doelvoorschriften aangepast. Een meer gedetailleerde toelichting op alle opgenomen/gewijzigde niet-doelvoorschriften is eveneens te vinden in het hoofdstuk 'Toelichting voorschriften' achterin deze beschikking.

In artikel 4, eerste lid, van het Infiltratiebesluit bodembescherming is opgenomen dat, in het geval van infiltratie van oppervlaktewater in de bodem, aan een waterwetvergunning in ieder geval voorschriften worden verbonden ten aanzien van de kwaliteit van het te infiltreren water, de beheersing van de hydrologische situatie en de beëindiging van het infiltreren. Ter voldoening aan dit artikel zijn dergelijke voorschriften al verbonden aan de vigerende vergunning uit 2010. Het Infiltratiebesluit bodembescherming biedt onvoldoende ruimte om deze voorschriften om te zetten naar doelvoorschriften, deze voorschriften blijven derhalve ongewijzigd.

Overige wet- en regelgeving

Er is voorkomen dat door het toepassen van doelvoorschriften het afwegingskader van de Waterwet wordt verlaten en wordt getreden binnen het bereik van overige wet- en regelgeving. Omdat vooral natuur een onderwerp is dat in twee wetten wordt behandeld (Waterwet en Wet natuurbescherming), is voor wat betreft de doelvoorschriften afstemming met het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming gezocht om overlap bij toetsing en vergunningverlening te voorkomen.

Deelgebieden

De wijzigingsaanvragen zijn per deelgebied ingediend (een aantal zullen op een later moment nog worden ingediend). Tijdens het project is gebleken dat er een groot verschil is tussen de diepe en ondiepe winningen. Zo worden de ondiepe winningen regulier ingezet, terwijl veel diepe winningen alleen worden ingezet op het moment dat extra drinkwaterlevering nodig is. Verder is bij ondiepe winningen sprake van een samenhang tussen infiltratie en onttrekking, terwijl deze bij de diepe winningen nagenoeg ontbreekt. Gevolg van het vorenstaande is dat Dunea meer inzicht heeft in de effecten die de ondiepe winningen hebben op omgevingsbelangen dan de effecten die de diepe winningen hebben. Er is tijdens het project dan ook besloten voor de diepe winningen een apart deelgebied aan te maken. Hiervoor wordt op een later moment een separate wijziging van de vergunning aangevraagd. Voor de diepe winningen wordt dan een aparte set doelvoorschriften opgesteld, gericht op de werking en mogelijke effecten van deze diepe winningen. Onderhavige beschikking betreft dus alleen de ondiepe winningen, al dient bij de meetplannen en wijzigingsmeldingen wel rekening te worden gehouden met de effecten die de diepe winningen hebben in de ondiepe bodemlagen.

Conclusie

Op grond van de vergunningaanvraag van 23 december 2022 (inclusief bijlagen), alsmede de aanvulling op de aanvraag van 31 maart 2023 (inclusief bijlage) en 22 september 2023 (inclusief bijlage), komen wij tot de conclusie dat de beoogde wijzigingen van de grondwateronttrekkingen en waterinfiltratie ten behoeve van de wijziging van drinkwaterwinning 4 niet in strijd zijn met het provinciaal beleid, alsmede de doelstellingen van artikel 2.1 van de Waterwet. Wij zien, onder het stellen van voorwaarden, waaronder voorwaarden over het adequaat toezien op de hydrologische effecten, met het oog op de omgevingsbelangen, geen bezwaren tegen het verlenen van de aangevraagde wijziging van de vergunning. Tevens zien wij geen bezwaren tegen het vervangen van de in de vergunning van 2010 opgenomen voorschriften voor drinkwaterwinning 4 door de voorschriften zoals opgenomen in deze beschikking. De wijzigingen zijn niet in strijd met het provinciaal beleid, alsmede de doelstellingen van artikel 2.1 van de Waterwet. Door het toepassen van de gewijzigde voorschriften ontstaat een systematiek die stuurt op de effecten die de waterwinning op de omgeving heeft en kunnen omgevingsbelangen beter worden beschermd.

BEGRIPPENLIJST

In dit besluit wordt verstaan onder:

- Bevoegd gezag:** Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, namens dezen de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres toezicht@odh.nl.
- Calamiteit:** Een niet-beoogde en onverwachte gebeurtenis (betrekking hebbende op de onttrekkings- of infiltratie-installatie of andere ondergrondse infrastructuur die verband houdt met de onttrekking en/of infiltratie) of dreiging daarvan, waarbij er sprake is van dermate verwachte grote schade aan het milieu en/of bedreiging van de drinkwatervoorziening, dat direct en professioneel ingrijpen noodzakelijk is.
Toelichting: Een calamiteit is altijd niet-beoogd en onverwacht. Dit betekent dat bijvoorbeeld verstoppingen van plasbodems en onderhoud aan leidingen en/of putten niet vallen onder calamiteiten. Onder calamiteiten vallen bijvoorbeeld wel innamestops door vervuiling op de rivier, leidingbreuken of stroomuitval. Daarbij wordt wel de kanttekening gemaakt dat in het geval van achterstallig onderhoud aan installaties, waarbij ook eerder uitval is geweest, er geen sprake meer kan zijn van een calamiteit als deze bekende problemen niet binnen een redelijke termijn zijn aangepakt.
- Deelgebied:** Gebieden als zodanig aangeduid in bijlage D9-4 van dit besluit. Deelgebieden zijn dusdanig begrensd dat binnen een dergelijk gebied sprake is van een samenhang tussen de aanwezige infiltratie- en onttrekkingsmiddelen. Omdat infiltratieplassen soms samenhangen met meerdere onttrekkingsmiddelen (en vice versa) is het mogelijk dat infiltratieplassen en onttrekkingsmiddelen zijn gelegen binnen meerdere deelgebieden. Een horizontale overlap van deelgebieden is niet mogelijk, een verticale overlap van aparte deelgebieden voor ondiepe en diepe winningen wel.
- Diepe winning:** Grondwateronttrekking en/of -infiltratie in de diepere bodemlagen onder het basisveen en de basis-holocene klei, met een minimale diepte van NAP -20 m.
- Grondwatergevoelige omgevingsbelangen:** Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van de grondwaterstand, stijghoogten en/of verticale grondwaterstroming. Onder deze grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie, grondwateroverlast en -onderlast van bebouwd gebied en de strategische zoetwatervoorraad. Overige mogelijk aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen zijn in ieder geval: archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of -infiltraties, waterstaatswerken, primaire waterkeringen, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst nog kennis wordt genomen van eventuele andere relevante grondwatergevoelige omgevingsbelangen.
- Grondwater- en oppervlaktewater-kwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen:** Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van de chemische en/of microbiologische kwaliteit van het in het gebied aanwezige grondwater of in het gebied gebrachte oppervlaktewater. Onder deze grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie en de strategische zoetwatervoorraad. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst nog kennis wordt genomen van eventuele andere relevante grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen.

- Hoog alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig hoge waarde bereikt, dat deze bij een reguliere bedrijfsvoering van onttrekken en infiltreren en onder in te calculeren weersomstandigheden niet mag worden verwacht. Een Hoog alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen. Een Hoog alarm waarde kan nooit hoger zijn dan een HoogHoog alarm waarde.
- HoogHoog alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig hoge waarde bereikt dat schade op kan treden aan omgevingsbelangen óf onbekend is of schade aan omgevingsbelangen op kan treden en waarbij daarmee noodzaak bestaat onverwijld maatregelen te nemen om (verdere) schade te voorkomen of te beperken. Indien in de huidige bedrijfsvoering (het moment van vergunningverlening) al sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen (vergund recht), wordt dit HoogHoog alarm vastgesteld op de hoogste waarde die onder deze huidige bedrijfsvoering mag worden verwacht. Een HoogHoog alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen.
- Laag alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig lage waarde bereikt, dat deze bij een reguliere bedrijfsvoering van onttrekken en infiltreren en onder in te calculeren weersomstandigheden niet mag worden verwacht. Een Laag alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante monitoringsgegevens) een tijdsreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen. Een Laag alarm waarde kan nooit lager zijn dan een LaagLaag alarm waarde.
- LaagLaag alarm:** Een situatie waarbij de freatische grondwaterstand of stijghoogte in een watervoerend pakket, of een oppervlaktewaterpeil, (eventueel gedurende een bepaalde periode in het jaar of bepaalde duur van de situatie) een dusdanig lage waarde bereikt dat schade op kan treden aan omgevingsbelangen óf onbekend is of schade aan omgevingsbelangen op kan treden en waarbij daarmee noodzaak bestaat onverwijld maatregelen te nemen om (verdere) schade te voorkomen of te beperken. Indien in de huidige bedrijfsvoering (de bedrijfsvoering op het moment van vergunningverlening) al sprake is van een negatief effect op omgevingsbelangen (vergund recht), wordt dit LaagLaag alarm vastgesteld op de laagste waarde die onder deze huidige bedrijfsvoering mag worden verwacht. Een LaagLaag alarm waarde wordt bepaald door middel van hydrologische modelberekeningen en/of (bij een grote hoeveelheid relevante

monitoringsgegevens) een tijdreeksanalyse, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen.

NAP:	Normaal Amsterdams Peil
Ondiepe winning:	Grondwateronttrekking en/of -infiltratie in de ondiepe bodemlagen (strandwalafzettingen) boven het basisveen en de basis-holocene klei, met een maximale diepte van NAP -25 m. <i>Toelichting: Qua diepte kan er een overlap zijn tussen een diepe en ondiepe winning (tussen NAP -20 m en NAP -25 m. Deze overlap kan er echter lokaal gezien niet zijn, omdat de ondiepe winning alleen tot NAP -25 m kan reiken op locaties dat het basisveen en de basis-holocene klei dieper reiken. De diepe winning kan alleen vanaf NAP -20 m kan beginnen op het moment dat het basisveen en de basis-holocene klei boven deze diepte aanwezig zijn.</i>
Onttrekkingsfilter:	Het geperforeerde deel van een onttrekkingsbron waardoor het water de bron in kan stromen.
Onttrekkingsput:	Een boorgat met onttrekkingsbronnen, peilbuizen, filtergrind, kleistoppen, aanvulgrond, pomp, leidingen en afwerking bovengronds.
Openbare drinkwatervoorziening:	Productie en distributie van drinkwater door drinkwaterbedrijven, zoals bedoeld in de Drinkwaterwet.
Oppervlaktewater-gevoelige omgevingsbelangen:	Omgevingsbelangen die gevoelig (kunnen) zijn voor veranderingen van het oppervlaktewaterpeil en/of van het fluctueren hiervan. Onder deze grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: natuur/ecologie. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst nog kennis wordt genomen van eventuele andere relevante omgevingsbelangen.
Peilbuis:	Een buis met een geperforeerd deel die in de bodem wordt geplaatst om de grondwaterstand of stijghoogte te meten, de bodemtemperatuur te meten of grondwatermonsters te nemen.
Winmiddelen:	Tot de winmiddelen worden de winningen, infiltratieplassen, het transportsysteem en zuiveringswerken gerekend.

VOORSCHRIFTEN

Een toelichting op onderstaande voorschriften is verderop in deze beschikking opgenomen.

Voorschrift D9.1 Algemeen

- D9.1.1 De onttrekking en infiltratie van grondwater mogen slechts plaatsvinden in de gemeenten Den Haag, Katwijk, Wassenaar en Westland, binnen de gebieden die in de hiervoor vastgestelde provinciale verordening zijn aangewezen als beschermingsgebied voor grondwater. De ondiepe winningen en infiltratie in het duinpakket mogen alleen plaatsvinden in als waterwingebied aangewezen gebieden, diepe winningen mogen alleen plaatsvinden in de gebieden die op dat moment in de provinciale verordening daarvoor zijn aangewezen.
- D9.1.2 Het onttrokken water mag uitsluitend worden gebruikt voor de openbare drinkwatervoorziening zoals bedoeld in de Drinkwaterwet, daaronder begrepen de hoeveelheden benodigd voor de winning, bereiding, daarmee verband houdende opslag van drinkwater en met de activiteiten samenhangende procesverliezen. Het geproduceerde drinkwater is bestemd voor particulieren en bedrijven. De levering van drinkwater geschiedt primair binnen het leveringsgebied van vergunninghoudster. Incidentele steunleveringen aan overige drinkwaterbedrijven zijn toegestaan. In overleg met het bevoegd gezag kan worden besloten dat het voldoen aan overige vragen naar drinkwater die gerelateerd zijn aan de drinkwatervoorziening kan worden toegestaan.
- D9.1.3 Vergunninghoudster verplicht zich het deelgebied zodanig in te richten en te beheren dat deze locatie tot in lengte van jaren geschikt blijft voor de winning en productie van drinkwater. Bij de inrichting en exploitatie van de winmiddelen bewaakt vergunninghoudster de reistijden van het onttrokken water, zodanig dat deze passen bij de beschermingszones die rond de winning middels de hiervoor vastgestelde provinciale verordening ingesteld zijn.

Voorschrift D9.2 Werkzaamheden ten behoeve van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

- D9.2.1 Het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de infiltraties, onttrekkingen en monitoring vindt plaats overeenkomstig het daartoe krachtens het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument door een persoon of instelling, die daartoe beschikt over een erkenning op grond van dat besluit.
- D9.2.2 De start van (boor)werkzaamheden voor de aanleg/vervanging van putten en infiltratievoorzieningen voor het infiltreren van water of onttrekken van grondwater wordt tenminste twee weken daaraan voorafgaand gemeld bij het bevoegd gezag.
- D9.2.3 Bij de uitvoering van een mechanische boring ten behoeve van de aanleg van een infiltratie- of onttrekkingsput of monitoringspeilbuis wordt een afschrift van de boorbeschrijving (conform de eisen in het op dat moment op basis van wet- en regelgeving geldende protocol voor mechanisch boren) voorafgaand aan de ingebruikname van betreffende infiltratie- of onttrekkingsput of monitoringspeilbuis toegezonden aan het bevoegd gezag. Tevens worden de nummering, diameter, einddiepte en filterstelling van de desbetreffende putten en peilbuizen toegezonden.

Voorschrift D9.3 Gebruik en beheer van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

- D9.3.1 Putreiniging gebeurt mechanisch. Indien mechanische bronreiniging niet mogelijk is, mag chemische bronreiniging plaatsvinden, indien het bevoegd gezag hier vooraf goedkeuring voor heeft verleend, conform de bij de goedkeuring door het bevoegd gezag gestelde voorschriften. Een verzoek tot goedkeuring dient uiterlijk twee weken voorafgaand aan de chemische putreiniging te worden ingediend.
- D9.3.2 Het in de bodem te infiltreren water is van een dusdanige kwaliteit dat wordt voldaan aan de op dat moment geldende wet- en regelgeving voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem. Bij indirecte infiltratie in de bodem door het gebruik van infiltratieplassen voldoet daarnaast de waterkwaliteit van deze plassen aan de op dat moment hiervoor geldende wet- en regelgeving. Bij indirecte infiltratie in de bodem door het gebruik van infiltratieplassen vindt onderzoek naar de kwaliteit van het in de bodem te infiltreren water plaats door het water dat in de infiltratieplas wordt gebracht te onderzoeken. Voor wat betreft de kwaliteit van het infiltratiewater geldt in dat geval dat voor de hoeveelheid zwevend stof een afwijkende norm van maximaal 10 mg/l mag worden gehanteerd. Indien niet aan in wet- en regelgeving gestelde eisen wordt voldaan, wordt binnen twee werkdagen contact opgenomen met het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag kan besluiten of er aanvullende (zuiverings-)maatregelen dienen te worden genomen.
- D9.3.3 Voor ieder deelgebied is:
- te allen tijde een door of namens de vergunninghoudster opgesteld en door het bevoegd gezag getoetst meetplan beschikbaar. Dit meetplan voldoet aan de in de voorschriften D9.3.4 en D9.3.5 gestelde eisen;
  - ten tijde van de ingebruikname van de op basis van dit besluit gewijzigde winning 4 een door of namens vergunninghoudster opgesteld en door het bevoegd gezag getoetst monitorings- en actieplan beschikbaar. Dit monitorings- en actieplan voldoet aan de in de voorschriften D9.3.12 en D9.3.13 gestelde eisen.
- D9.3.4 Een meetplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder a, bevat in ieder geval:
- een systeembeschrijving waarin de hoofdlijnen van het hydrologische systeem en de wijze van de bedrijfsvoering worden beschreven en waarin wordt verantwoord hoe dit tot een duurzame inzetbaarheid van het gehele wingebied leidt. In deze systeembeschrijving wordt tevens een duiding van de ligging van infiltratieplassen, infiltratieputten en/of grondwateronttrekkingsputten (zowel horizontaal als verticaal) binnen het betreffende deelgebied gegeven. Deze ligging wordt aangegeven in coördinaten (Rijksdriehoekstelsel), alsmede op een plattegrond. Indien vergunninghoudster een integrale systeembeschrijving voor meerdere deelgebieden opstelt, dan wordt deze eveneens ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag. De integrale systeembeschrijving en het opgestelde meetplan worden dan gezamenlijk beschouwd als meetplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder a;
  - een duiding van de aanwezigheid van grondwatergevoelige omgevingsbelangen in het gebied waarbinnen de binnen het betreffende deelgebied en overige deelgebieden uitgevoerde onttrekkingen en/of infiltraties kunnen leiden tot een beïnvloeding van de grondwaterstand en/of stijghoogten van minimaal 5 cm en/of sprake is van (mogelijke) wijziging van kwel of inzijing. De te duiden grondwatergevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op ondiepe grondwaterstanden, diepe grondwaterstanden, kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D9.5 tot en met D9.7 verstaan. De genoemde grondwatergevoelige omgevingsbelangen worden geduid voor alle bodemlagen waar sprake kan zijn van genoemde beïnvloeding. Het hiervoor

- genoemde hydrologische invloedsgebied wordt vastgesteld door middel van hydrologische berekeningen, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen;
- c. een duiding van de aanwezigheid van oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen in het gebied waarbinnen de binnen het betreffende deelgebied en overige deelgebieden uitgevoerde onttrekkingen en/of infiltraties kunnen leiden tot een beïnvloeding van het oppervlaktewaterpeil en/of de oppervlaktewaterpeilfluctuatie;
  - d. een overzicht van de te gebruiken monitoringspeilbuizen binnen het onder b. aangegeven gebied en in de verdere omgeving. Hierbij worden de locaties van de peilbuizen geduid in coördinaten (Rijksdriehoekstelsel), alsmede worden deze weergegeven op een plattegrond. Tevens worden de filterdieptes van alle peilbuizen (t.o.v. NAP) aangegeven. Peilbuizen dienen geschikt te zijn voor de monitoring van grondwaterstanden en/of stijghoogtes ter controle van de hydrologische effecten op grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Peilbuizen worden geplaatst op locaties gelegen tussen de grondwateronttrekkingen en/of –infiltraties en de aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen en/of ter controle van de omvang van het hydrologische invloedsgebied. Peilbuizen worden op een dusdanige afstand van infiltratieplassen, infiltratieputten en/of grondwateronttrekkingsputten geplaatst, dat de monitoringsresultaten niet worden vertroebeld door nadelige neveneffecten bij de plassen of putten (onder andere lokale versmering of verstopping) en dat een goed beeld van de grondwaterstand/stijghoogte op de omgeving wordt verkregen. Indien infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen zijn omgeven door een grondwatergevoelig omgevingsbelang, wordt een peilbuis geplaatst op de meest kritische plaats. Deze plaats wordt bepaald op basis van modelberekeningen en beschikbare monitoringsresultaten uit het verleden, alsmede op basis van beschikbare kennis over het betreffende omgevingsbelang;
  - e. een overzicht van de te gebruiken oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten binnen de onder b. en c. aangegeven gebieden. Indien uit de onder b. genoemde hydrologische berekeningen en grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden blijkt dat het monitoren van effecten op aanwezige (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen nauwkeuriger plaats kan vinden door het monitoren van het oppervlaktewaterpeil van een infiltratieplas, dan kan monitoring via monitoringspeilbuizen, mits goed gemotiveerd, (al dan niet gedeeltelijk) achterwege blijven en kan de monitoring van oppervlaktewaterpeilen worden toegepast. Er wordt dan duidelijk aangegeven hoe en op welke plaats in de betreffende infiltratieplas het oppervlaktewaterpeil zal worden gemonitord;
  - f. voor iedere onder d. bedoelde peilbuis en onder e. bedoelde infiltratieplas een overzicht van de alarmniveaus die ter plaatse van de betreffende peilbuis / infiltratieplas gelden voor de situatie op het moment van het opstellen van het meetplan. Voor de peilbuizen en infiltratieplassen geschikt en/of bedoeld voor het monitoren van omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor vernatting (hoge grondwaterstanden en/of stijghoogten) of een hoog oppervlaktewaterpeil, wordt een HoogHoog alarm (HH) en Hoog alarm (H) vastgesteld. Voor de peilbuizen en infiltratieplassen geschikt en/of bedoeld voor het monitoren van omgevingsbelangen die gevoelig zijn voor verdroging (lage grondwaterstanden en/of stijghoogten) of een laag oppervlaktewaterpeil, wordt een LaagLaag alarm (LL) en Laag alarm (L) vastgesteld. De alarmniveaus worden vastgesteld middels modelberekeningen, op basis van de winmiddelen en aanwezige omgevingsbelangen en beschikbare monitoringsresultaten uit het verleden. De gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen dienen in het meetplan (of in een bijlage bij dit plan) te worden beschreven en waar nodig te worden toegelicht. Afhankelijk van de aanwezige omgevingsbelangen kan het voorkomen dat alarmwaarden (L, LL, H, HH) slechts noodzakelijk zijn voor een bepaalde periode in het jaar, dat verschillende alarmwaarden benodigd zijn over bepaalde periodes in het jaar óf dat het vooral van belang is dat een bepaalde alarmwaarde niet gedurende een langere periode wordt over- of onderschreden. Indien sprake is van een

omgevingsbelang dat direct kan worden geschaad door de fluctuatie van oppervlaktewaterpeilen (al dan niet in een bepaalde periode), dan wordt hiervoor een maximale fluctuatie van dit oppervlaktewaterpeil vastgesteld. Het opnemen van een maximale fluctuatie is slechts verplicht op het moment dat sprake is van een dusdanige wijziging van waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen dat dit leidt tot grotere effecten op de betreffende omgevingsbelangen;

- g. indien sprake is van winmiddelen en/of omgevingsbelangen die zijn gelegen in meerdere deelgebieden, dan kan het monitoren van de hydrologische effecten van de betreffende winmiddelen en/of op het betreffende omgevingsbelang worden opgenomen in het meetplan voor het andere deelgebied. Dit wordt echter expliciet vermeld in het meetplan voor onderhavig deelgebied. Het meetplan voor het andere deelgebied voldoet dan wel aan de in voorschrift D9.3.4 en D9.3.5 gestelde eisen en dient in werking te zijn getreden voordat de monitoring in het meetplan voor onderhavig deelgebied achterwege kan blijven.

In het licht van de bescherming van omgevingsbelangen kan het bevoegd gezag nadere monitoringseisen stellen, alsmede aanvullende eisen aan het meetplan. Het meetplan wordt hier vervolgens binnen de door het bevoegd gezag gestelde termijn op aangepast.

- D9.3.5 Voordat een meetplan in werking treedt, wordt dit eerst ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag. De resultaten van de beoordeling worden schriftelijk verstuurd naar de vergunninghoudster. De beoordelingstermijn voor een meetplan bedraagt vier weken. Een meetplan voor een deelgebied komt pas te vervallen op het moment dat hiervoor een nieuw meetplan is ingediend, dat voldoet aan de in voorschrift D9.3.4 gestelde eisen en is goedgekeurd door het bevoegd gezag. Indien sprake is van een in voorschrift D9.4.1 bedoelde wijziging van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen, kan pas een nieuw meetplan worden ingediend indien is voldaan aan de voorschriften D9.4.2 en D9.4.3.
- D9.3.6 De waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen mogen niet leiden tot grotere effecten dan op basis van de meetplannen mogen worden verwacht.
- D9.3.7 Indien uit de in voorschrift D9.8 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden en stijghoogten blijkt dat in één of meerdere peilbuizen het in het geldende meetplan opgenomen HoogHoog alarm wordt overschreden of LaagLaag alarm wordt onderschreden, wordt dit onverwijld gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens worden onverwijld alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat grondwaterstanden en/of stijghoogten zo spoedig mogelijk weer zullen dalen tot onder het HoogHoog alarm, dan wel tot boven het LaagLaag alarm. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Indien uit de in voorschrift D9.8 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden en stijghoogten blijkt dat in één of meerdere peilbuizen het in het geldende meetplan opgenomen Hoog alarm wordt overschreden, dan wel het Laag alarm wordt onderschreden, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Tevens wordt op basis van het verloop van de grondwaterstanden/stijghoogten onderzocht of mag worden verwacht dat de grondwaterstand/stijghoogte binnen afzienbare tijd zal stijgen tot boven het HoogHoog alarm, dan wel dalen tot onder het LaagLaag alarm. Indien dit de verwachting is, worden tijdig maatregelen genomen. Van de waargenomen overschrijding/onderschrijding, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen twee weken melding gedaan bij het bevoegde gezag. Indien uit monitoring van maatgevende peilbuizen, controlepeilbuizen of overige peilbuizen blijkt dat hydrologische effecten op de omgeving groter zijn of kunnen worden dan redelijkerwijs mag worden verwacht, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Van de waargenomen grotere effecten, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen acht weken melding gedaan bij het bevoegde gezag.
- D9.3.8 Indien uit de in voorschrift D9.8 bedoelde monitoring van de oppervlaktewaterpeilen en/of fluctuaties van oppervlaktewaterpeilen blijkt dat in één of meerdere infiltratieplassen het in het geldende

meetplan opgenomen HoogHoog alarm wordt overschreden of LaagLaag alarm wordt onderschreden en/of dat de fluctuatie van het oppervlaktewaterpeil in één of meerdere infiltratieplassen wordt overschreden, wordt dit onverwijld gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens worden onverwijld alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat oppervlaktewaterpeilen zo spoedig mogelijk weer zullen dalen tot onder het HoogHoog alarm, dan wel tot boven het LaagLaag alarm en/of de fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen weer binnen de gestelde grenzen zullen komen. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Indien uit de in voorschrift D9.8 bedoelde monitoring van de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen blijkt dat in één of meerdere infiltratieplassen het in het geldende meetplan opgenomen Hoog alarm wordt overschreden, dan wel het Laag alarm wordt onderschreden, doet vergunninghoudster onderzoek naar de oorzaak hiervan. Tevens wordt op basis van het verloop van de oppervlaktewaterpeilen onderzocht of mag worden verwacht dat de oppervlaktewaterpeilen binnen afzienbare tijd zullen stijgen tot boven het HoogHoog alarm, dan wel dalen tot onder het LaagLaag alarm. Indien dit de verwachting is, worden tijdig maatregelen genomen. Van de waargenomen overschrijding/onderschrijding, het daarop volgende onderzoek en de eventuele genomen maatregelen, wordt binnen twee weken na die waarneming melding gedaan bij het bevoegde gezag.

- D9.3.9 Gedurende de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning kunnen genoemde maatregelen bij over- en/of overschrijdingen van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen zoals bedoeld in de voorschriften D9.3.7 en D9.3.8 bestaan uit het indienen van een meetplan met aangepaste alarmwaarden. Dit kan alleen indien vergunninghoudster kan aantonen dat de over- en/of overschrijdingen van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen voortkomen uit onvoldoende inzicht in de te verwachten effecten van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen ter plaatse van de betreffende peilbuis/peilbuizen en/of het meetpunt voor het oppervlaktewaterpeil. Er mag geen sprake zijn van een daadwerkelijk optredend groter effect ter plaatse van omgevingsbelangen. Een aangepast meetplan dient in dergelijke gevallen binnen vier weken na de eerste over- of overschrijding van de alarmwaarden te worden ingediend. Alleen na toestemming van het bevoegd gezag kan van deze termijn worden afgeweken. Bij een aangepast meetplan om bovengenoemde reden worden nieuwe alarmwaarden gemotiveerd en wordt een plan van aanpak opgenomen met daarin een strategie hoe het inzicht in de te verwachten effecten van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen ter plaatse van de betreffende peilbuis/peilbuizen en/of het meetpunt voor het oppervlaktewaterpeil wordt vergroot. Waar nodig worden (extra) controlepeilbuizen geplaatst en/of worden de in het eerdere meetplan opgenomen meetpunten verplaatst.
- D9.3.10 Indien zich een calamiteit voordoet, wordt hiervan binnen twee werkdagen melding gedaan bij het bevoegd gezag. Hierbij wordt de calamiteit beschreven en wordt aangegeven of de verwachting is dat de in de voorschriften D9.3.7, D9.3.8 en D9.3.14 aangegeven grenswaarden niet kunnen worden nageleefd. De voorschriften D9.3.6, D9.3.7, D9.3.8 en D9.3.14 blijven onverminderd van kracht.
- D9.3.11 Indien er onvoorziene omstandigheden optreden of dreigen op te treden, waar door vergunninghoudster geen of niet voldoende invloed op kan worden uitgeoefend en waardoor mogelijk de in de voorschriften D9.3.6 tot en met D9.3.8 en D9.3.14 aangegeven grenswaarden niet kunnen worden nageleefd, wordt hiervan eveneens onmiddellijk melding gedaan bij het bevoegd gezag. Hierbij worden de onvoorziene omstandigheden beschreven en worden maatregelen die ter voorkoming of beperking van de (mogelijke) overschrijding van de grenswaarden kunnen en zullen worden genomen, beschreven. De voorschriften D9.3.6, D9.3.7, D9.3.8 en D9.3.14 blijven onverminderd van kracht.

- D9.3.12 Een monitorings- en actieplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, aanhef en onder b, dient te zijn gebaseerd op de in voorschrift D9.3.4, onder a, b en c bedoelde systeembeschrijving (inclusief de ligging van de winmiddelen), grondwatergevoelige belangen en oppervlaktewatergevoelige belangen en bevat in ieder geval:
- a. een beschrijving van de infiltratie- en onttrekkingsstrategie die zal worden toegepast vanaf het moment van ingebruikname van de op basis van onderhavig besluit gewijzigde winning 4, met als doel de hydrologische effecten van de wijzigingen ter plaatse van grondwatergevoelige en oppervlaktewatergevoelige belangen op een adequate manier in beeld te krijgen. Genoemde strategie dient erop te zijn gericht dusdanig snel een beeld te krijgen van de hydrologische effecten op genoemde belangen, dat indien nodig tijdig maatregelen kunnen worden genomen om significante schade te voorkomen. De strategie dient tevens dusdanig te zijn, dat hydrologische effecten door toedoen van de wijzigingen van winning 4 zoveel mogelijk kunnen worden onderscheiden van natuurlijke effecten op de grond- en oppervlaktewaterstanden;
  - b. een overzicht van de te gebruiken monitoringspeilbuizen binnen het hydrologische invloedsgebied van winning 4 en in de verdere omgeving. Hierbij worden de locaties van de peilbuizen geduid in coördinaten (Rijksdriehoekstelsel), alsmede worden deze weergegeven op een plattegrond. Tevens worden de filterdieptes van alle peilbuizen (t.o.v. NAP) aangegeven. Peilbuizen dienen geschikt te zijn voor de monitoring van grondwaterstanden en/of stijghoogtes ter controle van de hydrologische effecten op grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Peilbuizen worden geplaatst op locaties die passen bij de onder a bedoelde infiltratie- en onttrekkingsstrategie en die geschikt zijn voor het adequaat monitoren van de hydrologische effecten op omgevingsbelangen. Indien mogelijk worden (in ieder geval ook) de monitoringspeilbuizen gebruikt die zijn opgenomen in het meetplan als bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder a, en worden gebruikt voor de monitoring op de lange termijn. Per peilbuis dient te worden aangegeven welk hydrologisch effect ter plaatse door toedoen van de (gewijzigde) winning 4 mag worden verwacht;
  - c. een overzicht van de te gebruiken oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten binnen het hydrologische invloedsgebied van winning 4. Indien uit de bij de vergunningaanvraag gevoegde hydrologische berekeningen én grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden blijkt dat het monitoren van effecten op aanwezige (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen nauwkeuriger plaats kan vinden door het monitoren van het oppervlaktewaterpeil van een infiltratieplas, dan kan monitoring via monitoringspeilbuizen, mits goed gemotiveerd, (al dan niet gedeeltelijk) achterwege blijven en kan de monitoring van oppervlaktewaterpeilen worden toegepast. Er wordt dan duidelijk aangegeven hoe en op welke plaats in de betreffende infiltratieplas het oppervlaktewaterpeil zal worden gemonitord. Per oppervlaktewatermeetpunt dient te worden aangegeven welk hydrologisch effect ter plaatse door toedoen van de (gewijzigde) winning 4 mag worden verwacht;
  - d. een duiding van de wijze en frequentie van bemeten en registreren van de onder b en c bedoelde monitoringspunten. De registratie van de freatische grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterstanden wordt gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 %. Daarnaast dient te worden aangegeven met welke frequentie gegevens worden uitgelezen. De frequentie van meten, registreren en uitlezen dient geschikt te zijn om de hydrologische effecten van de (gewijzigde) winning 4 op omgevingsbelangen adequaat te kunnen monitoren;
  - e. een duiding van de wijze en termijn van toetsing van de monitoringsresultaten. De resultaten van de onder d bedoelde monitoring dienen binnen de kortst mogelijke termijn te worden getoetst aan de voor de betreffende peilbuis verwachte hydrologische effecten (zoals bedoeld onder b);
  - f. een beschrijving van de maatregelen die kunnen worden genomen op het moment dat uit de onder e bedoelde toetsing blijkt dat sprake is van een grotere verhoging of grotere verlaging van de freatische grondwaterstand, stijghoogte of oppervlaktewaterstand dan mocht worden

- verwacht. Tevens dient per maatregel te worden aangegeven binnen welke termijn deze kan worden gerealiseerd en welke effecten deze maatregel naar verwachting zal hebben op grondwaterstanden, stijghoogten en/of oppervlaktewaterstanden. Indien er sprake is van een voorkeursvolgorde in maatregelen, dan dient deze te worden aangegeven en toegelicht;
- g. een duiding van frequentie van rapportage van de monitoringsresultaten (inclusief toetsingsresultaten, analyse en voor stakeholders begrijpelijke uitleg) naar bevoegd gezag en naar stakeholders.

In het licht van de bescherming van omgevingsbelangen kan het bevoegd gezag nadere monitoringseisen stellen, alsmede aanvullende eisen aan het monitorings- en actieplan. Het monitorings- en actieplan wordt hier vervolgens binnen de door het bevoegd gezag gestelde termijn op aangepast. Deze aanvullende eisen maken dan onderdeel uit van het monitorings- en actieplan.

- D9.3.13 Voordat een monitorings- en actieplan in werking treedt, wordt dit eerst ter goedkeuring voorgelegd aan het bevoegd gezag. De resultaten van de beoordeling worden schriftelijk verstuurd naar de vergunninghoudster. De beoordelingstermijn voor een monitorings- en actieplan bedraagt vier weken. Na goedkeuring dient de monitoring conform het monitorings- en actieplan te worden uitgevoerd. Het monitorings- en actieplan kan pas komen te vervallen op het moment dat indien is aangetoond dat de gewijzigde winning 4 niet leidt tot grotere hydrologische effecten dan op basis van de vergunningaanvraag mag worden verwacht. Vergunninghoudster doet hiertoe een verzoek bij het bevoegd gezag, waarna binnen vier weken een besluit op dit verzoek wordt genomen.
- D9.3.14 Indien uit de in voorschrift D9.3.12 en D9.3.13 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterstanden blijkt dat in één of meerdere meetpunten het in het monitorings- en actieplan opgenomen hydrologische effect van de (gewijzigde) winning 4 groter is dan op basis van de vergunning mag worden verwacht, wordt dit binnen de in het plan opgenomen termijn gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens worden dan binnen de in het plan gestelde termijn alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat grondwaterstanden, stijghoogten en/of oppervlaktewaterstanden zo spoedig mogelijk zullen dalen tot binnen het in het monitorings- en actieplan opgenomen hydrologische effect. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Deze aanvullende maatregelen maken dan onderdeel uit van het monitorings- en actieplan.
- D9.3.15 Indien uit de in voorschrift D9.3.12 en D9.3.13 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterstanden blijkt dat niet (afdoende) aannemelijk wordt gemaakt óf hydrologische effecten op grondwater- en/of oppervlaktewatergevoelige belangen niet groter zijn (of kunnen zijn) dan op basis van de vergunning mag worden verwacht, wordt dit binnen de in het plan opgenomen termijn gemeld aan het bevoegd gezag. Tevens wordt dan binnen de in het plan gestelde termijn een voorstel gedaan tot dusdanige aanpassing van de in voorschrift D9.3.12 en D9.3.13 bedoelde monitoring van de grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterstanden, dat genoemde hydrologische effecten alsnog afdoende worden gemonitord. Daarnaast worden, indien een acuut (significant) negatief effect op grondwater- en/of oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen redelijkerwijs niet kan worden uitgesloten, binnen de in het plan gestelde termijn alle redelijkerwijs noodzakelijke maatregelen genomen om er voor te zorgen dat de effecten op grondwaterstanden, stijghoogten en/of oppervlaktewaterstanden zo spoedig mogelijk naar verwachting zullen dalen tot binnen het in het monitorings- en actieplan opgenomen hydrologische effect. Na akkoord van het bevoegd gezag dienen de monitoring en eventueel aanvullende maatregelen conform het aangepaste plan te worden uitgevoerd. Indien hier toe aanleiding bestaat, kan het bevoegd gezag aanvullende maatregelen voorschrijven. Deze aanvullende maatregelen maken dan onderdeel uit van het monitorings- en actieplan.

Voorschrift D9.4 Wijziging van de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen

D9.4.1 Vanaf het moment dat de middels dit besluit toegestane wijziging van winning 4 is doorgevoerd, een hydrologisch stationaire situatie is ontstaan en de hydrologische effecten niet groter zijn dan mag worden verwacht, worden (nieuwe) wijzigingen van de waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen toegestaan, mits door onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D9.4.2 is aangetoond dat de beoogde wijziging ten opzichte van de dan vigerende situatie van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie niet zal leiden tot negatieve effecten op omgevingsbelangen óf dat eventuele negatieve effecten voldoende zullen worden gecompenseerd. Dergelijke wijzigingen worden tenminste zes weken daaraan voorafgaand gemeld aan het bevoegd gezag. Van een wijziging van waterinfiltraties en/of grondwateronttrekkingen is sprake indien:

- a. nieuwe infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden geplaatst;
- b. bestaande infiltratieplassen, infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden verplaatst;
- c. bronnen worden herplaatst in een andere watervoerende bodemlaag;
- d. bestaande infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen worden vervangen door andersoortige bronnen;
- f. het oppervlaktewater dat op infiltratieplassen zal worden gebracht of door infiltratiebronnen in de bodem wordt gebracht, (mede) zal worden onttrokken uit een nog niet eerder door vergunninghoudster voor infiltratie gebruikte oppervlaktewaterbron, waarbij:
  - sprake is van een verhoging van gemiddeld minimaal 5 % van de concentraties van één of meer parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor infiltratie van oppervlaktewater in de bodem ten opzichte van de gemiddelde concentraties van deze parameter(s) over de afgelopen vijf jaar, óf
  - (in het geval van brengen van oppervlaktewater op infiltratieplassen) sprake is van een verhoging van gemiddeld minimaal 5 % van de concentraties van één of meer parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor de waterkwaliteit van infiltratieplassen ten opzichte van de gemiddelde concentraties van deze parameter(s) over de afgelopen vijf jaar, óf
  - op basis van beschikbare gegevens niet valt uit te sluiten dat het brengen van het betreffende oppervlaktewater op infiltratieplassen of middels infiltratiebronnen in de bodem brengen hiervan op de korte en/of lange termijn kan leiden tot een negatief effect op aanwezige omgevingsbelangen of sprake kan zijn van het niet voldoen aan doelstellingen zoals geformuleerd in geldende wet- en regelgeving.

In afwijking van het onder b. gestelde is verplaatsing van bestaande infiltratiebronnen en/of grondwateronttrekkingsbronnen toegestaan, indien de verplaatsing plaatsvindt tot een afstand van ten hoogste tien meter vanaf de oorspronkelijke locatie. Een melding zoals bedoeld in dit voorschrift is dan niet noodzakelijk.

D9.4.2 Een onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 voldoet voor wat betreft de in dat voorschrift onder a. t/m d. genoemde wijzigingen minimaal aan de volgende eisen:

- a. Door middel van hydrologische modelberekeningen, waarbij grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsgegevens uit het verleden worden meegewogen, wordt inzichtelijk gemaakt welke veranderingen in grondwaterstanden en stijghoogten in de watervoerende pakketten maximaal mogen worden verwacht door toedoen van de beoogde wijzigingen. Hierbij worden zowel de maximale veranderingen als de omvang van de 5 cm-invloedsgebieden aangegeven. Voor bodemlagen waarin de wijziging van de grondwaterstand of stijghoogte minimaal 5 cm bedraagt, wordt een figuur gemaakt waarin de veranderingen grafisch zijn weergegeven (isohypsenlijnen). Tevens dient indien relevant in het onderzoek te worden

- aangegeven welke veranderingen mogen worden verwacht in de oppervlaktewaterpeilen en de fluctuaties hiervan;
- b. Op basis van de hydrologische modelberekeningen worden tevens mogelijke wijzigingen van de verticale grondwaterstroming (kwel / infiltratie) gekwantificeerd;
  - c. Voor het gebied waarin de wijziging van de grondwaterstand en/of stijghoogten minimaal 5 cm bedraagt, er sprake is van wijziging van kwel of inzijing en/of sprake is van veranderingen in de oppervlaktewaterpeilen en/of de fluctuaties hiervan, wordt onderzocht of er grondwatergevoelige en oppervlaktewaterpeilgevoelige omgevingsbelangen aanwezig zijn. De te duiden grondwatergevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op ondiepe grondwaterstanden, diepe grondwaterstanden, kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D9.5 tot en met D9.7 verstaan. Indien het bevoegd gezag hier aanleiding toe ziet, kan onderzoek naar eventuele aanvullende omgevingsbelangen worden geëist. Het onderzoek leidt tot een overzicht van grondwatergevoelige en oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen, inclusief een weergave van de geraadpleegde informatiebronnen;
  - d. Indien uit het onder c. bedoelde onderzoek blijkt dat sprake is van grondwatergevoelige en/of oppervlaktewaterpeilgevoelige omgevingsbelangen binnen het beïnvloede gebied, wordt per omgevingsbelang nader beschouwd wat de maximale invloed (verandering grondwaterstand en/of stijghoogten, verticale grondwaterstroming en oppervlaktewaterpeilen/-fluctuaties) van de beoogde wijzigingen is en wat de mogelijke gevolgen van de beoogde wijzigingen zijn. Hierbij wordt, indien van toepassing, de maximale invloed in ieder geval getoetst aan de belangen zoals omschreven in de voorschriften D9.5 tot en met D9.7;
  - e. Indien uit de onder d. bedoelde beschouwing en toetsing blijkt dat mogelijk negatieve effecten op de gevoelige omgevingsbelangen worden verwacht, wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen om deze negatieve effecten te voorkomen óf wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen ter compensatie van de negatieve effecten op een omgevingsbelang. Alle maatregelen worden uitvoerig beschreven, waarbij de werking van deze maatregelen (indien van toepassing) met hydrologische berekeningen worden onderbouwd;
- Een onderzoek zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 voldoet voor wat betreft de in dat voorschrift onder f. genoemde wijzigingen minimaal aan de volgende eisen:
- f. Op basis van oppervlaktewatermonitoringsgegevens van zowel de beoogde oppervlaktewaterbron als het oppervlaktewater zoals dat de laatste vijf jaar in het gebied is geïnfiltreerd, alsmede de toekomstig uit te voeren voorzuivering, wordt inzichtelijk gemaakt welke veranderingen in de gemiddelde kwaliteit van het te infiltreren oppervlaktewater maximaal mogen worden verwacht door toedoen van de beoogde wijzigingen. Hierbij wordt de methode van voorzuivering, alsmede het verwachte functioneren hiervan, uitvoerig beschreven;
  - g. Voor het gebied waarin het oppervlaktewater zal worden geïnfiltreerd, alsmede het gebied waarin het geïnfiltreerde water zich naar verwachting zal verspreiden, wordt onderzocht of er grondwaterkwaliteitsgevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen aanwezig zijn. De te duiden grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen hebben in ieder geval betrekking op kwel/infiltratie, verdeling van zoet, brak en zout grondwater en/of overige waterkwaliteitsaspecten (eutrofiëring, verontreinigingen). Onder genoemde omgevingsbelangen worden minimaal de belangen zoals bedoeld in de voorschriften D9.5 en D9.7 verstaan. Indien het bevoegd gezag hier aanleiding toe ziet, kan onderzoek naar eventuele aanvullende omgevingsbelangen worden geëist. Het onderzoek leidt tot een overzicht van grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen, inclusief een weergave van de geraadpleegde informatiebronnen;
  - h. Indien uit het onder g. bedoelde onderzoek blijkt dat sprake is van grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen binnen het beïnvloede gebied, wordt

per omgevingsbelang nader beschouwd wat de maximale invloed (verandering kwaliteit oppervlaktewater en/of grondwater) van de beoogde wijzigingen is en wat de mogelijke gevolgen van de beoogde wijzigingen zijn;

- i. Indien uit de onder h. bedoelde beschouwing en toetsing blijkt dat mogelijk negatieve effecten op de gevoelige omgevingsbelangen worden verwacht, wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen om deze negatieve effecten te voorkomen óf wordt beschreven welke maatregelen zullen worden genomen ter compensatie van de negatieve effecten op een omgevingsbelang. Alle maatregelen worden nauwkeurig onderzocht en beschreven.

Een onderzoek zoals in dit voorschrift aangegeven wordt bij de melding in rapportagevorm ter beoordeling voorgelegd aan het bevoegd gezag. De beoordelingstermijn voor een melding van wijziging bedraagt vier weken. Een wijziging mag niet worden doorgevoerd voordat het bevoegd gezag de melding van wijziging heeft goedgekeurd.

- D9.4.3 Bij de melding van wijzigingen zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1, genoemd onder a t/m d, wordt voor alle peilbuizen binnen het onder voorschrift D9.4.2 onder a bedoelde invloedsgebied herbeschouwd in hoeverre de meetpunten en opgenomen alarmwaarden nog geschikt zijn voor de monitoring van grondwaterstanden en/of stijghoogtes ter controle van de hydrologische effecten op grondwatergevoelige omgevingsbelangen en ter controle van de daadwerkelijke omvang van het hydrologische invloedsgebied. Tevens wordt voor alle oppervlaktewaterpeilpunten herbeschouwd in hoeverre de meetpunten en opgenomen alarmwaarden en/of maximale fluctuaties nog geschikt zijn voor de monitoring van de oppervlaktewaterpeilen en -fluctuaties ter controle van de effecten op oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen. Er wordt ten allen tijde voldaan aan de in voorschrift D9.3.3 gestelde eisen aan het monitoringsnetwerk. Indien hier niet meer aan kan worden voldaan, wordt een aangepast meetplan conform voorschrift D9.3.3 opgesteld.

Voorschrift D9.5 Natuurbelangen

- D9.5.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot een nadelig effect op de instandhoudingsdoelstellingen van grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in voorschrift D9.5.3. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment bekende grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur. Indien voor de beoogde wijzigingen een natuurtoets (met mogelijk ontheffingen of vergunningen in het kader van natuurwetgeving) benodigd is, wordt deze toets uitgevoerd (en dienen benodigde ontheffingen of vergunningen in dit kader onherroepelijk te zijn) vóórdat een wijzigingsmelding zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 kan worden gedaan.
- D9.5.2 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot een nadelig effect op de instandhoudingsdoelstellingen van oppervlaktewatergevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in voorschrift D9.5.3. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment aanwezige oppervlaktewatergevoelige en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur. Indien voor de beoogde wijzigingen een natuurtoets (met mogelijk ontheffingen of vergunningen in het kader van natuurwetgeving) benodigd is, wordt deze toets uitgevoerd (en dienen benodigde ontheffingen of vergunningen in dit kader onherroepelijk te zijn) vóórdat een wijzigingsmelding zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 kan worden gedaan.
- D9.5.3 Onder grond- en oppervlaktewatergevoelige en grond- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur zoals bedoeld in de voorschrift D9.5.1 en D9.5.2 wordt verstaan:
- voor het betreffende deelgebied in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000 gebieden opgenomen habitatrichtlijntypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten,

waarvan in de Europese profielen is aangegeven dat ze gevoelig zijn voor grondwaterstandswijzigingen, grondwaterstandsfluctuaties, wijzigingen van de chemische en (micro)biologische grondwaterkwaliteit, oppervlaktewaterpeilwijzigingen, oppervlaktewaterpeilfluctuaties en/of wijzigingen van de chemische en (micro)biologische oppervlaktewaterkwaliteit;

- in Natura 2000 beheerplannen opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in het betreffende plan specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen;
- in eventueel geldende en onherroepelijke vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in de desbetreffende vergunning specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen;
- in eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang opgenomen flora en/of fauna, waarvoor in het betreffende plan specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische en chemische) randvoorwaarden en/of microbiologische randvoorwaarden zijn opgenomen.

D9.5.4 Indien sprake is van grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur als bedoeld in de voorschriften D9.5.1 en D9.5.2, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan de in het Natura 2000 beheerplan opgenomen grondwaterregimes voor de desbetreffende habitattypen of aan overige in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een onherroepelijke vergunning op grond van de Wet natuurbescherming opgenomen specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden. Indien hier geen specifieke eisen voor wat betreft de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden zijn opgenomen voor het betreffende deelgebied, dan wordt een voorstel (inclusief onderbouwing) voor te hanteren grondwaterregimes en abiotische (hydrologische) randvoorwaarden opgenomen in de wijzigingsmelding of het nieuwe meetplan. Bij de beoordeling van de wijzigingsmelding of het meetplan zal dan het bevoegd gezag voor de natuurwetgeving worden betrokken om te toetsen of het voorgestelde grondwaterregime en de abiotische (hydrologische) randvoorwaarden aansluiten bij de behoeften en gevoeligheden van de betreffende grondwatergevoelige natuur. De te hanteren grondwaterregimes worden met behulp van hydrologische berekeningen vertaald naar de grondwaterregimes die hiervoor dan moeten gelden ter plaatse van de infiltratie- onttrekkings- en/of monitoringslocaties.

D9.5.5 Indien sprake is van grondwater- en/of oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur als bedoeld in de voorschriften D9.5.1 en D9.5.2, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan de hiervoor in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan of eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang opgenomen specifieke eisen voor wat betreft de grondwater- en/of oppervlaktewaterkwaliteit.

Voorschrift D9.6 Grondwateroverlast en -onderlast bebouwd gebied

D9.6.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot grondwateroverlast en -onderlast in bebouwd gebied. Toetsing of sprake is van een nadelig effect vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van gemeentelijk beleid voor zover het ontwatering, bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten betreft. Voor overige bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten vindt maatwerk toetsing plaats, waarbij door gemeenten in beleid opgenomen doelen en ambities worden betrokken.

D9.6.2 Indien op basis van de onder D9.6.1 genoemde toetsing blijkt dat sprake is van bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten onder invloed van de gemeentelijke ontwateringsniveaus, worden mogelijk nadelige effecten getoetst aan deze door de gemeente gehanteerde ontwateringsniveaus. Voor overige bebouwing en/of grondwaterstandsgevoelige objecten wordt onderzocht welk ontwateringsniveau benodigd is om schade te voorkomen en worden mogelijk nadelige effecten hieraan getoetst. De benodigde niveaus worden met behulp van hydrologische berekeningen vertaald naar de hydrologische randvoorwaarden die hiervoor dan moeten gelden ter plaatse van de infiltratie- onttrekkings- en/of monitoringslocaties.

Voorschrift D9.7 Strategische zoet grondwatervoorraad en overige belangen

D9.7.1 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen niet leiden tot het (op lange termijn en bezien over het gehele gebied dat door vergunninghoudster wordt beïnvloed) verminderen van de hoeveelheid zoet grondwater (chlorideconcentratie lager dan 150 mg/l). Toetsing of sprake is van een vermindering van de hoeveelheid zoet grondwater vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een (gewijzigd) meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van de bekende verdeling van zoet, brak en zout grondwater (en de veranderingen hierin) over de afgelopen tien jaar en prognoses voor de toekomst. Om vermenging van brak en zoet grondwater te voorkomen, is een wijziging waarbij een onttrekking wordt verplaatst naar een watervoerend pakket waar het grensvlak tussen het zoet en brak grondwater (chlorideconcentratie 150 mg/l) zich bevindt, niet toegestaan. Uitzondering hierop is als aannemelijk kan worden gemaakt dat de beoogde wijziging een neutrale of positieve invloed heeft op genoemd grensvlak. Tevens is een wijziging van de grondwateronttrekking niet toegestaan als uit berekeningen blijkt dat het grensvlak tussen zoet en brak grondwater binnen 20 jaar vanuit een onderliggende scheidende laag het watervoerende pakket in wordt getrokken (zoute kwel).

D9.7.2 Indien op basis van de onder D9.7.1 genoemde toetsing blijkt dat sprake is van een (mogelijke) vermindering van de hoeveelheid zoet grondwater, dient te worden onderzocht in hoeverre deze vermindering het gevolg is van de beoogde wijzigingen en hoe dit zich verhoudt tot de verzilting door toedoen van factoren buiten de invloed en verantwoordelijkheid van vergunninghoudster. Indien aannemelijk kan worden gemaakt dat de bijdrage van de activiteiten van vergunninghoudster aan de verziltingssituatie niet significant is, dan kan het bevoegd gezag besluiten akkoord te gaan met de betreffende wijziging.

D9.7.3 Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie, alsmede wijzigingen van meetplannen, mogen naast het bepaalde in overige voorschriften niet leiden tot een nadelig effect op omgevingsbelangen die niet zijn genoemd in de voorschriften D9.5, D9.6 en D9.7.1, maar die wel (mogelijk) gevoelig zijn voor wijzigingen en/of fluctuaties van grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen en/of een verandering van chemische kwaliteit van oppervlaktewater of grondwater. Onder deze overige omgevingsbelangen worden in ieder geval verstaan: archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of -infiltraties, waterstaatswerken, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Toetsing of sprake is van een nadelig effect vindt plaats op het moment van een wijzigingsmelding of indiening van een meetplan. Toetsing vindt plaats op basis van de op dat moment aanwezige oppervlaktewaterpeilgevoelige en/of grondwater- en oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige omgevingsbelangen binnen het gebied dat door de beoogde wijziging wordt beïnvloed.

Voorschrift D9.8 Monitoring

- D9.8.1 Er wordt een registratie bijgehouden van de laagste, gemiddelde en hoogste freatische grondwaterstand en/of stijghoogte per etmaal, zoals gemeten in de onder voorschrift D9.3.4 onder d bedoelde peilbuizen. Er wordt tevens een registratie bijgehouden van het laagste, gemiddelde en hoogste oppervlaktewaterpeil per maand, zoals gemeten in de onder voorschrift D9.3.4 onder e bedoelde oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten. Bij de registratie worden ook de voor het betreffende meetpunt vastgestelde alarmwaarden, zoals bedoeld in voorschrift D9.3.4 onder f, opgenomen. De hiervoor benoemde monitoring staat los van de onder D9.3.13 aangegeven monitoring.
- D9.8.2 De registratie van de freatische grondwaterstanden en stijghoogten als genoemd in voorschrift D9.8.1 wordt gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste een maal per uur. De registratie van de oppervlaktewaterpeilen als genoemd in voorschrift D9.8.1 wordt gebaseerd op momentane metingen tijdens de bedrijfsvoering, met een nauwkeurigheid van ten minste 95 % en een frequentie van tenminste een maal per etmaal.
- D9.8.3 Gedurende de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning kan van de in voorschrift D9.8.2 genoemde meetfrequentie, de in voorschrift D9.8.1 genoemde registratiefrequentie en daarmee samenhangend de frequentie van toetsing zoals bedoeld in voorschrift D9.8.5 worden afgeweken, mits wordt voldaan aan het volgende:
- Er mag gedurende de periode dat een afwijkende meet- en registratiefrequentie wordt gehanteerd binnen het deelgebied geen sprake zijn van een wijziging zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1. Een dergelijke wijziging mag de afgelopen twee jaar ook niet hebben plaatsgevonden;
  - Er mag geen sprake zijn van een significante wijziging van de bedrijfsvoering binnen het deelgebied;
  - De afwijkende meet- en registratiefrequentie wordt opgenomen in een (goedgekeurd) meetplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3. In het meetplan wordt duidelijk aangegeven welke meet- en registratiefrequentie zal worden gehanteerd, waarbij tevens een planning dient te worden opgenomen over wanneer deze afwijkende meet- en registratiefrequentie zal worden beëindigd en alsnog volledig zal worden voldaan aan de voorschriften D9.8.1 en D9.8.2. Er wordt goed onderbouwd dat de gehanteerde meet- en registratiefrequentie voldoende is om de effecten van de winning op eventueel aanwezige omgevingsbelangen op een verantwoorde manier te monitoren.
- D9.8.4 Indien in een meetplan een onder voorschrift D9.3.4 onder d bedoelde peilbuis een nieuwe peilbuis betreft, worden minimaal vijf nulmetingen van de freatische grondwaterstand en/of stijghoogte in deze peilbuis uitgevoerd, voordat deze mag worden ingezet als een peilbuis zoals bedoeld in genoemd voorschrift. Tussen deze nulmetingen wordt een periode van minimaal 24 uur in acht genomen. Op basis van de nulmetingen wordt getoetst of nog steeds mag worden verwacht dat de nieuwe peilbuis geschikt is voor de doelstellingen zoals aangegeven in voorschrift D9.3.4 onder d. Tevens wordt getoetst of nog steeds mag worden verwacht dat de onder voorschrift D9.3.4 onder f bedoelde alarmniveaus representatief zijn voor de betreffende peilbuis. De peilbuis mag pas worden ingezet als een peilbuis als bedoeld in voorschrift D9.3.4 onder d op het moment dat aan het vorenstaande wordt voldaan.
- D9.8.5 De resultaten van de onder voorschrift D9.8.2 bedoelde monitoring worden onverwijld getoetst aan de onder voorschrift D9.3.4 onder f bedoelde alarmwaarden. Indien sprake is van een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Laag alarm waarde of LaagLaag alarm waarde, een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Hoog alarm waarde of Hoog Hoog alarm waarde, of een

overschrijding van de maximale fluctuatie, worden in afwijking van voorschrift D9.8.1 de resultaten van alle metingen geregistreerd. Dit wordt gecontinueerd tot het moment dat er geen sprake meer is van de desbetreffende onder- of overschrijding.

Voorschrift D9.9 Rapportage

- D9.9.1 De verzamelde gegevens als bedoeld in voorschrift D9.8 worden op verzoek van het bevoegd gezag binnen 24 uur beschikbaar gesteld. De over een kalenderjaar verzamelde gegevens worden uiterlijk binnen drie maanden na afloop van dat kalenderjaar aan het bevoegd gezag aangeleverd.
- D9.9.2 Indien voor de monitoring gebruik wordt gemaakt van extra, in het meetplan opgenomen peilbuizen en/of oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten ter controle van de effecten van de winning op omgevingsbelangen en/of op de bepaling van de daadwerkelijke omvang van het hydrologische invloedsgebied, dan worden hierbij geregistreerde gegevens op verzoek van het bevoegd gezag binnen één week beschikbaar gesteld. Indien de monitoringsgegevens van dergelijke peilbuizen en/of oppervlaktewaterpeilmonitoringspunten redelijkerwijs relevant mogen worden geacht om de (mogelijke) effecten in de omgeving bij onder- of overschrijdingen zoals bedoeld in voorschrift D9.8.5 in beeld te krijgen, worden deze gegevens betrokken bij de in dat voorschrift genoemde acties.
- D9.9.3 Indien sprake is van een onderschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Laag alarm waarde of LaagLaag alarm waarde, een overschrijding van de voor een meetpunt opgenomen Hoog alarm waarde of Hoog Hoog alarm waarde, of een overschrijding van de maximale fluctuatie, worden in afwijking van de in voorschrift D9.9.2 aangegeven rapportagefrequentie de verzamelde gegevens voor in ieder geval de betreffende meetpunten maandelijks aan het bevoegd gezag aangeleverd. Dit wordt gecontinueerd tot het moment dat er geen sprake meer is van desbetreffende onder- of overschrijding.

Voorschrift D9.10 Beëindiging waterinfiltratie en/of grondwateronttrekking

- D9.10.1 Beëindiging of gedeeltelijke beëindiging van de grondwateronttrekking en de waterinfiltratie, en de datum van afdichting van putten en waarnemingsfilters, worden tenminste vier weken vóór de beëindiging / afdichting aan het bevoegd gezag gemeld.
- D9.10.2 Na beëindiging of gedeeltelijke beëindiging van de grondwateronttrekking en de waterinfiltratie worden binnen een maand de in voorschrift D9.9 genoemde gegevens voor het kalenderjaar waarin de onttrekking en/of infiltratie is beëindigd of gedeeltelijk is beëindigd aan het bevoegd gezag toegezonden.
- D9.10.3 Zo spoedig mogelijk na de beëindiging van het gebruik van winningsmiddelen worden deze middelen, voor zover deze kunstmatig aangebracht zijn, zonder daarbij het ondergrondse deel te verwijderen, zodanig opgevuld dat de werking van de oorspronkelijke waterscheidende lagen wordt hersteld.
- D9.10.4 Na buitengebruikstellingen zoals bedoeld in voorschrift D9.10.3 wordt binnen een maand na de afdichting een verslag van de afdichting aan het bevoegd gezag toegezonden.
- D9.10.5 Bij beëindiging van de winning en infiltratie zal vergunninghoudster het gebied zodanig achterlaten dat de grondwaterbelangen niet onevenredig geschaad worden, dit ter beoordeling van het bevoegd gezag.

TOELICHTING VOORSCHRIFTEN

Onderstaand worden de voorschriften zoals verbonden aan deze beschikking nader toegelicht. De toelichting maakt geen onderdeel uit van de voorschriften, maar geeft een nadere duiding van het doel van (en uitleg over) het betreffende voorschrift en geeft vaak een nadere duiding van achterliggende wet- en regelgeving en de afwegingen die zijn gemaakt. De toelichting kan worden gebruikt bij het interpreteren van de gestelde voorschriften.

D9.1.1

Dit voorschrift zal (binnen de verschillende waterwetvergunningen) uiteindelijk moeten gelden voor de winlocatie Solleveld en de gehele winlocatie Meijendel en Berkheide en is daarmee vooral bedoeld voor de eindsituatie, waarbij voor alle deelgebieden een wijziging van de vergunning is verleend. Dit voorschrift is opgenomen omdat winmiddelen en effecten verder reiken dan alleen het aangevraagde deelgebied. Iedere wijzigingsvergunning heeft echter alleen betrekking op één deelgebied, in onderhavig geval betreft dit deelgebied 9.

Op dit moment zijn de Milieubeschermingsgebieden voor grondwater vastgelegd in de Provinciale milieuverordening 2021 (hierna: Pmv). De gebieden zijn vastgelegd op de kaart in bijlage 3 van de Pmv, en zijn vastgesteld op grond van artikel 3 van deze Pmv. In de toekomst zullen deze gebieden -mede vanwege de komst van de Omgevingswet- worden vastgesteld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en op een later moment in de Omgevingsverordening Drinkwater. Het is niet uit te sluiten dat de te beschermen gebieden in de (verre) toekomst zullen worden vastgelegd in een verordening met weer een andere naam. In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening wordt al een wijziging in de benaming van de te beschermen gebieden verwacht. Om deze reden wordt in het voorschrift in het algemeen verwezen naar een voor deze bescherming geldende verordening en gebiedsbenaming.

De ondiepe winningen vinden op dit moment alleen plaats in de waterwingebieden, de diepe winningen in zowel waterwingebieden als grondwaterbeschermingsgebieden. Voor de ondiepe winningen mag redelijkerwijs worden verwacht dat deze ook in de toekomst alleen zullen worden uitgevoerd in de waterwingebieden. Voor de diepe winningen zou, zeker gezien de capaciteitsopgave waar Dunea voor staat, mogelijk ook kunnen worden uitgeweken naar de overige beschermingszones. Denk hierbij aan een brakwaterpilot die wordt uitgevoerd, waarbij op grotere diepte brak water zal worden gewonnen.

D9.1.2

Vanuit paragraaf 2 van de Drinkwaterwet heeft Dunea een aantal taken en verplichtingen omtrent de drinkwaterlevering, het beheer en onderhoud van een netwerk ter levering van het drinkwater en de bescherming van de drinkwaterwinning alsmede het wingebied. De waterwetvergunning staat het infiltreren van water en onttrekken van grondwater ter voldoening aan de opgelegde taken en verplichtingen niet in de weg. Het is echter niet de bedoeling dat Dunea de vergunning gebruikt om grondwater te onttrekken voor overige doeleinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het leveren van water voor blusvoorzieningen of andere laagwaardige doelen of het leveren van water aan industrie. Middels het voorschrift worden de doeleinden waarvoor het onttrokken grondwater mag worden aangewend beperkt tot de openbare drinkwaterwinning zoals bedoeld in de Drinkwaterwet. Omdat niet wordt verwacht dat de Drinkwaterwet binnen afzienbare tijd zal worden vervangen, is geen algemene verwijzing naar geldende wet- en regelgeving genoemd, maar wordt direct verwezen naar de Drinkwaterwet.

D9.1.3

Het is van groot belang dat Dunea zorgvuldig en duurzaam omgaat met de winning en de omgeving, zodat de drinkwaterwinning ook voor de toekomst zo veel als mogelijk wordt veiliggesteld. Op het moment dat Dunea nieuwe winmiddelen gaat benutten, of bestaande winmiddelen anders gaat benutten, moet zij zelf ook rekening houden met de minimale reistijden waarop de grenzen van de aangewezen gebieden voor de bescherming van het drinkwater in het kader van de (op dit moment geldende) Pmv zijn gebaseerd. Op het moment dat de grenzen van

beschermingsgebieden worden aangepast, wordt hierop in voorkomende gevallen geanticipeerd. De in het voorschrift genoemde inspanningsverplichting wordt meegewogen bij de beoordeling van meetplannen zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3 en wijzigingsmeldingen zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1.

D9.2.1

Voor het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water wordt gebruik gemaakt van fysieke winmiddelen (bijvoorbeeld onttrekkingsputten, infiltratieplassen en transportleidingen). Voor een aantal werkzaamheden ten behoeve van aanleg, onderhoud, vervanging en verwijdering van dergelijke winmiddelen dient te worden voldaan aan geldende protocollen of normen. Deze zijn vastgesteld in het Besluit bodemkwaliteit. Om de betreffende werkzaamheden te mogen uitvoeren, dient de betreffende partij hier ook voor erkend (gecertificeerd) te zijn. Dunea dient dus voor dergelijke werkzaamheden een erkende partij in te schakelen, die zich vervolgens dient te houden aan de in de protocollen opgenomen eisen. Door het opnemen van het voorschrift worden de verplichtingen gekoppeld aan de vergunning, waardoor wij hier ook op kunnen toezien en waar nodig kunnen handhaven. Aan de vergunning worden verder geen specifieke eisen aan de werkzaamheden opgenomen, omdat deze al uitgebreid en adequaat zijn opgenomen in de betreffende protocollen.

Op grond van het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit gelden ten tijde van de besluitvorming onder andere de volgende erkenningsvereisten:

- onttrekkingsputten worden aangelegd door een daarvoor op grond van BRL SIKB 2100 erkend bedrijf conform de voorschriften in Protocol 2101. Deze erkenningsplicht geldt eveneens voor buitengebruikstelling van de bronnen;
- de voor de monitoring benodigde analyses worden uitgevoerd door een daartoe op grond van AS 3000 erkend laboratorium;
- indien boorstaten van boringen en monitoringgegevens digitaal worden aangeleverd: digitale aanlevering volgens SIKB protocol 0101.

D9.2.2

Dit voorschrift heeft alleen betrekking op het ons informeren over (de start van) de uitvoering van boor- of graafwerkzaamheden, zodat een toezichthouder indien gewenst een controlebezoek tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan inplannen. Los van deze mededeling dient, indien sprake is van een wijziging als bedoeld in voorschrift D9.4.1, ook een melding van de wijziging te worden gedaan (indien wordt voldaan aan de gestelde eisen) of dient een wijziging van de vergunning te worden aangevraagd. Uiteraard kunnen boorwerkzaamheden pas worden uitgevoerd als aan alle verplichtingen rond meldingen / vergunningen (dus ook in het kader van andere wetgeving) is voldaan.

D9.2.3

Het is van belang dat wij op de hoogte zijn van alle aanwezige infiltratie- of onttrekkingsputten en monitoringspeilbuizen. Dit betreft dan niet alleen de locaties, maar ook de nummering, diepte en filterstelling. Op basis van het voorschrift dienen deze gegevens altijd te worden aangeleverd. Ook over het opstellen van boorbeschrijvingen zijn eisen opgenomen in een protocol. Op dit moment is dit het protocol SIKB-2101, maar om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wijziging in protocollen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende protocollen. Het is aan Dunea om bij wijzigende protocollen hierop te anticiperen. Het bevoegd gezag kan hier dan op controleren.

D9.3.1

Tijdens het gebruik van infiltratie- en onttrekkingsputten kunnen deze verstopt raken. Dit kan doordat heel fijne bodemdeeltjes zich ophopen in een put, maar ook door (natuurlijke) chemische reacties in de put. Vaak vinden dergelijke chemische reacties plaats als het grondwater (waar zich ook altijd chemische stoffen als bijvoorbeeld zware metalen bevinden) in contact komt met lucht (zuurstof). Als een put verstopt raakt, moet deze worden

gereinigd. Meestal volstaat mechanisch reinigen, waarbij door het met wisselende debieten onttrekken uit de put ook de neergeslagen deeltjes worden verwijderd. Op het moment dat mechanische reiniging niet lukt, dan rest de optie om chemisch te reinigen. Veelal wordt hierbij zoutzuur gebruikt, waardoor neergeslagen deeltjes oplossen en de stoffen in opgeloste vorm kunnen worden verwijderd. Het gebruikte zoutzuur en de opgeloste deeltjes worden onttrokken uit de put en afgevoerd, zodat er geen (chemische) stoffen achterblijven in de bodem. Omdat bij het chemisch regenereren gebruik wordt gemaakt van chemische stoffen, dient vooraf toestemming te worden verkregen. Door het stellen van voorwaarden wordt dan bewaakt dat het risico op het optreden van bodemverontreiniging wordt geminimaliseerd.

D9.3.2

Voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem gelden wettelijke eisen, die door ons ook dienen te worden opgenomen in de waterwetvergunning. Op dit moment zijn deze eisen opgenomen in het Infiltratiebesluit bodembescherming (hierna: Ib). Wij hebben er voor gekozen om de in het Ib opgenomen kwaliteitseisen niet letterlijk te kopiëren naar de waterwetvergunning. Bij een wijziging van het Ib zou de waterwetvergunning opnieuw moeten worden gewijzigd. Door het verwijzen naar het Ib kunnen wij toezicht houden op het voldoen aan de eisen uit het Ib en kunnen wij indien nodig handhaven.

Het voorschrift verwijst in algemene zin naar de in geldende wet- en regelgeving opgenomen kwaliteitseisen voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment dus het Ib). Om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wetwijzigingen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende wet- en regelgeving. Hetzelfde geldt voor de waterkwaliteit van infiltratieplassen, waaraan eisen zijn gesteld in de Kaderrichtlijn Water. De komst van de Omgevingswet zal naar verwachting ook voor wat betreft infiltraties leiden tot aanpassingen van wet- en regelgeving. Het is aan Dunea om bij wijzigende wet- en regelgeving hierop te anticiperen. Het bevoegd gezag kan hier dan op controleren. In afwijking van de wet- en regelgeving hebben wij een specifieke andere norm voor zwevend stof opgenomen. Dit heeft te maken met de meetlocatie van het te infiltreren water.

Omdat het water indirect wordt geïnfilterd via plassen en niet direct via bronnen, wordt gemeten wat in de plassen wordt gebracht. Onderzoek wijst uit dat het zwevend stof niet wordt aangetroffen in de bodem direct naast en onder de infiltratieplassen. Door de filterende werking van de oevers en bodem komt het zwevend stof dus niet in de bodem en is de aanwezigheid van zwevend stof in het in de plassen gebrachte water wat dat betreft dus geen probleem. Hiermee wordt voldaan aan de eisen uit wet- en regelgeving. De afwijkende waarde is een waarde die op basis van de huidige bedrijfsvoering kan worden gehaald. Een hogere hoeveelheid zwevend stof dient te worden voorkomen, omdat mogelijke gevolgen hiervan niet zijn onderzocht en dus onbekend zijn.

Los van de in voorschrift D9.3.2 gestelde normen voor de hoeveelheid zwevend stof bij oppervlaktewaterinfiltratie in de infiltratieplassen blijven overige (eventueel) geldende normen voor de hoeveelheid zwevend stof in wet- en regelgeving en beleid onverminderd van kracht.

D9.3.3

Er dient een meetplan te worden opgesteld, dat voldoet aan de in de voorschriften D9.3.4 en D9.3.5 gestelde voorwaarden. Dit betekent dat er altijd een monitoringsregime geldt waar door ons op kan worden toegezien. Het meetplan is de essentie van de doelvoorschriftenvergunning, waarbij het gaat om het monitoren en toetsen van de maximale effecten die in de praktijk optreden. Op deze manier wordt bewaakt dat doelen worden behaald en omgevingsbelangen niet nadeliger worden beïnvloed dan op basis van de vergunning redelijkerwijs mag worden verwacht.

Het meetplan gaat in op het moment dat de wijziging van winning 4 is gerealiseerd en in gebruik wordt genomen, het is dus aan Dunea om tijdig meetplannen op te stellen en op te sturen. Dit betekent dat er in ieder geval voor

genoemd moment een meetplan moet liggen dat voldoet aan de eisen (zoals bedoeld in voorschrift D9.3.4 en D9.3.5) en dat door ons moet zijn goedgekeurd. Bij wijzigingen van de monitoring (al dan niet in combinatie met een wijzigingsmelding als bedoeld in voorschrift D9.4.1) dient een aangepast meetplan te zijn ingediend en goedgekeurd voordat de monitoring daadwerkelijk mag worden gewijzigd. In voorschrift D9.3.5 is verder opgenomen hoe meetplannen worden beoordeeld.

Monitorings- en actieplan

Zoals al eerder aangegeven kan op basis van de ten behoeve van de vergunningaanvraag uitgevoerde modelberekeningen niet worden gegarandeerd dat de daadwerkelijke effecten ter plaatse van (grondwatergevoelige) omgevingsbelangen (waaronder milieu/natuur) niet toch (iets) groter zullen zijn dan berekend. Dunea heeft naar aanleiding van het vorenstaande aangegeven over voldoende middelen te beschikken om te kunnen sturen op in de omgeving optredende effecten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het sturen op onttrekkingsniveaus in drains en oppervlaktewaterpeilen in infiltratieplassen. Op deze manier kan Dunea er voor zorgen dat de middels de modelberekeningen berekende effecten in de praktijk niet zullen worden overschreden.

Voor de lange termijn (dus vanaf het moment dat na doorvoering van de beoogde wijzigingen en stabiele hydrologische situatie is ontstaan) volstaat naar verwachting het hiervoor genoemde meetplan om te bewaken dat de effecten op omgevingsbelangen niet groter worden dan berekend. Het is echter van groot belang om voorafgaand, tijdens en direct na de (ingebruikname van de) wijzigingen van winning 4 aan de hand van een vooraf afgesproken onttrekkings- en infiltratiestrategie te monitoren of de hydrologische effecten groter en/of nadeliger (kunnen) zijn dan dat op basis van de vergunningaanvraag mag worden aangenomen. Bij de monitoring hoort ook het op een gedegen manier registreren, uitlezen, toetsen en rapporteren, zodat eventuele grotere/nadeligere effecten snel worden waargenomen. Op het moment dat sprake is van grotere/nadeligere effecten, dienen binnen afzienbare termijn door Dunea maatregelen te worden genomen om de hydrologische effecten in de praktijk alsnog binnen de verwachtingen te laten vallen. Dit dient vervolgens weer middels de eerder genoemde monitoringsstrategie te worden bewaakt.

Om het proactieve monitoren (en waar nodig handelen) te borgen, is in aanvulling op de verplichting tot een meetplan in dit specifieke geval ook de eis opgenomen dat er een monitorings- en actieplan moet zijn. Het monitorings- en actieplan gaat in op het moment dat de middels dit besluit toegestane wijziging van drinkwaterwinning 4 in gebruik gaat worden genomen; het is dus aan Dunea om tijdig (dus minimaal vier weken voorafgaand) een monitorings- en actieplan op te hebben gesteld en ter beoordeling op te hebben gestuurd naar het bevoegd gezag. Dit betekent dat er in ieder geval vóór (her)ingebruikname van winning 4 een monitorings- en actieplan moet liggen dat voldoet aan de eisen (zoals bedoeld in voorschrift D9.3.12) en dat door ons moet zijn goedgekeurd. Bij eventuele wijzigingen van de monitoring dient een aangepast monitorings- en actieplan te zijn ingediend en goedgekeurd voordat de monitoring daadwerkelijk mag worden gewijzigd. In voorschrift D9.3.13 is verder opgenomen hoe het monitorings- en actieplan wordt beoordeeld.

D9.3.4

Het is van belang dat duidelijk is waar een meetplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder a, aan moet voldoen. Door het opnemen van dit voorschrift is niet alleen duidelijk welke informatie dient te worden opgenomen in een meetplan, maar ook waar deze inhoudelijk gezien aan moet voldoen. Op deze wijze is sprake van een zo objectief mogelijk beoordelingskader. Als een meetplan niet voldoet aan deze eisen, is dus sprake van een overtreding van dit voorschrift. In voorschrift D9.3.5 is verder opgenomen hoe meetplannen worden beoordeeld.

- a. Wij dienen altijd op de hoogte te zijn van de aanwezige infrastructuur, zodat wij goed toezicht kunnen houden. Waar in de middelvoorschriften de locatie van de winmiddelen was verankerd in een bijlage bij de vergunning, daar wordt deze informatie nu opgenomen in meetplannen. Verder is een systeembeschrijving van groot belang. Deze geeft niet alleen inzicht in de bedrijfsvoering van Dunea, maar ook in de samenhang tussen de verschillende winmiddelen binnen het beheersgebied van Dunea. Dit alles in relatie tot de gehanteerde

bedrijfsvoering. Door een systeembeschrijving ontstaat ook meer inzicht in de door Dunea te behalen doelstellingen zoals opgenomen in voorschrift D9.1.3. Monitoring kan hier dan waar nodig op worden ingericht of aangepast;

- b. Om te kunnen toetsen of een monitoring functioneel wordt uitgevoerd, dienen aanwezige grondwatergevoelige omgevingsbelangen binnen het hydrologische invloedsgebied in het meetplan te worden opgenomen. Wij willen ook kunnen controleren hoe het hydrologische invloedsgebied is bepaald. Per bodemlaag kan sprake zijn van een andere omvang van het hydrologische invloedsgebied. Ook kan de omvang van het gebied waarin sprake kan zijn van een wijziging van de kwel- of inzijingssituatie afwijken van de omvang van het hydrologische invloedsgebied. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de beschouwing van de grondwatergevoelige omgevingsbelangen. Hydrologische invloedsgebieden dienen relatief worst case te worden berekend, zodat de kans dat effecten in de praktijk groter blijken dan berekend relatief klein is;
- c. Om te kunnen toetsen of een monitoring functioneel wordt uitgevoerd, dienen aanwezige oppervlaktewatergevoelige omgevingsbelangen in het meetplan te worden opgenomen op het moment dat wordt verwacht dat binnen het invloedsgebied de waterinfiltratie en/of grondwateronttrekking zouden kunnen leiden tot veranderingen van het oppervlaktewaterpeil of tot fluctuaties van het oppervlaktewaterpeil binnen het betreffende deelgebied;
- d. Het te gebruiken monitoringsmeetnet dient te worden aangegeven en verklaard. Het dient duidelijk te zijn dat het meetnet goed zicht houdt op de aanwezige omgevingsbelangen. Monitoringspeilbuizen dienen op een geschikte plaats te worden geplaatst. Om verstoring te voorkomen, moet een monitoringspeilbuis een minimale afstand van de winmiddelen houden. De benodigde minimale afstand wordt op vijf meter ingeschat, maar hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. Indien mogelijk niet voldoende inzicht is in de relatie tussen de in de monitoringspeilbuizen optredende grondwaterstanden/stijghoogten en de effecten (door toedoen van de winning) ter plaatse van de grondwatergevoelige omgevingsbelangen, kan het noodzakelijk worden geacht deze relatie te controleren middels de plaatsing en monitoring van een peilbuis nabij het betreffende belang. Een dergelijke controlepeilbuis dient in het meetplan te worden opgenomen, inclusief een plan van aanpak hoe genoemde relatie zal worden vastgesteld. Verder is het zeker bij wijzigingen van de inrichting en/of bedrijfsvoering van belang dat goed in de gaten wordt gehouden dat in de praktijk optredende effecten niet groter zijn dan op basis van berekeningen mag worden verwacht. In die gevallen kan het monitoren van peilbuizen in de omgeving van toegevoegde waarde zijn, bijvoorbeeld om te bepalen of het hydrologische invloedsgebied eventueel toch reikt tot een omgevingsbelang dat volgens de berekeningen net niet zou worden beïnvloed. Voor deze monitoring zou Dunea gebruik kunnen maken van haar uitgebreide monitoringsmeetnet, maar mogelijk kan het plaatsen en monitoren van een aanvullende peilbuis nodig zijn. In geval van wijziging van inrichting en/of bedrijfsvoering dient in het meetplan te worden aangegeven hoe optredende effecten worden gemonitord en getoetst aan de verwachtingen op basis van berekeningen. Eventuele te gebruiken monitoringspeilbuizen dienen te worden opgenomen in het meetplan;
- e. Indien sprake is van een onder c bedoelde situatie, zal monitoring plaats moeten vinden middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Daarnaast blijkt in sommige gevallen dat het ook nauwkeuriger is om de invloed van Dunea op de grondwatersituatie bij de omgevingsbelangen te monitoren middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Indien dit daadwerkelijk zo voorkomt, dient dus daarop te worden gestuurd. Bij oppervlaktewatermonitoring dient wel te worden gelet op de nadelen van deze monitoring: bij verstoppingen kan het peil op orde zijn, maar toch langzaam sprake zijn van verdroging. Verder kunnen er meerdere winmiddelen invloed hebben op de situatie bij een omgevingsbelang. Monitoring van oppervlaktewaterpeilen is dan mogelijk niet de juiste manier, al kan ook worden gedacht aan plaatsing en monitoring van een controlepeilbuis (zie ook onder d). Als laatste kan nog worden opgemerkt dat oppervlaktewaterpeilen afhankelijk kunnen zijn van weerfactoren (bijv. stuw), dit kan hinderend werken;
- f. Het is van belang om aan de voorkant alarmwaarden vast te stellen, zodat objectief toezicht kan worden gehouden. De eerste alarmwaarde (L en H) is een waarde waarvan wordt verwacht dat deze in de praktijk niet zal voorkomen in de daarvoor vastgestelde relevante periode. Bij de tweede alarmwaarde (LL en HH) is sprake

van een situatie waarbij direct handelen nodig is. Vanwege de belangen van (en de risico's voor) het broeden van vogels aan de oevers van infiltratieplassen is aan het voorschrift een eis toegevoegd dat indien nodig op oppervlaktewaterpeilfluctuaties dient te worden gestuurd. Fluctuaties zijn los van het wenspeil. Hiervoor dient dan in het meetplan een maximale fluctuatie te worden opgenomen. Let op dat alarmwaarden afhankelijk van de aanwezige omgevingsbelangen periode- en/of duurzaam afhankelijk kunnen zijn. Soms is het alleen van belang dat de grondwaterstand gedurende een bepaalde periode in het jaar binnen een bepaalde bandbreedte blijft, voor de rest van het jaar is het aanhouden van een dergelijke bandbreedte dan niet noodzakelijk of kan dan een andere bandbreedte worden aangehouden. Ook kan het voorkomen dat het voor een omgevingsbelang noodzakelijk is dat een bepaalde grondwaterstand niet gedurende een langere periode (duur) wordt bereikt. In dat geval is het van belang dat een alarmwaarde niet langer dan een bepaalde periode wordt overschreden. In het meetplan kan deze periode- en/of duurzaam afhankelijkheid worden meegenomen bij het bepalen van de alarmwaarden. Het is dan wel van groot belang dat in het meetplan deze periode- en/of duurzaam afhankelijkheid voldoende wordt toegelicht. De alarmwaarden worden vastgesteld op basis van modelberekeningen en/of de tijdreeksanalyses van de monitoring. Om de voorgestelde alarmwaarden te kunnen controleren, dienen de gehanteerde randvoorwaarden en uitgangspunten bij modelberekeningen te worden beschreven en waar nodig worden toegelicht;

- g. Soms kan het handiger zijn om monitoring in het meetplan voor een ander deelgebied mee te nemen. We hebben hiervoor opgenomen dat dit kan, maar slechts op het moment dat het daar is geregeld, voordat het in dit meetplan achterwege kan blijven.

D9.3.5

Er dient altijd een (geldend) meetplan te zijn. Bij wijzigingen van het meetplan blijft het oude van kracht tot het nieuwe voldoet aan de gestelde eisen en door ons is goedgekeurd. De uitkomst van de beoordeling van een meetplan zal door het bevoegd gezag altijd schriftelijk worden bevestigd. Het bevoegd gezag zal de voor het betreffende deelgebied bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen), voor zover dit nog niet door vergunninghoudster is gedaan, informeren over het ingediende meetplan. Mocht een ieder vervolgens het meetplan willen ontvangen, dan kan degene ons hierom vragen. De systematiek van toesturen op verzoek geldt uiteraard niet bij de thans bekende stakeholders waarvan wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal belangenverenigingen waarvan het belang waar zij voor opkomen in het hele wingebied van Dunea aanwezig is. Binnengekomen meetplannen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er wel van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken.

Indien uit de toetsing blijkt dat het meetplan niet voldoet aan de gestelde eisen, dan wordt niet voldaan aan de voorschriften en kunnen wij hier waar nodig op handhaven. Het kan echter ook voorkomen dat wij bij de beoordeling van een meetplan tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder van mening is dat dit niet zo is. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij toch van mening blijven dat het meetplan voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen het genomen besluit staat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar open.

D9.3.6

Het is van belang dat de waterinfiltraties en grondwateronttrekkingen niet leiden tot grotere effecten dan mag worden verwacht. Dit geldt zowel voor de korte termijn als de lange termijn. In voorschrift D9.3.14 zijn al eisen opgenomen over (te nemen maatregelen in het geval van) grotere hydrologische effecten dan verwacht in de vergunningaanvraag, in de voorschriften D9.3.7 en D9.3.8 zijn vervolgens eisen voor de langere termijn opgenomen over maximale effecten in de vorm van een Laag alarm, Laaglaag alarm, Hoog alarm en Hooghoog alarm. De eerste

eisen zijn opgenomen in het monitorings- en actieplan, de andere eisen zijn opgenomen in de meetplannen. Het zou echter voor kunnen komen dat op een niet in die voorschriften geborgde manier effecten optreden die nadelig zouden kunnen zijn voor de omgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een verandering in de verticale grondwaterstroming of een verandering van de kwaliteit van het grondwater, die ook zouden kunnen leiden tot nadelige effecten op omgevingsbelangen. Om dit te ondervangen is voorschrift D9.3.6 opgenomen, zodat in dergelijke afwijkende gevallen toch kan worden opgetreden door het bevoegde gezag.

D9.3.7

Op het moment dat grondwaterstanden en/of stijghoogten optreden die de in het meetplan opgenomen alarmwaarden onder- of overschrijden, dient actie te worden ondernomen. Er is dan namelijk sprake van een situatie die onder normale omstandigheden niet wordt verwacht of, in het ergste geval, van een situatie waarbij omgevingsbelangen (mogelijk) worden geschaad. In het laatste geval, waarvan sprake is als een Laaglaag alarmwaarde wordt onderschreden of een Hooghoog alarmwaarde wordt overschreden, is spoedig handelen vereist. Om deze reden moet Dunea bij een constatering hiervan direct alle mogelijke maatregelen nemen om te zorgen dat de grondwaterstanden en/of stijghoogten weer dalen (tot onder het Hooghoog alarm) of stijgen (tot boven het Laaglaag alarm). Daarnaast moet Dunea direct melding van de situatie bij de Omgevingsdienst Haaglanden doen. Hierdoor kunnen wij ook direct beoordelen welke maatregelen nodig zijn en waar nodig aanvullende maatregelen opleggen. Belangrijke noot bij dit voorschrift is dat dit voorschrift geen betrekking heeft op de korte termijn monitoring zoals opgenomen moet worden in een monitorings- en actieplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder b. Voor eisen over te grote hydrologische effecten in dat geval, zie voorschrift D9.3.14.

In het geval dat sprake is van een onderschrijding van Laaglaag alarmwaarde of een overschrijding van een Hooghoog alarmwaarde, en op basis van een eerste onderzoek wordt geconcludeerd dat hierdoor mogelijk een omgevingsbelang wordt geschaad, zal het bevoegd gezag de voor het betreffende deelgebied en omgevingsbelang bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen) hierover informeren en gewenste informatie toezenden. Een eventueel op basis van de overtreding door ons genomen besluit zal eveneens in afschrift worden toegezonden naar deze stakeholders. Voor stakeholders bestaat de mogelijkheid tegen een dergelijk besluit in bezwaar te gaan.

Er zal met enige regelmaat onderhoud worden uitgevoerd door Dunea. Dit kan onderhoud zijn aan de onttrekkingsputten of infiltratieplassen, maar ook aan bijvoorbeeld de aanvoerleiding van voorgezuiverd rivierwater naar de infiltratieplassen. Onderhoud dient zo veel als mogelijk te worden uitgevoerd op een manier -en in een periode- die zo min mogelijk negatieve effecten op omgevingsbelangen veroorzaakt. Dat betekent bijvoorbeeld dat onderhoud zo min mogelijk in het broedseizoen dient te worden uitgevoerd en dat de bedrijfsvoering tijdens onderhoud zo veel mogelijk dient te zijn gericht op het beperken van grondwaterstandsverlagingen of -verhogingen. Mocht het toch onvermijdelijk blijken dat bij (voorzien) onderhoud alarmwaarden zullen worden over- of onderschreden, dan zal niet worden voldaan aan het voorschrift en dient dit zo vroegtijdig mogelijk te worden gemeld. Bij voorzien onderhoud betekent dit het melden vooraf, waarbij de noodzaak van het onderhoud in de betreffende periode aannemelijk dient te worden gemaakt. Er dient dan tevens te worden aangegeven welke maatregelen worden genomen om de over- of overschrijdingen van alarmwaarden zoveel als mogelijk te beperken (zowel in mate als in duur). Indien wij hiertoe aanleiding zien, kunnen wij aanvullende maatregelen opleggen. In een uiterste geval kunnen wij, als wij de gevolgen onacceptabel vinden, handhavend optreden. Ook hier geldt dat een eventueel op basis van de (verwachte) overtreding door ons genomen besluit in afschrift zal worden toegezonden naar de stakeholders.

In het geval van een onderschrijding van de Laag alarmwaarde of een overschrijding van de Hoog alarmwaarde is weliswaar sprake van een onverwachte situatie, maar is nog geen sprake van het (mogelijk) schaden van een omgevingsbelang. Er is dan geen sprake van spoed, maar Dunea moet dan wel onderzoeken wat de oorzaak is van de geconstateerde afwijking. Daarnaast moet ook in de gaten gehouden worden of de grondwaterstand of

stijghoogte nog verder zal dalen of stijgen en of de kans bestaat dat de Laaglaag alarmwaarde alsnog zal worden onderschreden of de Hooghoog alarmwaarde alsnog zal worden overschreden. In het laatste geval dienen maatregelen te worden genomen om dit waar mogelijk te voorkomen. Dunea moet ons informeren over de betreffende situatie en de te nemen of genomen maatregelen. Omdat in dat geval geen sprake is van een spoedeisend belang, is hiervoor een termijn van twee weken opgenomen.

Los van de peilbuizen waar alarmwaarden aan worden gekoppeld, zullen mogelijk ook controlepeilbuizen bij omgevingsbelangen worden geplaatst en zullen vooral bij wijzigingen van de inrichting en/of bedrijfsvoering ook peilbuizen worden gebruikt om te verifiëren of de hydrologische effecten op de omgeving niet groter zijn dan op basis van de effectberekeningen zou mogen worden verwacht. Aan die peilbuizen zijn geen alarmwaarden gehangen, maar de resultaten van de monitoring hiervan zijn wel degelijk relevant voor het bewaken van effecten op de omgeving. Indien uit monitoring van deze peilbuizen blijkt dat sprake is van afwijkende meetresultaten, dient ook dit te worden onderzocht (waarbij onder andere dient te worden beschouwd of de afwijkende resultaten het gevolg zijn van de bedrijfsvoering van Dunea) en dienen wij hiervan op de hoogte te worden gesteld. Hiervoor is een termijn van acht weken opgenomen. Op basis van deze gegevens zal (onder andere) worden getoetst of een eventuele wijzigingsmelding en een ingediend meetplan wel voldoen aan de vereisten en of een aanpassing hiervan nodig en mogelijk is. Indien blijkt dat een wijziging onder een wijzigingsmelding toch een negatief effect op een omgevingsbelang veroorzaakt, dan zijn alsnog mitigerende maatregelen nodig of dient alsnog een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd en verkregen.

D9.3.8

Op het moment dat oppervlaktewaterpeilen of oppervlaktewaterpeilfluctuaties optreden die de in het meetplan opgenomen alarmwaarden onder- of overschrijden, dient actie te worden ondernomen. Er is in dat geval namelijk sprake van een situatie die onder normale omstandigheden niet wordt verwacht of, in het ergste geval, van een situatie waarbij omgevingsbelangen (mogelijk) worden geschaad. In het laatste geval, waarvan sprake is als een Laaglaag alarmwaarde wordt onderschreden, een Hooghoog alarmwaarde of een maximale fluctuatie wordt overschreden, is spoedig handelen vereist. Om deze reden moet Dunea bij een constatering hiervan direct alle mogelijke maatregelen nemen om te zorgen dat de oppervlaktewaterpeilen weer dalen (tot onder het Hooghoog alarm) of stijgen (tot boven het Laaglaag alarm) of de oppervlaktewaterpeilfluctuatie weer binnen de maximale bandbreedte komt. Daarnaast moet Dunea direct melding van de situatie bij ons doen. Hierdoor kunnen wij ook direct beoordelen welke maatregelen nodig zijn en waar nodig aanvullende maatregelen opleggen.

In het geval dat sprake is van een overschrijding van een Laaglaag alarmwaarde of een overschrijding van een Hooghoog alarmwaarde, en op basis van een eerste onderzoek wordt geconcludeerd dat hierdoor mogelijk een omgevingsbelang wordt geschaad, zal het bevoegd gezag de voor het betreffende deelgebied en omgevingsbelang bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen) hierover informeren en gewenste informatie toezenden. Een eventueel op basis van de overtreding door ons genomen besluit zal eveneens in afschrift worden toegezonden naar deze stakeholders. Voor stakeholders bestaat de mogelijkheid tegen een dergelijk besluit in bezwaar te gaan.

In het geval van een overschrijding van de Laag alarmwaarde of een overschrijding van de Hoog alarmwaarde is weliswaar sprake van een onverwachte situatie, maar is nog geen sprake van het (mogelijk) schaden van een omgevingsbelang. Er is dan geen sprake van spoed, maar Dunea moet dan wel onderzoeken wat de oorzaak is van de geconstateerde afwijking. Daarnaast moet ook in de gaten gehouden worden of het oppervlaktewaterpeil nog verder zal dalen of stijgen en of de kans bestaat dat de Laaglaag alarmwaarde alsnog zal worden onderschreden of de Hooghoog alarmwaarde alsnog zal worden overschreden. In het laatste geval dienen maatregelen te worden genomen om dit waar mogelijk te voorkomen. Dunea moet ons informeren over de betreffende situatie en de te nemen of genomen maatregelen. Omdat in dit geval geen sprake is van een spoedeisend belang, is hiervoor een termijn van twee weken opgenomen.

D9.3.9

Middels deze wijzigingsvergunning zal gaan worden gewerkt met doelvoorschriften, wat betekent dat zal worden toegezien op de optredende effecten. Dit betekent dat zowel de winmiddelen als monitoringsvoorzieningen geschikt moeten zijn om volgens de nieuwe methodiek te werken. Om de optredende effecten goed te kunnen monitoren, is Dunea al bezig om het grondwater- en oppervlaktewatermonitoringsmeetnet uit te breiden en te updaten. Voor de nieuwere monitoringspunten zal geen jarenlange meetreeks beschikbaar zijn op het moment van inwerkingtreding van deze wijzigingsvergunning. Tevens zal vergunninghoudster nog nader onderzoek gaan doen naar de effecten die de diepe winningen (ook een aantal noodwinningen) kunnen hebben op de freatische grondwaterstanden. Ondanks dat de verwachting is dat vergunninghoudster veel inzicht heeft in de te verwachten grondwaterstanden en oppervlaktewaterpeilen en -fluctuaties ter plaatse van (ondiepe) meetpunten, valt niet uit te sluiten dat ook bij reguliere bedrijfsvoering gestelde alarmwaarden worden over- of overschreden. De eerste vijf jaar nadat de wijzigingsvergunning in werking is getreden worden daarom voor wat betreft de werking van alarmwaarden en de meetplannen nog gezien als een pilotperiode. Als er sprake is van een over- of overschrijding van alarmwaarden en/of maximale fluctuaties van de oppervlaktewaterpeilen, en vergunninghoudster nadrukkelijk kan aantonen dat dit niet komt door (een wijziging van) de bedrijfsvoering, dan mogen middels een wijziging van een meetplan deze alarmwaarden en/of fluctuaties worden aangepast. Er is op dat moment dan ook geen overtreding van de voorschriften D9.3.7 en D9.3.8.

Ter verduidelijking geven wij over het bovenstaande een aantal voorbeelden. In het eerste voorbeeld wordt een nieuwe peilbuis geplaatst ten behoeve van de monitoring van de effecten. Omdat het een nieuwe peilbuis betreft, is er geen langjarige meetreeks. Op basis van modelberekeningen wordt een verwachting van de fluctuatie van grondwaterstanden ter plaatse van de peilbuis in de vorm van alarmwaarden in het meetplan opgenomen. Op het moment dat de peilbuis in gebruik is genomen, blijkt dat onder omstandigheden (bijvoorbeeld periode van droogte of neerslagoverschot) de grondwaterstand meer fluctueert dan op basis van de modelberekeningen is aangenomen. De gemeten grondwaterstanden in de peilbuizen in de omgeving blijven echter wel binnen de verwachte fluctuaties, de effecten op de omgeving zijn dus niet groter dan mag worden verwacht. Dunea komt er op basis van onderzoek achter dat ter plaatse een lokale scheidende laag net onder de peilbuis aanwezig is, waardoor de grondwaterstanden anders reageren dan werd verwacht. In dergelijke gevallen zou Dunea de alarmwaarden in het meetplan kunnen aanpassen, zodat deze kloppen met de daadwerkelijk optredende situatie ter plaatse en vooral ook in de omgeving.

In het tweede voorbeeld gaan we uit van twee peilbuizen: een peilbuis vlakbij de winning waarvoor alarmwaarden zijn vastgesteld en een controlepeilbuis ter plaatse van een omgevingsbelang. Uit monitoringsresultaten blijkt dat de grondwaterstanden en fluctuaties in de peilbuis vlakbij de winning zich anders verhouden tot de grondwaterstanden en fluctuaties in de controlepeilbuis. In dat geval is het van groot belang dat alarmwaarden hierop worden aangepast, zodat de effecten op omgevingsbelangen door de winning van Dunea beter kunnen worden bewaakt.

Belangrijke noot bij dit voorschrift is dat ook dit voorschrift geen betrekking heeft op de korte termijn monitoring zoals opgenomen moet worden in een monitorings- en actieplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, aanhef en onder b. Voor eisen over te grote hydrologische effecten in dat geval, zie voorschrift D9.3.14.

D9.3.10

Zie de definitie van 'calamiteiten' zoals opgenomen in de begrippenlijst in deze beschikking. Wij zijn van mening dat alle situaties die redelijkerwijs kunnen worden voorkomen door Dunea niet vallen onder de noemer calamiteiten. Leidingbreuken en innamestops door vervuiling op de rivier worden bijvoorbeeld wel beschouwd als calamiteit. Hierbij dient de kanttekening te worden gemaakt dat geen sprake is van een calamiteit op het moment dat sprake is van structureel achterstallig onderhoud en dit heeft geleid tot een situatie waarbij geen of minder water kan worden geïnfilteerd of onttrokken.

In het geval van een calamiteit dient dit zo snel mogelijk, maar in ieder geval binnen twee werkdagen, bij ons te worden aangegeven. Bij calamiteiten gelden gewoon de voorschriften D9.3.6, D9.3.7, D9.3.8 en D9.3.14, wat betekent dat Dunea dan alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen moet nemen om schade aan de omgeving te voorkomen. Hier kan dan door het bevoegd gezag over worden geoordeeld. Waar nodig kunnen aanvullende maatregelen worden opgelegd.

D9.3.11

Behalve calamiteiten bestaan ook onvoorziene omstandigheden, waar Dunea geen grip op heeft. Dit betreffen dan vaak externe partijen die buiten het wingebied en niet ten bate van de infrastructuur van Dunea werkzaamheden uitvoeren. Denk aan een ProRail of een gemeente die werkzaamheden gaan uitvoeren aan een weg of spoor, waardoor de aanvoerleiding infiltratiewater buiten gebruik moet. Dunea heeft dan vaak geen invloed op het moment dat werkzaamheden worden uitgevoerd. Dergelijke situaties worden zo spoedig mogelijk door Dunea aan de Omgevingsdienst Haaglanden gemeld, zodat wij in gesprek kunnen met partijen om te bezien welke maatregelen mogelijk zijn om nadelige gevolgen voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

D9.3.12

Het is van belang dat duidelijk is waar een monitorings- en actieplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder b, aan moet voldoen. Door het opnemen van dit voorschrift is niet alleen duidelijk welke informatie dient te worden opgenomen in een monitorings- en actieplan, maar ook waar dit inhoudelijk gezien aan moet voldoen. Op deze wijze is sprake van een zo objectief mogelijk beoordelingskader. Als een monitorings- en actieplan niet voldoet aan deze eisen, is dus sprake van een overtreding van dit voorschrift. In voorschrift D9.3.13 is verder opgenomen hoe het monitorings- en actieplan wordt getoetst.

Op grond van voorschrift D9.3.3, onder a, moet er op het moment dat de gewijzigde winning 4 in gebruik wordt genomen al een geldend meetplan zijn. In voorschrift D9.3.4 is beschreven wat er in een meetplan aan informatie moet worden opgenomen. Een deel van deze informatie is ook van belang voor het monitorings- en actieplan. Denk hierbij aan de systeembeschrijving met een goede duiding van de winmiddelen, alsmede een inventarisatie van de grondwatergevoelige en oppervlaktewatergevoelige belangen en de hydrologische invloed die ter plaatse van deze belangen mag worden verwacht. Omdat deze informatie al wordt opgenomen in een meetplan, en dit meetplan ook altijd geldend zal zijn ten tijde van de (her)ingebruikname van winning 4, volstaat het naar onze mening op te nemen dat het monitorings- en actieplan dient te zijn gebaseerd op die informatie. Het letterlijk overnemen van alle informatie is dan niet nodig.

Met betrekking tot inhoud van het monitorings- en actieplan kunnen wij verder nog het volgende toelichten:

- a. Het monitorings- en actieplan is de basis om te komen tot een adequaat onderzoek naar de hydrologische effecten die in de praktijk optreden ten plaatse van omgevingsbelangen. Om deze effecten goed (en snel) in beeld te kunnen brengen, moet vooraf een proactieve infiltratie- en onttrekkingsstrategie worden bedacht. Deze strategie dient gericht te zijn op het onderscheiden van de (gewijzigde) effecten die door Dunea worden veroorzaakt van de natuurlijke effecten op grondwater- en oppervlaktewaterstanden. Bij de beschrijving van de strategie dient te worden aangegeven hoe en voor welke duur winmiddelen zullen worden ingezet. De strategie kan indien nodig uit verschillende fases bestaan, bijvoorbeeld als meerdere proefsituaties worden uitgevoerd. In dat geval dient iedere fase uitgebreid te worden beschreven;
- b. Het voor de korte termijn monitoring te gebruiken monitoringsmeetnet dient te worden aangegeven en verklaard. Het dient duidelijk te zijn dat het meetnet goed zicht houdt op de aanwezige omgevingsbelangen. Monitoringspeilbuizen dienen op een geschikte plaats te worden geplaatst. Indien mogelijk niet voldoende inzicht is in de relatie tussen de in de monitoringspeilbuizen optredende grondwaterstanden/stijghoogten en de effecten (door toedoen van de winning) ter plaatse van de grondwatergevoelige omgevingsbelangen, kan het noodzakelijk worden geacht deze relatie te controleren middels de plaatsing en monitoring van een peilbuis nabij het betreffende belang. Een dergelijke controlepeilbuis dient in het plan te worden opgenomen, inclusief

een plan van aanpak hoe genoemde relatie zal worden vastgesteld. Waar mogelijk dienen (in ieder geval ook) de in het meetplan opgenomen peilbuizen te worden gebruikt, zodat op de lange termijn dezelfde peilbuizen worden bemeten en er langdurige jaarreeksen ontstaan. Per peilbuis dient op basis van relevante rapporten behorend bij de vergunningaanvraag te worden aangegeven welke hydrologische effecten ter plaatse mogen worden verwacht;

- c. Indien sprake is van oppervlaktewatergevoelige belangen, zal monitoring hierop plaats moeten vinden middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Daarnaast blijkt in sommige gevallen dat het ook nauwkeuriger is om de invloed van Dunea op de grondwatersituatie bij de omgevingsbelangen te monitoren middels de oppervlaktewaterpeilen in de infiltratieplassen. Indien dit daadwerkelijk zo voorkomt, dient dus daarop te worden gestuurd. Bij oppervlaktewatermonitoring dient wel te worden gelet op de nadelen van deze monitoring: bij verstoppingen kan het peil op orde zijn, maar toch langzaam sprake zijn van verdroging. Verder kunnen er meerdere winmiddelen invloed hebben op de situatie bij een omgevingsbelang. Monitoring van oppervlaktewaterpeilen is dan mogelijk niet de juiste manier, al kan ook worden gedacht aan plaatsing en monitoring van een controlepeilbuis (zie ook onder d). Als laatste kan nog worden opgemerkt dat oppervlaktewaterpeilen afhankelijk kunnen zijn van weerfactoren (bijv. stuw), dit kan hinderend werken. Per oppervlaktewatermeetpunt dient op basis van de vergunningaanvraag (en bijlagen) te worden aangegeven welke hydrologische effecten ter plaatse mogen worden verwacht;
- d. Om de hydrologische effecten goed in beeld te kunnen brengen, moeten de peilbuizen en oppervlaktewatermeetpunten niet alleen voldoende frequent te worden bemeten, maar moeten de metingen tevens frequent genoeg worden geregistreerd en uitgelezen. Dunea dient per meetpunt aan te geven wat genoemde frequenties zijn en dient deze frequenties waar nodig nader toe te lichten. Metingen dienen daarnaast voldoende nauwkeurig te zijn;
- e. Op het moment dat monitoringsresultaten binnen komen, moeten deze ook spoedig worden getoetst aan de op basis van de vergunningaanvraag te verwachten hydrologische effecten. Het moet duidelijk zijn welke frequentie door Dunea wordt gehanteerd;
- f. Ondanks dat de kans reëel is dat de hydrologische effecten binnen de in de aanvraag (hydrologische effectenstudie) aangegeven waarden zullen blijven, kan dit niet worden uitgesloten. Mocht onverhoopt blijken dat de hydrologische effecten ter plaatse van omgevingsbelangen toch groter/nadeliger zijn dan verwacht, dan dient Dunea maatregelen te nemen om alsnog te zorgen dat effecten niet groter/nadeliger zijn dan in de aanvraag aangegeven. De mogelijke maatregelen moeten in het plan al worden beschreven en toegelicht, zodat snel kan worden geschakeld en schade aan omgevingsbelangen zoveel mogelijk wordt voorkomen;
- g. Los van de reguliere monitoring (zoals bedoeld in meetplannen) moeten ook de monitoringsresultaten worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag. Hierbij dienen ook toetsingsresultaten en een analyse hiervan te worden gerapporteerd en dient een voor stakeholders begrijpelijke toelichting op de resultaten te worden gegeven. Daarnaast moet ook duidelijk zijn hoe de resultaten beschikbaar worden gesteld aan stakeholders. Een werkwijze hieromtrent dient te zijn opgenomen in het monitorings- en actieplan.

D9.3.13

Een monitorings- en actieplan dient te voldoen aan de vereisten zoals opgenomen in voorschrift D9.3.12, maar treedt hoe dan ook niet in werking voordat deze ter goedkeuring is voorgelegd aan het bevoegd gezag. Op het moment dat het plan is goedgekeurd, dient monitoring ook conform het plan te worden uitgevoerd. Wij zullen hier als bevoegd gezag op toezien. Omdat niet duidelijk is of er nog maatregelen nodig zijn om binnen de nu verwachte hydrologische effecten te blijven, is ook nog niet duidelijk hoe lang de monitoring nodig zal blijven. Het monitorings- en actieplan kan pas komen te vervallen op het moment dat zeker is dat de hydrologische effecten (eventueel na maatregelen) niet groter of nadeliger zijn dan wordt verwacht. Pas op dat moment kan Dunea een verzoek indienen het plan te laten vervallen. Wij zullen dit verzoek dan beoordelen en hier een besluit op nemen.

Het bevoegd gezag zal de voor het betreffende deelgebied bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen), voor zover dit nog niet door vergunninghoudster is gedaan, informeren over het ingediende

monitorings- en actieplan. Als een stakeholder vervolgens het monitorings- en actieplan wil ontvangen, dan kan hij ons hierom vragen. Hierbij wegen wij dan wel het belang af dat deze stakeholder heeft bij dit specifieke stuk. Als er sprake is van een (mogelijk) belang, dan sturen wij het monitorings- en actieplan naar de stakeholder. Deze systematiek van toesturen op verzoek passen wij uiteraard niet toe bij stakeholders van wie het belang op voorhand al duidelijk is en waarvan wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal belangenverenigingen waarvan het belang waar zij voor opkomen in het hele wingebied van Dunea aanwezig is. Binnengekomen monitorings- en actieplannen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er wel van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken.

Indien wij beoordelen dat het monitorings- en actieplan niet voldoet aan de gestelde eisen, dan wordt niet voldaan aan de voorschriften en kunnen wij hier waar nodig op handhaven. Het kan echter ook voorkomen dat wij bij de beoordeling van een monitorings- en actieplan tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder van mening is dat dit niet zo is. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij toch van mening blijven dat het monitorings- en actieplan voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen het genomen besluit staat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar open.

D9.3.14

Op het moment dat veranderingen van grondwaterstanden, stijghoogten en/of oppervlaktewaterstanden optreden die groter en/of negatiever zijn dan op basis van de vergunningaanvraag (en bijlagen) ter plaatse mogen worden verwacht, dient actie te worden ondernomen. Er is dan namelijk sprake van een situatie die op basis van de hydrologische berekeningen niet wordt verwacht en waarvan dan niet is beschouwd of sprake kan zijn van een situatie waarbij omgevingsbelangen (mogelijk) worden geschaad. De vergunning biedt daarom ook geen ruimte voor dat grotere effect, waardoor ook handelen is vereist. Om deze reden moet Dunea bij een constatering hiervan binnen de in het monitorings- en actieplan aangegeven termijn de benodigde maatregelen nemen om te zorgen dat de grondwaterstanden en/of stijghoogten weer dalen (bij een verhoging) of stijgen (bij een verlaging) tot binnen de verwachte hydrologische effecten. Daarnaast moet Dunea melding van de situatie bij de Omgevingsdienst Haaglanden doen. Hierdoor kunnen wij ook beoordelen of de voorgestelde maatregelen afdoende zijn en waar nodig aanvullende maatregelen opleggen. Belangrijke noot bij dit voorschrift is dat dit voorschrift geen betrekking heeft op de lange termijn monitoring zoals opgenomen moet worden in een meetplan zoals bedoeld in voorschrift D9.3.3, onder a.

D9.3.15

Tijdens de monitoring van grondwaterstanden, stijghoogten en/of oppervlaktewaterstanden zou ook kunnen blijken dat de monitoringsresultaten niet voldoende aannemelijk maken dat de hydrologische effecten op omgevingsbelangen niet groter zijn dan op basis van de vergunning(aanvraag) mag worden verwacht. In die gevallen is het van belang dat de monitoring wordt aangepast. In het monitorings- en actieplan dient te worden aangegeven hoe in deze situatie hiermee wordt omgegaan. Er dient in ieder geval een plan van aanpak voor aanpassing van de monitoring te worden gemaakt, dat ter goedkeuring dient te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Na goedkeuring dient de monitoring binnen de aangegeven periode conform plan te worden aangepast. Tevens dient er aandacht te zijn voor de mogelijke gevolgen voor omgevingsbelangen, doordat niet binnen korte termijn duidelijk is/wordt of deze kunnen worden geschaad. Binnen het plan dient dan ook aandacht te zijn voor eventueel noodzakelijk te nemen maatregelen tot het moment dat de monitoring de hydrologische effecten op omgevingsbelangen wel afdoende in beeld brengt.

D9.4.1

Om verschillende redenen kan in de toekomst (dus nadat de nu beoogde wijziging van winning 4 is doorgevoerd) nog een keer de wens of noodzaak ontstaan om wijzigingen aan de winmiddelen door te voeren of de bedrijfsvoering aan te passen. Voorbeelden zijn het vervangen van een defecte onttrekkingsput en het verplaatsen van onttrekkingsputten ten behoeve van natuurbehoud of -ontwikkeling, maar ook het optimaliseren van de winning kan een reden zijn wijzigingen aan te brengen. Dergelijke wijzigingen kunnen worden toegestaan op het moment dat wordt aangetoond dat de effecten door toedoen van de wijziging niet leiden tot nadelige effecten op de dan geldende omgevingsbelangen, óf dat voldoende wordt gecompenseerd. Dit dient te blijken uit een melding, waarbij een onderzoeksrapport dient te worden overgelegd. In het voorschrift staat aangegeven aan welke voorwaarden het onderzoek dient te voldoen, zodat objectief kan worden getoetst of de beoogde wijziging voldoet aan de criteria voor een melding.

In het voorschrift zijn tevens de gedefinieerde wijzigingen opgesomd die mogelijk in aanmerking kunnen komen voor het wijzigen met een melding. Hierbij willen wij wel benadrukken dat een melding alleen mogelijk is indien is aangetoond dat dit geen negatieve effecten veroorzaakt op de op dat moment geldende omgevingsbelangen (zie voorschrift D9.4.2). Wij beseffen dat de kans, dat de aanleg van bijvoorbeeld een nieuwe infiltratieplas binnen een melding mogelijk is, zeer klein is, maar omdat niet uit te sluiten is dat een plas wordt aangelegd op een plaats waarbij geen omgevingsbelangen worden geschaad, is dit wel gewoon als optie opgenomen. Wijzigingen die hierboven niet staan vermeld, kunnen niet onder een melding. Hiervoor is dan een wijziging van de vergunning noodzakelijk.

Behalve voor bepaalde fysieke wijzigingen aan de infiltratie- en of onttrekkingsinrichting is ook voor het wijzigen van de locatie (bron) waar het oppervlaktewater uit wordt gewonnen, opgenomen dat in bepaalde gevallen een wijzigingsmelding dient te worden gedaan. Dit is vooral het geval op het moment dat het betreffende oppervlaktewater (na voorzuivering) van significant mindere kwaliteit is. Een gemiddelde concentratietoename van 5 % van één van parameters zoals opgenomen in de geldende wet- en regelgeving voor infiltratie van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment is dat het Ib) is gehanteerd als grens voor het doen van een wijzigingsmelding. Het voorschrift verwijst hier in algemene zin naar de in geldende wet- en regelgeving opgenomen kwaliteitseisen voor het infiltreren van oppervlaktewater in de bodem (op dit moment dus het Ib). Om te voorkomen dat de verwijzing in de toekomst bij wetwijzigingen niet meer klopt, wordt in het algemeen verwezen naar geldende wet- en regelgeving.

In het geval van oppervlaktewater (na zuivering) van significant mindere kwaliteit dient eerst te worden onderzocht wat de mogelijke gevolgen van het infiltreren kunnen zijn op omgevingsbelangen. Op het moment dat Dunea zorgt voor een adequate voorzuivering, en de kwaliteit hiermee niet achteruitgaat ten opzichte van het huidige infiltratiewater, dan is een melding niet nodig. Als laatste benadrukken wij dat in alle gevallen dient te worden voldaan aan voorschrift D9.3.2: de kwaliteit van het infiltratiewater dient altijd te voldoen aan de in wet- en regelgeving gestelde normen.

Op het moment dat een onttrekkings- of infiltratieput moet worden verplaatst (vaak als de putten aan vervanging toe zijn), dan vindt deze verplaatsing vaak zo dicht mogelijk bij de bestaande put plaats. Hierdoor zullen de effecten van de onttrekking of infiltratie niet (significant) wijzigen. Het indienen van een melding en een bijbehorend onderzoek heeft dan geen toegevoegde waarde. Om deze reden is in het voorschrift opgenomen dat op het moment dat een onttrekkings- of infiltratieput wordt verplaatst tot een afstand van minder dan tien meter van de oorspronkelijke locatie, een melding als bedoeld in het voorschrift niet nodig is. We benadrukken dat de verplichting om ons te informeren over de start van de werkzaamheden, zoals bedoeld in voorschrift D9.2.2, onverminderd blijft gelden.

D9.4.2

Indien een wijzigingsmelding niet voldoet aan de in voorschrift D9.4.1 en D9.4.2 genoemde eisen (hetzij door een te groot effect, hetzij door onvolledigheid van de melding), dan wordt niet voldaan aan de voorschriften en kunnen wij hier waar nodig op handhaven. De beoogde wijziging kan dan niet worden geëffectueerd. Er dient dan voor de beoogde wijziging een wijzigingsvergunning te worden aangevraagd om alsnog deze wijziging (mogelijk) te mogen doorvoeren. Uiteraard wil het indienen van een vergunningaanvraag nog niets zeggen over de vergunbaarheid.

Het bevoegd gezag zal de voor het betreffende deelgebied bekende stakeholders (gemeenten, waterschappen, belangenverenigingen), voor zover dit nog niet door vergunninghoudster is gedaan, informeren over de ingediende wijzigingsmelding. Mocht een ieder vervolgens de wijzigingsmelding wil ontvangen, dan kan degene ons hierom vragen. De systematiek van toesturen op verzoek geldt uiteraard niet bij de thans bekende stakeholders waarvan wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Deze systematiek van toesturen op verzoek passen wij uiteraard niet toe bij stakeholders van wie het belang op voorhand al duidelijk is en van wie wij weten dat zij de stukken altijd willen ontvangen. Dit zijn bijvoorbeeld gemeenten en waterschappen, maar ook een aantal belangenverenigingen waarvan het belang waar zij voor opkomen in het hele wingebed van Dunea aanwezig is. Binnengekomen wijzigingsmeldingen zullen direct naar deze partijen worden gestuurd, waarbij wij er van uitgaan dat zij zorgvuldig omgaan met (de vertrouwelijkheid van) de stukken.

Het kan ook voorkomen dat wij bij de beoordeling van een wijzigingsmelding tot de conclusie komen dat deze voldoet aan de gestelde eisen, maar dat een stakeholder van mening is dat dit niet zo is. Indien dit (goed onderbouwd) wordt aangegeven door de stakeholder, hebben wij de mogelijkheid een heroverweging van onze eerdere beoordeling te maken. Indien wij toch van mening blijven dat de wijzigingsmelding voldoet aan de gestelde eisen, dan staat voor de stakeholders de mogelijkheid open via het handhavingsspoor hiertegen in verweer te gaan middels een verzoek tot handhavend optreden. Wij zullen op basis van een dergelijk verzoek een besluit moeten nemen of wordt overgegaan tot handhaving. Tegen het genomen besluit staat de mogelijkheid van het indienen van bezwaar open.

Zoals vermeld moet uit een ingediende wijzigingsmelding blijken dat een beoogde wijziging niet leidt tot negatieve effecten op de op dat moment aanwezige omgevingsbelangen. Het komt echter in projecten (bijvoorbeeld herinrichting natuur) ook voor dat compensatie plaatsvindt. In die gevallen is het van belang dat de benodigde toetsing in het kader van de betreffende wetgeving (bijvoorbeeld Wet natuurbescherming) heeft plaatsgevonden en/of onherroepelijke vergunningen in dat kader zijn verleend, voordat een wijzigingsmelding wordt ingediend. Een eis tot deze volgorde is opgenomen in voorschrift D9.5.1.

Genoemde compensatie van negatieve effecten op omgevingsbelangen kan ook plaatsvinden ter plaatse van andere deelgebieden. Dit betekent dat in dat geval voor beide deelgebieden tegelijk een integrale afweging moet worden gemaakt. Meldingen (en eventueel aangepaste meetplannen) dienen in dat geval voor beide deelgebieden gelijktijdig te worden ingediend en beoordeeld.

D9.4.3

Bij iedere wijzigingsmelding dient goed te worden beschouwd in hoeverre vanwege de wijziging van de winning een aanpassing van de monitoring (en dus het meetplan) benodigd is. Dit kan betekenen het opnieuw bepalen van alarmwaarden of maximale oppervlaktewaterpeilfluctuaties, maar eventueel ook het plaatsen van nieuwe monitoringspeilbuizen of oppervlaktewaterpeilpunten of controlepeilbuizen. Een dergelijke beschouwing wordt door Dunea uitgevoerd en gerapporteerd, waarbij het bevoegd gezag beoordeelt of nog aan gestelde eisen wordt voldaan.

D9.5.1 en D9.5.2

Een eerste opmerking bij deze voorschriften is dat deze betrekking hebben op wijzigingen zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 en dus niet op de middels dit besluit toegestane wijzigingen van winning 4. De toetsing van die

laatstgenoemde effecten is immers geborgd in de voorschriften D9.3.4, onder b, en de voorschriften D9.3.12 t/m D9.3.15, alsmede middels de benodigde vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Ook voor wat betreft natuurbelangen mogen wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie en wijzigingen van een meetplan niet leiden tot nadelige effecten. Het is bij dergelijke wijzigingen van belang te toetsen aan de natuurwaarden die op dat betreffende moment in het gehele beïnvloedingsgebied van de betreffende grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie aanwezig zijn.

In de huidige bedrijfsvoering na doorvoering van de middels dit besluit toegestane wijzigingen van winning 4 (nulsituatie bij start gebruik doelvoorschriften rond wijzigingen) kan het zo zijn dat er een negatief effect is op omgevingsbelangen dat al stamt uit het verleden. Omdat hier sprake is van een bestaand recht op basis van de eerdere (en vigerende) vergunningen, kan vanwege het omzetten van de huidige middelvoorschriften naar doelvoorschriften nu niet zomaar worden geëist dat voor de nulsituatie ineens moet worden getoetst op negatieve effecten op omgevingsbelangen. Bij iedere wijziging van de onttrekking en/of infiltratie dient dit uiteraard wel te gebeuren. Mocht Dunea zichzelf vrijwillig middels een meetplan strengere eisen opleggen, dan is dat uiteraard wel mogelijk. Er zal dan ook worden getoetst op het nieuwe meetplan. Bij een eventueel volgend meetplan of volgende wijziging, kan Dunea dan niet zonder meer terugvallen op een eerdere (meer nadelige) situatie en zal worden getoetst op de dan in het meetplan opgenomen situatie.

Bij wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie is vaak een natuurtoets nodig en mogelijk ook een ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving. Op dit moment is dat de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). In dergelijke gevallen wordt in het kader van deze natuurwetgeving al getoetst of de mogelijke gevolgen voor natuurbelangen acceptabel worden geacht. Een beschouwing van hydrologische effecten is hier een onderdeel van. Een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan mag pas worden gedaan op het moment dat een dergelijke toetsing heeft plaatsgevonden en benodigde vergunningen of ontheffingen onherroepelijk zijn. Er is dan al door meerdere ter zake kundige partijen (bijvoorbeeld het bevoegd gezag en de opsteller van de ingediende natuurrapporten) naar de gevolgen voor natuurbelangen gekeken en stakeholders op dit gebied zijn dan ook al geïnformeerd en betrokken en hebben de mogelijkheid gehad in verweer te gaan tegen de door het bevoegd gezag genomen besluiten.

In enkele gevallen hoeft bij (geringe) wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of infiltratie (bijvoorbeeld bij het herplaatsen van een bron) geen natuurtoets te worden uitgevoerd en hoeft ook geen ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving te worden verkregen. Dergelijke wijzigingen worden geschaard onder de term 'huidig gebruik' in het Natura 2000 beheerplan (hierna: Nbp). In die gevallen kan dan (gezien de te verwachten geringe effecten) direct een wijzigingsmelding bij ons worden ingediend. Er dient dan echter onverminderd met een onderzoek te worden aangetoond dat de beoogde wijzigingen daadwerkelijk geen negatief effect hebben op omgevingsbelangen. Waar nodig zullen wij deskundig advies inwinnen bij het bevoegd gezag voor natuurwetgeving. Dit advies zullen wij betrekken bij onze beoordeling.

D9.5.3

Om op een zo objectief mogelijke manier natuurbelangen te kunnen beschermen, zal bij een wijzigingsmelding of wijziging van een meetplan worden getoetst aan in wet- en regelgeving of beleid opgenomen grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur. Het betreft hier dan natuur, gevoelig voor grondwaterstandwijzigingen, grondwaterstandsfluctuaties, wijzigingen van de chemische en (micro)biologische grondwaterkwaliteit, oppervlaktewaterpeilwijzigingen, oppervlaktewaterpeilfluctuaties en/of wijzigingen van de chemische en (micro)biologische oppervlaktewaterkwaliteit.

Op basis van Europese regelgeving worden door een aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebieden aangewezen. De gebieden Solleveld & Kapittelduinen en Meijendel & Berkheide zijn dergelijke Natura 2000-gebieden. In een

aanwijzingsbesluit worden tevens voor het betreffende gebied habitatrichtlijntypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten vastgesteld. Indien uit Europese profielen voor deze typen en soorten blijkt dat ze als grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig (aanduiding 'gevoelig' of 'supergevoelig') kunnen worden beschouwd, dan worden deze -voor zover aanwezig in het beïnvloedingsgebied van de activiteit- meegenomen bij een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan. Dit geldt ook voor habitat- en vogelrichtlijnsoorten die zelf niet direct grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig zijn, maar waarvan de habitat waar ze zijn gevestigd dat wel is. Voorbeelden van grondwatergevoelige en/of oppervlaktewatergevoelige habitatrichtlijntypen zijn vochtige duinvalleien (H2190) en kranswierwateren (H3140). De nauwe korfslak en kamsalamander zijn voorbeelden van habitatrichtlijnsoorten die als grondwatergevoelig en/of oppervlaktewatergevoelig worden beschouwd. Als laatste is de roerdomp een voorbeeld van een grondwatergevoelige en/of oppervlaktewatergevoelige vogelrichtlijnsoort.

Voor ieder Natura 2000-gebied wordt een Nbp vastgesteld. Een Nbp is een beleidskader voor het provinciale natuurbeleid. Een Nbp is geen doel op zich maar een middel om in een bepaald gebied, beheerd ten behoeve van het natuurbehoud, bepaalde doelstellingen (in verband met onder andere ecologie, bosbeheer, landschap, cultuurhistorie, recreatie) te realiseren. Het Nbp bevat een gedetailleerde beschrijving van de bestaande toestand en een verzameling van de nodige terreininformatie, op basis waarvan natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen worden geformuleerd. Indien in een Nbp natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen zijn geformuleerd die betrekking hebben op grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur, dan wordt hier bij wijzigingsmeldingen en meetplannen op getoetst. Op het moment dat in een Nbp ook toekomstige natuur is opgenomen, is dat ook een toetsingskader.

Bij wijzigingen van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltratie is vaak een natuurtoets nodig en mogelijk ook een ontheffing of vergunning in het kader van natuurwetgeving. Op dit moment is dat de Wnb. Op grond van de voorschriften D9.5.1 en D9.5.2 moet een dergelijke toets zijn uitgevoerd voordat een wijzigingsmelding kan worden gedaan. Benodigde ontheffingen of vergunningen moeten onherroepelijk zijn. Op deze manier is voorafgaand aan een wijzigingsmelding voor alle partijen duidelijk welke (grondwatergevoelige) natuurbelangen aanwezig zijn en welke maatregelen dienen te worden genomen ter bescherming van deze belangen. De verplichting ontheffing- en vergunningverlening in het kader van de Wnb af te moeten wachten, is een vangnet voor natuur die niet op de eerder genoemde gronden worden aangeduid als grondwatergevoelig of oppervlaktewatergevoelig, maar die in dat specifieke geval wel (mogelijk) bescherming nodig hebben. Hierbij kan worden gedacht aan niet in het aanwijzingsbesluit opgenomen soorten, die wel vallen onder de bescherming van hoofdstuk 3 van de Wnb. Voorbeelden hiervan zijn de rugstreepdier en de zandhagedis. Ook in het geval van dussdanige grote effecten op habitatrichtlijntypen die niet zijn aangeduid als grondwatergevoelig of oppervlaktewatergevoelig, dat toch sprake is van (mogelijk) nadelige gevolgen, is vergunningverlening in het kader van de Wnb een vangnet. Indien sprake is van een (mogelijk) nadelig effect worden alle belangen meegewogen bij de vergunning- en ontheffingsverlening in het kader van de Wnb. In een dergelijke vergunning of ontheffing kunnen eisen worden opgenomen ter bescherming van natuurbelangen. Deze eisen, alsmede de uitgangspunten van de vergunning- of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wnb worden dan meegenomen bij een wijzigingsmelding of een wijziging van een meetplan.

Naast het Nbp kunnen er op grond van ander provinciaal natuurbelang ook overige plannen als beleid zijn vastgesteld. Denk hierbij aan beleid dat is vastgesteld naar aanleiding van het Natuurnetwerk Nederland. Indien in een vastgesteld beleidsplan overige natuurdoelstellingen en hierbij passende beheermaatregelen zijn geformuleerd die betrekking hebben op grondwatergevoelige en grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur, dan wordt ook hier bij wijzigingsmeldingen en meetplannen op getoetst. Op het moment dat in een dergelijk plan ook toekomstige natuur is opgenomen, is dat ook een toetsingskader.

Als grondwatergevoelige of oppervlaktewatergevoelige natuur aanwezig is, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe (mogelijke) effecten dienen te worden getoetst. Voor wat betreft grondwatergevoelige habitattypen bestaat het voornemen in de toekomst in Nbp's grondwaterregimes vast te stellen. Op basis van deze grondwaterregimes kan dan worden beoordeeld of er door toedoen van de (wijziging van) de onttrekking en infiltratie (mogelijk) nadelige gevolgen plaats kunnen vinden voor de aanwezige grondwatergevoelige natuur. Een eventuele monitoring kan hier dan ook op worden ingericht.

In de huidige Nbp's zijn (nog) geen grondwaterregimes opgenomen. Er zijn ook geen wettelijk of landelijk vastgestelde grondwaterregimes voor grondwatergevoelige natuur vastgesteld. Wel zijn er meerdere onderzoeksrapporten beschikbaar, waarin grondwaterregimes voor bepaalde habitattypen zijn opgenomen. Deze zijn echter niet geheel eenduidig over de te hanteren grondwaterregimes. Om deze reden is in het voorschrift opgenomen dat, op het moment dat er geen grondwaterregimes zijn opgenomen in het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Natura 2000 beheerplan, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming, Dunea in een wijzigingsmelding onderbouwd aangeeft, welk grondwaterregime (op basis van welk onderzoek) zij wil gaan hanteren bij de toetsing van de effecten en eventueel bij het opstellen van een meetplan. Om een goed oordeel te kunnen vellen over het beoogde grondwaterregime in relatie tot de natuurbelangen, wordt het bevoegd gezag voor de natuurwetgeving (op dit moment Wnb) bij de beoordeling betrokken. Dat bevoegd gezag heeft de specifieke kennis in huis en zal bij een wijziging ook op een eerder moment in veel gevallen al een natuurtoets voor dezelfde activiteit hebben gedaan of hiervoor een vergunning of ontheffing hebben verleend.

Een voor een deelgebied en/of habitatype geldend grondwaterregime dient overigens nog wel te worden 'vertaald' naar de situatie ter plaatse van de peilbuizen of infiltratieplassen. Op welk peil dient daar te worden gestuurd om er voor te zorgen dat in ieder geval niet door toedoen van Dunea een negatieve invloed op deze natuur ontstaat? Dit dient onderdeel te zijn van de beschouwing en dient derhalve terug te komen bij wijzigingsmeldingen en/of (gewijzigde) meetplannen.

D9.5.5

Als grondwaterkwaliteitsgevoelige natuur of oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur aanwezig is, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe (mogelijke) effecten dienen te worden getoetst. In het vastgestelde aanwijzingsbesluit van de Natura 2000-gebieden, het Npb, eventuele plannen op grond van ander provinciaal natuurbelang en/of in een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming kunnen eisen of randvoorwaarden voor grondwaterkwaliteit en oppervlaktewaterkwaliteit worden opgenomen. Op basis van deze specifieke eisen kan dan worden beoordeeld of er door toedoen van de (wijziging van de) onttrekking en infiltratie (mogelijk) nadelige gevolgen plaats kunnen vinden voor de aanwezige grondwaterkwaliteitsgevoelige oppervlaktewaterkwaliteitsgevoelige natuur. Een eventuele monitoring kan hier dan ook op worden ingericht.

D9.6.1

Een eerste opmerking bij dit voorschrift (en voorschrift D9.6.2) is dat deze betrekking hebben op wijzigingen zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 en dus niet op de middels dit besluit toegestane wijzigingen van winning 4. De toetsing van die effecten is geborgd in de voorschriften D9.3.4, onder b, en de voorschriften D9.3.12 t/m D9.3.15 alsmede middels de benodigde vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Als voor grondwateroverlast en/of -onderlast gevoelige bebouwing en/of grondwatergevoelige objecten aanwezig zijn, dient op voorhand duidelijk te zijn hoe dient te worden getoetst. Burgers en bedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de gevolgen van overtollig grondwater of een lage grondwaterstand. Artikel 3.6 van de Waterwet bevat de gemeentelijke zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. In het gemeentelijk rioleringsplan (hierna: GRP), maar mogelijk ander

gemeentelijk beleid, geeft de gemeente aan hoe invulling wordt gegeven aan de grondwaterzorgplicht, bijvoorbeeld wanneer sprake is van 'structureel', wat doelmatig is, enzovoorts. In de GRP hanteren gemeenten ontwateringsniveaus. Mogelijk worden ook andere criteria in het GRP of ander beleid opgenomen. Hierdoor ontstaat voor deze gebieden een objectief toetsingscriterium. Voor locaties die buiten deze gebieden zijn gelegen, ontbreken een in beleid vastgesteld ontwateringsniveau of andere toetsingscriteria. Voor deze locaties dient in bovengenoemde gevallen door Dunea specifiek onderzoek te worden gedaan naar aanwezige belangen die gevoelig zijn voor grondwateroverlast en/of -onderlast. Op de inhoud van een dergelijk onderzoek en de criteria waaraan wordt getoetst, wordt nader ingegaan in voorschrift D9.6.2 (inclusief toelichting).

Omdat wet- en regelgeving en beleid in de toekomst naar verwachting (onder andere door de komst van de Omgevingswet) zullen gaan veranderen, verwijzen wij in het voorschrift niet letterlijk naar de huidige wet- en regelgeving en het beleid, maar naar geldende wet- en regelgeving en beleid in het algemeen. Hiermee wordt voorkomen dat bij dergelijke wijzigingen de waterwetvergunning niet meer klopt en moet worden aangepast.

D9.6.2

In het GRP worden over het algemeen ontwateringsniveaus voor verschillende gebieden opgenomen. Van alle bebouwing en/of objecten binnen de invloed van de ontwateringsniveaus van de gemeente mag worden verwacht dat door eigenaren zelf wordt ingespeeld op deze ontwateringsniveaus. Het is in dergelijke gevallen van belang dat een wijziging van de grondwateronttrekking en/of waterinfiltraties niet zal leiden tot een negatieve beïnvloeding van deze ontwateringsniveaus. Voor bebouwing en/of objecten buiten deze invloedzone dient middels maatwerk te worden beschouwd of de beoogde wijzigingen een negatief effect hebben. Onder grondwatergevoelige objecten worden onder andere verstaan sportvelden en openbaar groen.

Toetsing vindt plaats ten opzichte van de (op dat moment geldende) huidige situatie. Indien in de huidige situatie al sprake is van grondwateroverlast en/of onderlast, dan wordt getoetst of een beoogde wijziging van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie hier een extra (negatieve) bijdrage aan levert.

D9.7.1

Een eerste opmerking bij dit voorschrift, evenals bij de voorschriften D9.7.2 en D9.7.3, is dat deze betrekking hebben op wijzigingen zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1 en dus niet op de middels dit besluit toegestane wijzigingen van winning 4. De toetsing van die effecten is immers geborgd in de voorschriften D9.3.4, onder b, en de voorschriften D9.3.12 t/m D9.3.15, alsmede middels de benodigde vergunningen en ontheffingen in het kader van de natuurbeschermingswetgeving.

De KRW is Europese regelgeving die door alle lidstaten wettelijk is verankerd en heeft als doel dat uiterlijk in 2027 al het water in Europa schoon en gezond is. De KRW geldt voor al het water (oppervlaktewater en grondwater) en gaat over alle aspecten van waterkwaliteit: chemie (vervuilende stoffen in het water), ecologie (goede omstandigheden voor een divers planten- en dierenleven) en voor grondwater ook hoeveelheid en geschiktheid voor drinkwaterwinning. Een belangrijk uitgangspunt is dat geen achteruitgang van de waterkwaliteit mag plaatsvinden. Dit betekent ook dat verzilting van het grondwater zo veel als mogelijk dient te worden voorkomen. De uitgangspunten uit de KRW zijn voor Nederland op dit moment verankerd in de Waterwet. De Waterwet zal overgaan in de Omgevingswet. In provinciaal beleid zijn nadere eisen uitgewerkt om verzilting van het grondwater tegen te gaan.

Wijzigingen van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie kunnen alleen (onder een wijzigingsmelding) worden toegestaan op het moment dat de hoeveelheid zoet grondwater niet vermindert. Dit voorschrift beschrijft een zo objectief mogelijk afwegingskader hiervoor, gebaseerd op de eisen zoals opgenomen in provinciaal beleid. Vanwege wisselende omstandigheden (bijvoorbeeld neerslag en zeespiegel), alsmede het belang van een beeld op optredende verzilting op de lange termijn, worden de effecten bezien over een langjarige periode. Ook is het van

belang niet alleen de lokale situatie te beschouwen, maar over het gehele gebied waar de winning van Dunea invloed op kan hebben. Op deze wijze kunnen negatieve invloeden op een bepaalde plaats worden afgewogen tegen positieve invloeden op andere locaties. Het is van belang dat de hoeveelheid zoet grondwater per saldo niet afneemt.

D9.7.2

Of in een gebied verzilting optreedt, hangt af van meerdere factoren. Uiteraard kunnen een grondwateronttrekking en waterinfiltratie hier invloed op hebben, maar dat geldt ook voor omstandigheden als neerslag, verdamping, zeepiegelverandering, drainage, ontwatering en afwatering. Als bij een beoogde wijziging door Dunea een onderzoek wordt uitgevoerd naar mogelijke verzilting, kan dus een verziltingssituatie worden berekend die niet wordt veroorzaakt door de beoogde wijziging van de grondwateronttrekking en waterinfiltratie. Als dit bij een wijzigingsmelding door Dunea aannemelijk wordt gemaakt, kunnen wij beoordelen of de beoogde wijziging door kan gaan.

D9.7.3

In de voorschriften D9.5, D9.6 en D9.7.1 zijn toetsingskaders beschreven voor de omgevingsbelangen natuur, grondwateroverlast en -onderlast in bebouwd gebied en verzilting. Er zijn ook andere omgevingsbelangen bekend als archeologische en aardkundige waarden, landbouw en overige grondgebonden agrarische bestemmingen, bodemverontreinigingen, overige grondwateronttrekkingen en/of -infiltraties, waterstaatswerken, overige boven- en ondergrondse infrastructuur en (stedelijk) groen. Mogelijk zijn er ook omgevingsbelangen waarvan wij op dit moment nog geen weet hebben. Het is van belang dat op het moment van een beoogde wijziging van de grondwateronttrekking of waterinfiltratie deze omgevingsbelangen in beeld worden gebracht. Vervolgens moet zeker worden gesteld dat deze omgevingsbelangen niet nadelig worden beïnvloed door de beoogde wijzigingen, of dat deze voldoende worden gecompenseerd. Het onderzoek hiernaar en de toetsing hiervan zijn maatwerk.

D9.8

In het voorschrift wordt ingegaan op de uit te voeren monitoring. Dit staat los van de monitoring van de hydrologische effecten direct na ingebruikname van de gewijzigde winning 4, zoals opgenomen in voorschrift D9.3.13. Voorschrift D9.8 betreft de monitoring voor de lange termijn en geldt derhalve voor onbepaalde tijd. Voor wat betreft de monitoring wordt alleen ingegaan op de metingen van grondwaterstanden, stijghoogten en oppervlaktewaterpeilen. Metingen van de chemische kwaliteit en debieten zijn hier niet beschreven, omdat deze al zijn opgenomen in voorschriften in de vigerende vergunning uit 2010. Op dit moment is er geen aanleiding om de monitoringsvoorschriften hieromtrent aan te passen, dit zou eventueel in de toekomst bij een revisievergunning nog tegen het licht kunnen worden gehouden.

Aangezien de doelvoorschriftensystematiek zich vooral richt op de effecten van de onttrekkingen en infiltraties op omgevingsbelangen, is een snelle en accurate toetsing van de monitoringsresultaten aan de in het meetplan opgenomen alarmwaarden essentieel. In het voorschrift zijn dus eisen opgenomen over een snelle beoordeling van monitoringsresultaten en waar nodig ook gepast en tijdig handelen bij een (dreigende) onder- of overschrijding van de vastgestelde alarmwaarden. Indien nodig dient het bevoegd gezag ook te worden betrokken.

Naar aanleiding van het doelvoorschriftenproject zit Dunea ook in een transitie van de huidige bedrijfsvoering naar een bedrijfsvoering waarin wordt gestuurd op effecten. Dit betekent dat het monitoringsnetwerk nog moet worden aangepast, zodat monitoringsgegevens niet alleen digitaal worden gemeten, maar ook snel worden geregistreerd en getoetst. Een dergelijke aanpassing voor alle deelgebieden neemt naar verwachting een aantal jaren in beslag. In voorschrift D9.8.3 is dan ook de mogelijkheid voor Dunea opgenomen om voor die deelgebieden waar de bedrijfsvoering de komende periode niet verandert, en op basis van historische meetgegevens duidelijk zicht is op de te verwachten effecten door toedoen van de winning, vooralsnog met een lagere meet-, registratie- en uitleesfrequentie te werken. Dit dient dan wel in het meetplan te worden opgenomen, waarbij duidelijk dient te

worden gemotiveerd dat omgevingsbelangen voldoende blijven beschermd. Een planning wanneer de in de voorschriften D9.8.1 en D9.8.2 aangegeven meet- en registratiefrequentie wel zal worden gehaald, dient tevens te worden opgenomen in het meetplan. Benadrukt wordt dat een lagere meet-, registratie- en uitleesfrequentie niet kan worden toegestaan in het geval van wijzigingen van de winning zoals bedoeld in voorschrift D9.4.1.

D9.9

In dit voorschrift zijn eisen opgenomen over de rapportage van monitoringsresultaten, zoals deze voortkomen uit de meetplannen zoals bedoeld in voorschrift D3.3.3, onder a. Hoe moet worden gerapporteerd, hoe vaak moet dit gebeuren, welke gegevens dienen te worden opgenomen (er moet worden getoetst aan de verwachte waarden) en naar wie moet het worden gestuurd. Alle gegevens moeten in ieder geval jaarlijks aan ons worden toegezonden. Het kan voorkomen dat wij ook gedurende het jaar inzicht in meetgegevens noodzakelijk achten. Hiervan kan sprake zijn als wij een reguliere controle willen uitvoeren, maar bijvoorbeeld ook op het moment dat signalen binnenkomen dat aanwezige omgevingsbelangen worden geschaad. Op die momenten moeten op korte termijn meetresultaten beschikbaar worden gesteld, zodat wij toezicht kunnen houden en, indien nodig, kunnen handhaven. Op het moment dat in een meetplan vastgelegde grenswaarden (zoals bijvoorbeeld alarmwaarden) worden onder- of overschreden, dient de frequentie van rapportage omhoog te worden geschroefd tot het moment dat geen sprake meer is van een onder- of overschrijding.

D9.10

Dit voorschrift is gericht op het afdichten van verlaten winmiddelen. Hierbij gaat het om kunstmatig aangebrachte middelen (zoals putten en peilbuizen) en niet om infiltratieplassen. De opgenomen eisen staan los van de in de vigerende vergunning opgenomen voorschriften over beëindiging of stopzetten van de winning (beëindigingsvoorschriften). Die voorschriften blijven in werking in de vigerende vergunning voor het hele gebied. Daarnaast blijven eisen die worden gesteld in de Pmv of in andere wet- en regelgeving onverminderd gelden.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Aandachtspunten

Wij zijn bevoegd de wijzigingsvergunning in te trekken indien:

- de verstrekte gegevens zodanig onjuist of onvolledig blijken, dat op de aanvraag voor de wijziging van de vergunning een andere beslissing zou zijn genomen indien bij de beoordeling daarvan de juiste gegevens bekend waren geweest;
- daarvan gedurende drie achtereenvolgende jaren geen gebruik is gemaakt;
- aan het onttrokken water een andere bestemming wordt gegeven dan in de vergunning staat vermeld;
- de aan de wijzigingsvergunning verbonden voorschriften niet in acht worden genomen;
- blijkt uit omstandigheden of feiten, dat in verband met de bij het grondwaterbeheer betrokken belangen de grondwateronttrekking in haar geheel dan wel gedeeltelijk niet langer toelaatbaar wordt geacht.

De rechtsopvolger van de vergunninghoudster doet binnen vier weken nadat de vergunning voor hem is gaan gelden daarvan mededeling aan het bevoegd gezag.

Door het verlenen van deze beschikking wordt niet vooruitgelopen op enig andere, door het provinciaal bestuur krachtens de wet of een provinciale verordening dan wel krachtens eigendomsrecht van de provincie over deze aangelegenheid eventueel te nemen beslissing.

Wettelijke regeling ten aanzien van ongewone voorvallen

Indien zich ten gevolge van de onttrekking een ongewoon voorval voordoet of heeft voorgedaan, waardoor nadelige gevolgen voor het watersysteem, waaronder de chemische kwaliteit van grondwaterlichamen, zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, treft de houder van de inrichting onmiddellijk de maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om de gevolgen van het ongewone voorval te voorkomen of voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

De houder van de inrichting waarbij zich een ongewoon voorval als bedoeld in de Wet bodembescherming (hierna: Wbb) voordoet of heeft voorgedaan, meldt dat voorval zo spoedig mogelijk aan het bevoegd gezag Wbb. De houder van de inrichting verstrekt het bevoegd gezag Wbb tevens, zodra zij bekend zijn, de gegevens met betrekking tot:

- de omvang en de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
- de maatregelen die genomen zijn of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.